LETNIK XVI., ŠT. 28 (751) / TRST, GORICA
ČETRTEK, 28. JULIJA 2011

www.noviglas.eu

SETTIMANALE
Poste Italiane S.p.a. - Spedizione in abbonamento postale
D.L. 353/2003 (conv. in L. 27/02/2004 n. 46)
art. 1, comma 1, DCB (Padova)
ISSN 1124 - 6596

TAXE PERCUE - TASSA RISCOSSA
UFFICIO POSTALE PADOVA - ITALY

NOVI GLAS

CENA 1 EVRO

NOVI GLAS JE NASTAL Z ZDRUŽITVIJO TEDNIKOV KATOLIŠKI GLAS IN NOVI LIST 11. JANUARJA 1996

Uvodnik

Jurij Paljk

Ko je vse nič in nič je vse

Še najraje bi takoj v začetku zapisal bistro misel slovitega misleca Ludwiga Wittgensteina, ki je trdil, da se mora o stvareh, o katerih se ne da govoriti, molčati, a vem, da tudi to ne bi bilo prav, saj so podobe pokola, ki ga je na Norveškem zagrešil en sam človek, te dni preplavile ves svet.

Podobe danes veljajo več kot besede, naš svet je sestavljen iz podob. In podoba tridesetletnega morilca sredi trupel, ko z ostrostrelsko puško ubija še enega nedolžnega in nemočnega mladeniča, bo postala ikona tega množičnega poboja na Norveškem, ki česa podobnega ne pomni od druge svetovne vojne sem. Naš svet podob je to, podob, ki vdirajo od vsepovsod, s televizijskega in računalniškega zaslona, iz video igric, iz digitalnega sveta, iz internetnega omrežja, iz spleta, ki je vse manj fiktivni svet in vse bolj mešanica stvarnega in namišljenega, verjetnega in možnega. Največje vprašanje, ki ga postavlja ta sodobna ikona smrti in terorja, kar je podoba osamljenega morilca sredi trupel že postala, je, ali je sodobni človek sploh še sposoben razločevanja med podobo iz digitalnega sveta in podobo smrti iz stvarnega sveta, če je sodobnik sploh še sposoben razločiti med stvarnostjo in video igro, med stvarnim in fiktivnim, med vrednoto in svetostjo vsakega življenja in prazno "zabavo" video igrice na drugi strani. Vse v našem svetu postaja in je možno; in ko se to zgodi, kot je to ugotovil že veliki Fjodor Dostojevski v *Zločinu in kazni*, postane svet neznosen in strašen. "Horror pleni" našega vsakdanjika je to, a "horror vacui" prav tako! Zdolgočasena strahota osamljenosti in ujetosti zahodnega sveta je to, v katerem je vsega preveč in vsega premalo, v katerem je vse nič in je nič vse, istočasno pa je to tudi strahota našega sveta, v katerem vsepovsod naravnost zeva pošastno, zastrašujoče žrelo praznine vrednot. Ponoru tega našega sveta brez vrednot ni videti konca, vrtoglavo brezno je to, ki mu ni videti dna, a na dnu tega našega sveta je danes več kot sedemdeset trupel mladih ljudi.

"In vsak človek je narejen po Božji podobi, je Bogu podoben in v vsakem človeku vidim samega sebe in v vsakem sočloveku vidim odsev Boga", je prislijen reči vsak kristjan, ki pozna in živi evangelij. In je zato pisanje o "krščanskem fundamentalistu, ki da je pobil toliko in toliko ljudi", spet dokaz več, da naš zahodni svet niti več ne ve, kaj je krščanstvo, a je hkrati tudi tako aroganten, da si drzne o njem govoriti, čeprav ga ne pozna!

Kdorkoli živi iz evangelija, skuša biti vsak dan znova kristjan, se ne more in ne sme bati bližnjega, drugačnega, ne prišleka in ne soseda, ne samega sebe in ne daljnega, kot tudi ne more in ne sme sovražiti nikogar! In tu je past, v katero se je ujela naša utrujena Evropa in naš razviti zahodni svet, ki se boji drugega ter drugačnega zato, ker se boji samega sebe in si ne prizna, da je edini trdni kamen, na katerem bi veljalo graditi sodobno družino, nauk iz evangelija. Pa kaj to sploh pišem, če pa vem, da se Evropa boji še sama sebi priznati, da je vse, kar je dobrega skozi stoletja naredila, dolžna krščansko judovski tradiciji...

V Oslu se je v ponedeljek, 25. julija, popoldne končalo zaslišanje desničarskega skrajneža Andersa Beheringa Breivika, osumljenega, da je v petek, 22. t. m., v dveh napadih v Oslu in na otoku Utoya ubil več desetin ljudi. Zaslišanje je potekalo za zaprtimi vrati. 32-letni skrajnež je že v soboto policiji priznal, da je storilec napadov, vendar je dejal, da se ne čuti krivega. Prihodnje dni bomo torej gledali in brali sago o zlikovcu in poslušali modrovanja o tem, kaj vse je treba postoriti, da do takih dejanj ne bi prišlo več. Odgovor je na dlani, samo videti ga nočemo več. Odgovor je jasen in preprost.

"Nihče ne more in ne sme moriti v imenu Boga"! je pred leti vehementno zakričal svetu danes blaženi poljski papež Janez Pavel II. Pred maloštevilne kristjane v Evropi seveda to zločinsko dejanje postavlja velik izziv, ki je vedno isti in še vedno ter vedno znova vzet iz evangelija: "Bodite sol zemlje"!

Za vsako vredno stvar se moramo potruditi

Vsak odnos, ki se znajde v krizi, si zasluži 'pavzo'

Pred dnevi sem izvedela, da se je spet eden izmed parov, ki sem jih dobro poznala, ločil. Prizadelo me je, kot me vedno prizadene, kadar slišim takšno novico. Še posebej takrat, ko imata otroka. In sploh, kadar se to zgodi med dvema, za katera bi prisegla, da se jima kaj takega ne more zgoditi. Verjetno je to zaradi tega, ker začnem vedno razmišljati, kaj če se to zgodi meni? Nama? Kdaj prideš do točke, ko rečeš, da ne gre več? Da je za oba bolje, da gresta narazen? Kdaj se izteče rok trajanja nečemu, čemur se v osnovi ne bi smel? Sploh kadar gre za zakon, sklenjen kot zakrament? "Jaz, ..., sprejmem tebe, ... za svojega moža in obljubim, da ti bom ostala zvesta v sreči in nesreči, v bolezni in zdravju, da te bom ljubila in spoštovala vse dni svojega življenja". Kje se zatakne? Kdaj je preveč nesreče, bolezni, nespoštovanja, sovraštva? Ko sem še delala v materinskem domu, so bile stvari z vidika strokovnjaka kristalno jasne. Mož je nad njo dvignil roko. Ne enkrat. Neštetokrat. V mnogih primerih smo se spraševali, kako je zdržala toliko časa. In čemu. Dokler jih je "fasala" sama, je šlo, ko jih je začel dobivati otrok... Še večkrat so postale pozorne vzgojiteljice, učiteljice, tudi medicinsko osebje. In potem se je sprožil mehanizem. Odhod od doma ne pomeni (še) ločitve. Pomeni začasen izhod iz situacije, ki ni bila samo nevzdržna, ampak tudi življenjsko nevarna. Kot bi pritisnil na tipko "pavza". Smo kdaj doživeli opazko, da Karitas, ki je ustanoviteljica našega materinskega doma, vendarle ne bi smela podpirati ločitve! Da danes preprosto nobeden ne zna več potrpeti in da se je zelo enostavno odločiti in iti proč. Ni enostavno. Kaj vse je človek pripravljen pretrpeti zaradi materialne varnosti, strehe nad glavo, ugleda! Udarce, zmerjanje, neprestan strah, psihično ustrahovanje podnevi in ponoči, zasledovanje na vsakem koraku... Vse v imenu ljubezni ali bolje, tistega, kar so same imenovale ljubezen. Ker so edino take odnose poznale. Pa njihovi možje tudi, če smo čisto pošteni. Ampak v večini zakonov, ki se znajdejo pred ločitvijo, se ne pretepamo. Kar naenkrat odkrijemo "nepremostljive razlike" in se ločimo. Nalašč pretiravam. Ko berem novice o ločitvah teh in onih znanih parov, ki se v tretje ločijo, pri četrti poroki pa vneto razlagajo, da "zdaj pa je res to tisto pravo", se jezim in smejim hkrati. Vem, da se nihče, ki se znajde pred tem dejstvom, ne odloči zlahka. Sama je nisem izkusila na svoji koži. Še najbližje temu sem bila, ko sem ostala sama tik pred poroko. Danes vem, da se je dobro izšlo. Raje prej kot potem. Ampak če bi imela možnost »pavze«, bi veliko laže prenesla vse skupaj. Vsak odnos, ki se znajde v krizi, si zasluži tipko "pavza". Še posebej zakonski, še posebej, če imata že otroke. Kakšna naj bo ta "pavza", se morata odločiti sama. Dolžino morata določiti sama (Npr. tri mesece ne bova storila ničesar, kar bi še dodatno ogrozilo najino zvezo). Obema pa mora biti jasno izhodišče: reševanje zakona, ne pa zgolj dostojanstven pokop. Ker verjame, da želja obeh lahko pomaga odkriti tudi prave načine pomoči. Ker se je za vsako vredno stvar potrebno potruditi. Ker se nič dragocenega ne rodi ali doseže zlahka. Predvsem pa bi vsi morali spoštovati to "pavzo". Ker je sama po sebi težka in ne potrebuje še dodatnega obsojanja drugih. Ker nihče ne more reči, da se sam ne bo znašel na tem mestu. Pa tudi če ne. "Mislim na vaju. Molim za vaju, da bi šlo vse prav". To je dovolj. Ostalo naredita sama. Kot sta si pri poroki zakrament sama podelila drug drugemu pred Bogom in pričami, bosta sama našla rešitev. In bosta vedela, da je prava. Mogoče ne pred pričami. Gotovo pa pred Bogom.

Ločitev, Edvard Munch, 1896

Alenka Hvalica

Pogovor

Podravnateljica SCGV Emil Komel Alessandra Schettino o prioritetah in snovanjih goriške glasbene šole 3

V Mavhinjah

Jasna Tuta je med potopisnim predavanjem spregovorila o svojih jadralnih izkušnjah na avstralski obali 11

Častni pogreb

Na Dunaju so pokopali zadnjega avstroogrskega prestolonaslednika Otona Habsburškega 16

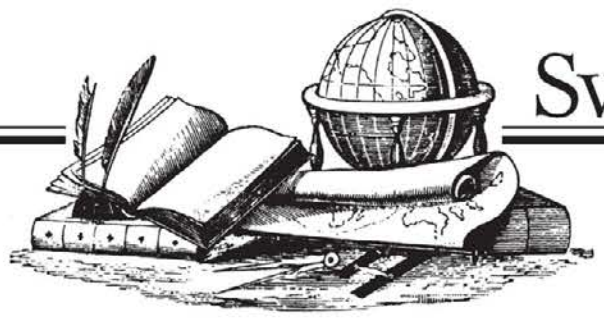

Občini Cassacco in Cerkno

Kmalu bo sklenitev slovesnega pobratenja

V petek, 15. julija, se je v Cassaccu na Videmskem odvijalo drugo srečanje med predstavniki furlanske občine in občinskimi upravitelji Cerknega. Predstavniki dveh občinskih uprav so se pred tem srečali v Cerknem prvič že decembra lani in postavili temelje za uradno sklenitev pobratenja. Upravitelji Cassacca so tako imeli priložnost povrniti izkazano gostoljubje in obenem prikazati gostom nekaj glavnih zanimivosti občine. Domačo upravo so zastopali župan Vannes Assaloni, podžupan Dario Ellero, odbornik Amato Morocutti ter predsednik občinskega sveta Guido Gemo in občinska svetnica Manuela Adotti; ob cerkniškem županu Miranu Cigliču pa sta bila na srečanju prisotna tudi deželna svetnika, kolega poslanske skupine Demokratske stranke, Giorgio Baiutti in Igor Gabrovec (izraz Slovenske skupnosti), ki je skupaj s predsednikom rajonskega sveta Podgora Walterjem Bandljem in predstavnikom tajništva SSk Milošem Čotarjem poskrbel, da so se spletli in utrdili stiki med občinama.

Po uvodnem delu srečanja v samem središču mesteca se je omizje nadaljevalo na sedežu občine, katere župan je bil celih 25 let prav Giorgio Baiutti. Njegov naslednik Assaloni je najprej poudaril veliko navdušenost nad snujočim se pobratenjem in zagotovil, da bo občina Cassacco podpirala projekt z vsemi razpoložljivimi sredstvi. Župan Ciglič je po uvodnih pozdravih prešel na zelo konkretne argumente, saj je prisotnim predlagal, da bi se občini že v septembru prijavili na evropski razpis za pobratenja. Na podlagi pogovorov in preteklega obiska v Cerknem so si upravitelji zamislili kar nekaj načrtov, ki bodo prav gotovo zanimivi. Med temi so npr. izmenjave na kulturnem področju. V obeh občinah namreč delujejo pevski zbori in glasbene skupine, precej pa je tudi umetnikov in obrtnikov, ki bodo lahko izmenjali razstave svojih del. Veliko zanimanje pri občinskih upraviteljih Cassacca vzbuja seveda znano cerkniško smučarsko središče, kjer bomo lahko že v naslednji zimi prisostvovali smučarskim srečanjem in tekmovanjem med občinama. Ob skupnih kulturnih in turističnih načrtih so si prisotni bili edini, da bo v prihodnje zanimivo in vse bolj potrebno delati v smeri boljšega izkoriščanja energetskih virov. Tudi na tem področju bosta občini lahko sodelovali, saj ponujajo evropski skladi v ta namen nekaj možnosti za črpanje finančnih podpor. Ob zaključku protokolarnega dela je bilo sklenjeno, da bosta občini formalizirali pobratenje na dan občinskega praznika v Cerknem, in sicer v soboto, 1. oktobra. Za to priložnost bodo pripravili in izdali tudi priložnostno poštno znamko.

V popoldanskih urah so domačini peljali goste na ogled prenovljenega središča mesteca, gradu in znamenite palače Gallici Deciani. Za tem se je skupina podala še na zanimiv ogled največjega proizvajalca medu v deželi FJk, ki ima svoj novi sedež prav v občini Cassacco. Ogled novih hal podjetja Comaro, ki vlaga med drugim veliko energij v spoznavanje medu in predvsem v vzgojo o dragocenem in nenadomestljivem pomenu čebel in njihove vloge v ekološki verigi, pa je bil povod še za dodatno področje izmenjave, saj je tudi na Cerkljanskem – kot v vsej Sloveniji – čebelarstvo zelo razširjeno.

Pred ukinitvijo variante 118

Zaslužena usoda Dipiazzovega urbanističnega načrta

En den od vzrokov, da se je Dipiazzova tržaška občinska uprava razkrojila že pred zapadlostjo mandata in razpisom novih volitev, je tudi ta, da ni bila politično sposobna izpeljati do kraja postopek variante k splošnemu regulacijskemu načrtu, potem ko je bila dejansko "izdelana" za zaprtimi vrati občinskih uradov ob pomanjkanju vsakršnih posvetovanj tako s krajevnimi sosveti in drugimi krajevnimi skupnostmi na teritoriju ter strokovnimi združenji in znanstvenimi krogi. Naj spomnimo, da je tržaški občinski svet brez vsakršne poglobitve avgusta leta 2009 odobril v prvem branju omenjeno urbanistično varianto, ker je takrat bila upravna večina še enotna. Zadevni sklep je bil nato objavljen v Uradnem vestniku Furlanije-Julijske krajine. Rok za ugovore in pritožbe občanov in drugih zainteresiranih subjektov je bil določen do 11. novembra 2009. Vso zadevo v zvezi z omenjeno varianto je dejansko vodil župan v največji rezerviranosti, češ da gre za "uradno tajnost".

Sledilo je trimesečno obdobje za vlaganje pritožb in pripomb, v katerem so se zelo številni občani in organizacije prvič seznanili z uradno vsebino variante, ki je predvidevala (in še vedno predvideva, dokler ne bo ukinjena, kot napoveduje novi župan Roberto Cosolini) obširne gradbene posege predvsem na kraškem občinskem območju, kot, na primer, na Padričah in pri Banih, in občutne omejitve v starem vaškem jedru na Občinah. Proti varianti je bilo vloženih na stotine pritožb prizadetih lastnikov zemljišč, ki pa niso nikdar prišle na dnevni red občinskega sveta, ampak so jih zadrževali v uradih, nato jih pregledala in ocenila posebna komisija. Vsa zadeva z varianto se je nato zataknila, ker se je medtem začela krhati trdnost politične desnosredinske večine zaradi pojavljanja različnih interesnih skupin v njenem okviru.

Občinski svet bi meseca julija 2010 moral začeti razpravljati in nato glasovati o varianti 118 splošnega urbanističnega načrta oz. o čez tisoč pripombah občanov in drugih upravičencev, a župan je odločil, da se vsa zadeva prenese na september, da se medtem razčistijo sporne strani glede postopka pri pripravi geološke ekspertize in priziva samih geologov. Varianta sama je bila namreč od samega začetka problematična z več vidikov. Posebno negativno so jo ocenili glavni dejavniki slovenske manjšine. Po njihovem mnenju naj bi šlo za veliko gradbeno špekulacijo na kraškem območju, naseljenem v glavnem s slovenskim prebivalstvom. Nove načrtovane gradnje od stanovanjskih četrti do manjših individualnih zgradb bi povsem spremenile ne samo naravno krajinsko podobo, temveč tudi narodnostni sestav domačega prebivalstva. Po drugi strani pa varianta sploh ne predvideva nobenega resnega gospodarskega razvoja na prizadetem območju, ampak zasleduje le urbanistično izrabo še prostih površin na teritoriju za nove gradnje.

Ko bi prejšnja desnosredinska uprava res hotela, bi lahko odobrila prostorski načrt o celotnem razvoju mesta najkasneje še do aprila letos. Toda politični in drugi spori znotraj koalicije so se že tako razrasli, da so vprašanje urbanističnega načrta ponovno zamrznili. Naglo bližanje občinskih volitev (15. in 16. maja) pa je občinskemu odboru narekovalo izglasovanje sklepa, po katerem naj bi se s sprejetjem dokončnega regulacijskega načrta ukvarjala nova občinska uprava, upajoč verjetno, da bo še desnosredinska.

Majske občinske volitve pa so poskrbele, da je prodorno zmagala leva sredina, ki je sedaj prisiljena razvozlati zapleteno stanje v zvezi z veljavnimi normativi na urbanističnem področju in zadevnimi roki njihove veljavnosti. Zato je sklenila, da dokončno črta neizpeljano varianto 118 in se nato loti izdelave novega prostorskega načrta. Potrebne so zato nove prehodne smernice, ki naj bi stopile v veljavo prihodnjega 20. septembra, potem ko bi jih odobril občinski svet.

Novi tržaški župan Cosolini je na posebni tiskovni konferenci 26. julija zagotovil, da bo ves postopek v zvezi z izdelavo novega splošnega urbanističnega načrta tržaške Občine potekal prozorno in javno. Že za 1. avgust je napovedano sklicanje omizja, na katerem bodo predstavljene nove smernice za urbanistične posege v prehodnem obdobju. Nato bo o njih nova občinska uprava razpravljala z gradbeniki, naravovarstveniki in drugimi pomembnimi dejavniki. Po njihovi odobritvi s strani občinskega odbora, se bodo o njih izrekli še rajonski sveti in končno občinski svet.

Alojz Tul

Deželni šolski urad FJk

Razpisan je bil natečaj za ravnatelje slovenskih šol

V Uradnem listu Republike Italije (Gazzetta Ufficiale - 4a serie speciale - Concorsi ed esami) z dne 22. julija 2011 je objavljen odlok Generalnega direktorja Deželnega šolskega urada Furlanije Julijske krajine, s katerim je bil razpisan redni natečaj za ravnatelje šol s slovenskim učnim jezikom. Udeležiti se ga smejo univerzitetno izobraženi učitelji in profesorji z vsaj petletno redno zaposlitvijo na šoli s slovenskim učnim jezikom v Italiji.

Vlogo za udeležbo na natečaju slovenski šolniki **izpolnijo v papirnati obliki** (in ne v elektronski, kot je bilo predvideno na vsedržavni ravni) in jo naslovijo na Deželni šolski urad Furlanije-Julijske krajine, Urad za slovenske šole, ul. SS. Martiri, 3 v Trstu. Tozadevni obrazec je dosegljiv na spletni strani Deželnega šolskega urada Furlanije-Julijske krajine www. scuola. fvg. it. Rok za predložitev vloge je 30 dni od objave odloka v Uradnem listu.

Vodja Urada za slovenske šole

Prejeli smo

Še vedno "pred našim štetjem"

Kljub pogostim opozorilom Radio Trst A uporablja obrabljeno in neustrezno frazo "pred našim štetjem". Vemo, da je to ostanek nekdanjega pisanja in govorjenja, ko smo se kar vprek izogibali ali bali v evropskem kulturnem prostoru uveljavljenega Kristusovega rojstva. Predvsem je treba pomisliti, da "štetje" samo še nič ne pomeni in da če štejemo, počnemo to glede na neki dogodek, in sicer na dogodek, ki ga priznava ves kulturni svet.

LB

Igor Gabrovec o finančnem manevru

Imel bo kvarne posledice tudi na slovenske šole

Deželni svetnik Slovenske skupnosti Igor Gabrovec se zahvaljuje senatorju južno tirolske ljudske stranke Oskarju Peterliniju, s katerim je bil v teh dneh večkrat na neposredni zvezi. Predstavnik nemške narodne skupnosti, s katero ima Slovenska skupnost dogovor o sodelovanju, je vse do zadnjega vztrajal s popravkom, ki bi slovenske šole v Furlaniji Julijski krajini izvzel iz novega vala krčenja v italijanskem šolskem sistemu. Besedilo Tremontijevega manevra bo sicer potrebno podrobno preučiti in v tem smislu tudi preveriti, ali je sploh v skladu z obstoječimi zaščitnimi določili tudi mednarodnega značaja, ki zadevajo slovensko narodno skupnost v Italiji in ureditev šol s slovenskim učnim jezikom. Ob vsem tem pa ne moremo ne obžalovati dejstva, da v fazi usklajevanja zadnjih popravkov v senatni zbornici, pri čemer je bila soudeležena tudi politična opozicija, ni bilo očitno zaznati zadostne občutljivosti za vprašanje, ki je bistvenega pomena za priznano in zaščiteno narodno skupnost.

Povejmo na glas

Večinski narod naj manjšini pomaga

Zapleti ob umeščanju slovenskih občinskih jasli v Gorici niso nekaj novega, čeprav jih seveda ne bi smelo biti. Nekakšno sklicevanje na odprtost manjšine do večinskega naroda, ki da omenjene jasli tudi potrebuje, je odveč in bi ga bilo koristno enkrat za vselej preseči. Naša narodna skupnost je namreč kot manjšina odprtost do večinskega naroda vselej izpričevala, saj je vsekakor v njenem interesu prijateljsko skupno bivanje v mestu in ne nazadnje v celotni deželi. Pa ne samo v interesu, pač pa v duhu medsebojne vzajemnosti in vse boljših medsebojnih odnosov. Toda ekonomske in vsakršne zmožnosti manjšine niso primerljive z zmožnostmi večinskega naroda in tega dejstva ne bi smeli nikdar pozabiti. Prav zaradi tega razloga manjšina potrebuje določeno zaščito, sicer nima pogojev za razvoj, ali z drugimi povsem neformalnimi besedami: večinski narod naj manjšini pomaga. Pomaga v našem prostoru kakor tudi kjer koli drugje, večinski narod naj manjšini pomaga in ji ne postavlja ovir in to na nobeni ravni. Če je kdo v odnosu med manjšino in večinskim narodom lahko zares velikodušen in bi to pravzaprav po vseh načelih moral biti, potem je to večinski narod. Z velikodušnostjo bi samo pridobil in prav nič izgubil, za resnično velikodušnost vsakdo prejme plačilo ne samo v moralnem, ampak slej ko prej tudi v ekonomskem smislu bolj sproščenega in ustvarjalnega življenja. In medtem ko bodo slovenske občinske jasli, upajmo, kmalu polno in sporazumno zaživele brez oškodovanja naše manjšine, pa velja vreči pogled na primer, kako velika je lahko "večinska" velikodušnost. Svetovno znano gledališče Piccolo Teatro di Milano je pod umetniškim vodstvom Luca Ronconija napovedalo zares pomenljivo naslednjo sezono. Slednjo bo sestavljalo 11 predstav lastne produkcije ter 46 gostujočih predstav iz 18. različnih držav. Videti bo mogoče skupine iz severne Afrike, Turčije in celo podsaharske Afrike, oglasilo se bo kar 11 odgovarjajočih jezikov in kultur. Osupljivo lepa ponudba, čudovit in nemara kar čudežen primer odnosa do priseljenih manjšin, ki živijo v prestolnici Lombardije in v njeni okolici. Nikakršnega umikanja pred drugačnimi jeziki, kulturami in verami, nikakršnega zapiranja vase z visokodonečimi frazami, kako da moramo okrepiti lastno identiteto, sicer bo po nas. Namesto tega samozavestno prepričanje v lastno kulturo, ki si iskreno želi dialoga z drugimi kulturami, drugimi narodi in narodnostmi, ki od nekdaj ali pa manj časa živijo v teh naših krajih. Daleč torej tudi od tistega občasnega pozivanja, naj vsi, ki niso večinski narod, sprejmejo njegov jezik, navade, običaje ali celo njegovo vero, kar je grobo rečeno poziv k asimilaciji. V resnici so večinski narodi tisti, ki lahko k sožitju novega časa prispevajo največ, o tem ni nobenega dvoma. In končno, če le dobro pomislimo, je to vendar veličastna vloga, ki ji ne bi veljalo kar naprej kazati hrbta.

Janez Povše

POGOVOR Alessandra Schettino, podravnateljica SCGV Emil Komel in solopevka

Stalno skušamo izboljševati kakovost naše pedagoške ponudbe

Naš tednik je že pisal o uspešnem delovanju Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel iz Gorice, o 36 nastopih v zadnjem šolskem letu, o podvigih najboljših izmed 400 gojencev na internih in državnih izpitih ter raznih - tudi mednarodnih - tekmovanjih. O drugih vidikih pa smo se ob koncu sezone pogovorili s podravnateljico Alessandro Schettino, ki se ji zahvaljujemo za prijazen klepet.

Že nekaj mesecev opravljaš funkcijo podravnateljice šole Komel, z njo pa si še prej sodelovala kot pedagoginja in nato kot organizacijska tajnica. Kako gledaš na šolo ob koncu prvega leta v novi vlogi?

Moje delo na glasbeni šoli Komel je bilo v tem letu še precej raznoliko. Zame je pomenilo veliko odgovornost in tudi izziv, da sem šolo nekako vodila namesto ravnatelja prof. Silvana Kerševana. Imenovanje sem dobila od upravnega odbora v mesecu februarju, dejansko pa sem šolo vodila že od začetka šolskega leta. Tedaj ravnatelj še ni dobro vedel, kako je z njegovim zdravstvenim stanjem.

Na šoli sem bila najprej gojenka, diplomirala sem iz solopetja pod mentorstvom prof. Franke Žgavec. Nato sem začela poučevati, nakar so me prosili za pomoč, ker so v meni očitno videli primerne organizacijske sposobnosti. Šola se je namreč v zadnjih letih močno razvila, marsikaj je bilo treba urediti. Danes ima okrog 400 gojencev in 40 profesorjev, med katerimi so uslužbenci, honorarci in sodelavci. Opraviti imamo torej skoraj s "podjetjem", kar res ni lahko. Upravni odbor se spopada s finančnimi težavami, organizacija in delo na šoli pa pomenita ohranjati odnose s profesorji, z gojenci, njihovimi starši in raznimi problematikami, kot so npr. učni programi in reforme, pa tudi vsakdanji problemi, ki jih lahko ima učenec s profesorjem. Na tajništvu je v zadnjem letu občasno pomagalo nekaj mladih, problem pa je tudi prostorska stiska, zaradi česar bomo morali za naslednje leto bolje urediti tudi ta vidik, urnike in učilnice. Upamo, da bomo utegnili vse to ustrezno preurediti.

Šola nudi v pomladnem času sezono Snovanja, katere ideator je bil pred šestimi leti prof. Kerševan. Tudi ta je izziv za šolo, obenem pa možnost več za bolj nadarjene učence in profesorje ter tesne sodelavce, da se pokažejo javnosti tostran in onstran meje na Goriškem. Ciklus je v zadnjih letih našel svoje posebno mesto v zamejstvu in okolici.

Biti ravnatelj pomeni biti odgovoren za vso to dejavnost; pomeni se spopadati vsak dan z najrazličnejšimi težavami, jih skušati reševati. Jasno je, da pri tem nisem bila sama: navodila mi je vedno dajal upravni odbor, z druge strani sem skušala vedno načrtovati dejavnosti v sodelovanju s kolegi, s profesorskim zborom, sploh pa z uslužbenci, ki vodijo različne oddelke. Vedno je bil prisoten - po telefonu in zadnje čase tudi osebno - ravnatelj Kerševan, ki je bil seznanjen z delom in mi vedno daje nasvete.

V zadnjih letih si bila njegova "desna roka": to je bila gotovo dragocena "šola"...

Ves čas sem se zgledovala po njem, delala sem v tesnem stiku z njim. Videla sem, kako vodi šolo, v katero smer hodi, kaj hoče, kaj poudarja, da je pomembno za šolo Komel, in katera je po njegovem mnenju vloga ustanove v našem prostoru. Skušala sem nadaljevati njegovo delo, saj sem prepričana, da ima šola svojo identiteto in posebno vlogo na Goriškem.

Imamo profesorje, ki so res izjemni. Naj omenim vsaj profesorja Sijavuša Gadjieva, ki je v zadnjem letu močno dvignil ugled šole. Morda ponavljamo, toda nagrada Venezia, ki jo je pred nekaj meseci prejel njegov učenec Giuseppe Guarrera, je zelo pomembna. Prvič se je zgodilo, da je naš gojenec premagal najboljše izmed diplomiranih pianistov uglednih italijanskih konservatorijev. Vsi so se čudili, ko so na koncertnem listu videli, od kod prihaja ta fant. Ko so ob njegovem koncertu na velikem odru prestižnega gledališča La Fenice v Benetkah videli, da študira na SCGV Emil Komel v Gorici, so se verjetno vprašali, kaj to sploh je. Dogodek pomeni res veliko zadoščenje za šolo. Poleg denarne nagrade je podvig omogočil Giuseppeju, da koncertira v pomembnih dvoranah in pomembnih koncertnih sezonah v Italiji in tujini; jeseni bo šel v London, tudi tam bo na koncertnih listih pisalo, od kod prihaja.

Stalno skušamo izboljševati kakovost naše ponudbe. Finančna stiska nas žal bremeni, kot bremeni vse podobne ustanove. Glavna vizija šole znotraj danega konteksta je vsekakor ta, da se izboljša pedagoška plat, hkrati pa da ohranimo Snovanja kot dodano možnost nadarjenim gojencem in profesorjem.

Kako je z vpisom v šolsko leto 2011-12?

S predvpisi smo začeli že pred koncem šolskega leta. Doslej imamo okrog 200 vpisanih. Možnost vpisa je še do konca julija, nato se vrnemo okrog 20. avgusta. Najbolje je, da se gojenci vpišejo nekje do konca avgusta, nove nato sprejemamo do konca septembra.

S profesorji smo imeli več sej, na katerih smo marsikaj sklenili. Veliko imamo otrok, ki obiskujejo predšolsko glasbeno vzgojo, za kar skrbi več pedagogov, ki so poglobili različne nove pedagoške tehnike. Videli smo, da so te zelo učinkovite, otroci se dobro odzivajo in nato pri študiju glasbe bolje napredujejo.

Letos smo odločili, da bomo nove vpise nekako preverili. Naša šola noče biti selektivna; zdi pa se nam primerno, da neka komisija preveri vpise, saj nekateri otroci že vedo, kaj hočejo; mnogo pa je tudi takih staršev, ki želijo, da bi se otrok ukvarjal z glasbo, še sami pa ne vedo, kako in kaj. V teh primerih bomo opravili manjši test, ki bi omogočil primerno umestitev in usmeritev otroka.

Za "stare" gojence bo jesen prinesla nekatere novosti, ki so povezane z reformo konservatorijev. Čeprav je ta že bila odobrena, letos je še niso izvajali. Posodobiti bomo morali učne programe po učnih načrtih, ki jih daje konservatorij. Ne bi smelo biti velikih razlik, program pa bi moral biti bolje razdeljen. Študij na naši - zasebni - šoli bo v bistvu "preakademski"; ob koncu bodo morali gojenci, ki bi želeli nadaljevati glasbeno pot, opraviti vstopni izpit na konservatoriju.

Druga pot je ta, da lahko pripravimo otroke po slovenskih učnih programih. Nekateri otroci so to imeli že letos, nato so opravili izpit na različnih glasbenih šolah v Sloveniji, ki so vse državne.

Prof. Kerševan je lani povedal, da se mu kljub krizi ne zdi pravilno povišati šolnino, saj ni prav, da se v glasbi lahko izobražujejo samo otroci iz bogatih družin. Kaj ste sklenili letos?

S tem, kar je rekel ravnatelj, se strinjam. V upravnem odboru nismo nič sklenili. Časopisi so pred časom že poročali o predvidenih državnih prispevkih: letos je šlo kar dobro; s sredstvi, ki so nam bila zagotovljena, se bomo pač omejili na pedagoško dejavnost in - kot izjema - na projekt Snovanj. Stroške bomo skušali ohraniti pod nadzorom. Kolegica tesno sodeluje s komercialistom in mesečno pregleduje potek bilance.

V zadnjih mesecih delamo na tem, da bo naša šola priznana ustanova na Deželi, zaradi česar se moramo držati posebnih pogojev in predpisov. V interesu šole je, da pridobi učence, ne pa, da jih izgubi. Vsi smo dobro seznanjeni s težavami družin. Kdor ima več otrok, ki želijo študirati na glasbeni šoli, ima seveda več stroškov. Vedno smo po svojih sposobnostih prišli na roko družinam v stiski. Vsem želimo dati možnost vpisa, bolj nadarjenim pa tudi to, da se še naprej izobražujejo.

Šola Komel vedno snuje nove in izvirne zamisli. Kaj lahko poveš o pobudah za naslednje mesece?

Letos smo na podlagi konvencije z občino Krmin pridobili stavbo nekdanje slovenske osnovne šole na Plešivem. Ker so prostori - tudi zunanji - zelo lepi, nameravamo tam organizirati v prvih dneh septembra poletni kampus. Tako želimo oživiti podružnico na Plešivem, po drugi strani pa tudi odgovoriti na veliko željo staršev. Tam je namreč možnost ustvarjati lepo skupnost med ljudmi s Plešivega, iz Števerjana, z Dobrovega in drugih bližnjih vasi. Družine iz tamkajšnjih Brd želijo spet vzpostaviti lepe odnose, kot so jih imeli pred leti. V zadnjem letu smo že imeli lepe izkušnje, npr. z božičnico na Subidi, kjer je bil prisoten tudi župan Patat, ki je z navdušenjem prvič videl, kaj pomeni naša ustanova. Kampus bo namenjen otrokom od petega leta dalje; upam, da bo uspel.

Drug projekt je naša ponudba Večstopenjski šoli s slovenskim učnim jezikom v Gorici. O tem smo se pogovarjali in bomo morali še videti, kako lahko uresničimo to, kar želimo. Projekt je namenjen v prvi vrsti srednješolski mladini. V tem šolskem letu se je precej mladih vpisalo na tečaj jazz in moderne glasbe; ta je v Snovanjih tudi imela posebno mesto. Na koncertu so mladi pokazali veliko zanimanja in prizadevnosti. Zato bi v naslednjem letu ponudili uvod v svet jazza in moderne glasbe, ki na konservatoriju velja za akademski predmet. Ker naši profesorji govorijo slovensko in italijansko, študirali pa so tudi v ZDA, Angliji in na Portugalskem, smo predlagali tečaj, ki bi ga izvajali v angleškem jeziku, ki pač velja za "uradni" jezik te glasbene zvrsti. Mislim, da bo izkušnja lepa in koristna. Skupina naših profesorjev-"rockerjev" je ob koncu meseca aprila lepo sodelovala na koncertu Joy spring v Števerjanu; med njimi so Italijani, Slovenci in Hrvati. Nekateri se učijo slovensko, drugi pa italijansko; ko se ne razumejo, govorijo v angleščini. To bi lahko koristilo tudi šolarjem.

Omenila bi še en projekt, ki ga snujemo v zadnjh mesecih. Posvečen bo pesniku mlajše generacije Pierluigiju Cappellu iz Kluž; čeprav ga morda vsi ne poznajo, je Cappello, rojen leta 1967, res izjemen, v zadnjih letih je prejel prestižni nagradi Montale in Viareggio. Naš profesor kompozicije David Macculi je pač dal pobudo, da bi njegovi poeziji in glasbi posvetili večer; premiero bi imeli v Gorici, druge koncerte po raznih italijanskih mestih. Macculi je zbral devet znanih skladateljev iz Italije in Poljske ter jim poveril nalogo, naj napišejo prav toliko skladb za sopran in klavir na Cappellove poezije. Pri načrtu bo sodeloval pesnik; ko njega ne bo, bo zraven njegov prijatelj, časnikar Staš Gawronski, tudi on izjemna osebnost.

Foto DPD

Kaj lahko poveš o podružnicah šole Komel?

Letos smo imeli podružnice v Doberdobu, na Plešivem, v Devinu in Mirnu. Za nas je zelo pomembno sodelovanje s krajevnimi kulturnimi društvi. Naše delovanje se stalno povezuje z njihovim. V Doberdobu smo tesno sodelovali z društvom Hrast; upam, da se bo to nadaljevalo. Zelo dobre odnose smo ustvarili na Plešivem z območnim društvom Mali Collio, v Mirnu z društvom Stanko Vuk in z vaško osnovno šolo, ki nam nudi prostore, kjer poučujemo. Ko ti niso na razpolago, npr. med počitnicami, se premaknemo v Štandrež, kjer nam učilnice nudi župnik. V Devinu je podružnica lepo zaživela na sedežu zborov, saj je tam bilo letos več otrok, ki so obiskovali predšolsko glasbeno vzgojo; upamo, da bo več vpisov tudi v naslednjem letu.

Na vasi je lepo. Zanimivo je videti, kako se v različnih vaseh na različen način razvijajo različni oddelki. V Doberdobu npr. dobro delujejo violine in klavirji, v Devinu harmonike.

Kako pa je z oddelkom za harfo?

Za ta oddelek vlada zanimanje, ki sicer niha v različnih obdobjih šolskega leta. V prihodnji sezoni bomo imeli novost: naša prof. Tatiana Donis bo namreč lahko poučevala v tehniki Suzuki, v kateri se izpopolnjuje v Turinu. S tem statusom se menda lahko pohvali kot prva v deželi. Harfa morda "straši" družine zaradi velikosti instrumenta, pa tudi zaradi njene cene. Kot pri klavirju in drugih instrumentih, pa danes obstaja več možnosti, ki omogočajo otroku študij harfe, ne da bi to preveč bremenilo družino.

V zadnjem letu opravljajo vodilne funkcije na šoli Komel pripadnice ženskega spola. Tudi v upravnem odboru - s predsednico in podpredsednico na čelu - so v veliki večini...

Očitno smo bolj organizirane. Pri tako veliki ustanovi je potrebno biti konkretni. Naš ravnatelj prof. Kerševan je "vulkan" ustvarjalnosti in idej, sposoben videti daleč, kar je redka lastnost. Tudi on pa potrebuje ljudi, ki ga dobro usmerjajo in mu postavljajo "količke". To je lastnost, ki jo morda imamo ženske. Vedno več je burokracije in tajniških opravil. V tem se očitno dobro znajdemo in znamo biti urejene. Ljudje smo različni, vsak ima svoje delovne navade.

Kako upravni odbor išče rešitve in poti za razvoj glasbene šole?

Upravni odbor mora upravljati šolo zlasti z ekonomskega vidika. Odbor in ravnatelj morata seveda ohranjati stalen stik, biti povezana, kajti organiziranje in načrtovanje sta nujno povezana s finančnimi zmogljivostmi. Šola se mora seveda držati sklepov in navodil upravnega odbora glede možnosti razvoja. Te so tesno povezane z denarjem. Načrtujemo in delamo lahko le to, kar zmoremo z razpoložljivimi sredstvi; in to na najboljši način: v tem trenutku to za nas pomeni čim bolj izboljšati kakovost pedagoške ponudbe, poleg tega pa nadaljevati uspešno izkušnjo Snovanj.

Svet glasbe je svet umetnosti, ta je povezan z ustvarjalnostjo, slednja rojeva ideje, uresničitev katerih pa "stane", je odvisna od denarja. Zato smo primorani izbirati ideje, ki so v tem trenutku najboljše za razvoj šole znotraj smernic, ki jih je po natančni analizi določil odbor. Po tej poti skušamo iti naprej s podporo strokovnjakov, ki nas vodijo. Sicer pa vidimo, da so v težavah tudi druge glasbene šole in društva.

Nisi le podravnateljica šole Komel, temveč tudi solopevka. Si imela s tega vidika kakšno posebno zadoščenje v pretekli sezoni?

Na smeh mi je šlo, ko me je neka mama, ki sem jo vse leto videvala na tajništvu šole, na predzadnjem koncertu Snovanj, ob koncu junija pri sv. Ivanu v Gorici vprašala, ali tudi pojem. Da, sem solopevka, in to prej kot kaj drugega. Vedno stopim rade volje na oder. Tako se razbremenim in si dam duška: solopetje je moja prva ljubezen.

Vedno sem z lahkoto organizirala, kar sem pač morala organizirati. Zato se v vlogi ravnatelja dobro znajdem. Ustvarjalnost je tesno povezana z umetnostjo, moja umetnost pa je petje. Ko se spopadaš s papirji in drugimi opravili, veš, da moraš to urediti, drugače ne gre. In to tudi naredim. Ko pa stopiš na oder, si v drugem svetu, imaš drugačna zadoščenja.

Letos sem sprejela vlogo vodenja šole, delala sem eno in drugo. Godi pa se mi, da prejemam neke ponudbe za pevske vloge. Zato si moram vzeti nekaj počitka in časa, da odločim, kakšno pot naj uberem v prihodnje. Pri vodenju šole je pomembno najti dobre sodelavce, ki bi mi pomagali. Pri petju si sam. Letos sem kot solopevka sodelovala pri nekaterih projektih, ki so popeljali ime naše šole, slovenske in italijanske skladatelje iz Goriške po Italiji in tudi izven njenih meja. Rada to delam, in vendar ni lahko usklajevati eno in drugo. V nekaterih obdobjih leta sem bila intenzivno prisotna na šoli; med "počitnicami" pa sem imela delovne dneve s petjem. Po svojih močeh sem skušala narediti, kar sem mogla.

Danijel Devetak

Z goriškim mladinskim zborom Primož Trubar 25. junija letos

In memoriam

Slovo od sestre Amalije Zupanc

V sredo, 20. julija 2011, smo se z mašo zadušnico poslovili od sestre Mr. Amalije Zupanc. V kapeli šolskih sester v provincialnem domu so ob škofovem vikarju g. Tonetu Bedenčiču somaševali msgr. Franc Vončina, pater Rafko Ropert, g. Milan Nemac, hišni kaplan in g. Mirko Hrovatin, župnik z Doliča pri Slovenj Gradcu. Z župnikom je prišlo 12 faranov s Štajerskega, sorodnikov in znancev pokojne. V nagovoru je g. Milan orisal bogato življenje pokojne sestre. Sestra Amalija se je rodila v Gornjem Doliču 20. septembra leta 1917. Dvajsetletna je vstopila v noviciat k šolskim sestram v Mariboru. Zaradi vojne napetosti so jo poslali v Rim in tu je dokončala študij biologije. Bog jo je obdaril z mnogimi sposobnostmi: bila je zgledna redovnica, dosledna vzgojiteljica, preudarna ekonomka. V kongregaciji in v tržaški provinci so ji poverili več odgovornih služb. Bila je

prva predstojnica na podružnici v Grottaferrati, kjer je skrbela za hrvaška begunska dekleta in za novinke, ki so skupaj z voditeljico s. Fides Sperne iz Tomaja pribežale v Rim. Kot hišna predstojnica v Trstu je vodila novo dogradnjo provincialne hiše, poživila gospodinjske tečaje za slovenska dekleta. Vsa leta je tudi spremljala kot vzojiteljica gojenke in gojence v zavodu. Poskrbela je za izdajo zgodovinskega orisa tržaške province šolskih sester z naslovom: Od Tomaja do Trsta. Kot provincialka se je še posebej zavzemala za misijone v Egiptu in jih duhovno ter materialno podpirala. Ko je končala službo provincialke, se je podala v Egipt in pomagala v Aleksandriji celih 13 let, dokler ni zbolela in se vrnila v Trst. Sestra je bila žena močne vere, premočrtna v dejanjih, velikodušna do ubogih. Četudi je zadnja leta šla skozi bolezen in preizkušnje, je živela svoj poklic z vedrino in optimizmom.

Upokojenci iz Tolmina, Podbrda in Petrovega brda

Kras in morje sta nagovorila goste župnije Doberdob

Lep sončen dan je bil v sredo, 15. junija, ko smo v župniji Doberdob gostili varovance Doma upokojencev iz Tolmina, Podbrda in Petrovega brda. Za poln avtobus jih je bilo. Spremljale so jih izredno požrtvovalne spremljevalke, ki so zaslužile vso pohvalo.

Po zajtrku na župnijskem dvorišču smo se odpravili po Krasu. Obiskali smo Sredipolje, se zaustavili na obeh pokopališčih. Še zlasti nas je nagovorilo avstro-ogrsko z vstopnim napisom, ki se v prevodu glasi: "V življenju in smrti skupaj! " Tukaj so pokopani tudi naši Janezi, ki so se borili v prvi svetovni vojni po Krasu skupaj z Bosanci, Hrvati, Madžari, Čehi, Poljaki, Slovaki in še z vsemi tistimi narodi, ki jim je bila Avstro-ogrska skupna država. Skupaj so jih prekopali iz

kraških vojaških pokopališč v Sredipolje in na Prosek in tu sanjajo tisti večni sen, ki je bil želja vsakega vojaka, da bi prišel domov, a je ostal za vedno tu na tuji zemlji, daleč od doma, pozabljen; čeprav je v življenju koval načrte in imel svoje življenjske sanje ...

Naš g. župnik Ambrož je spremljal te naše goste, se z njimi pogovarjal in z njemu lastnim načinom pripovedoval o naših krajih, njihovi zgodovini in življenju pri nas.

Ob pogledu na morje se je marsikateremu varovancu orosilo oko. Spomnili so se na čas, ko so skupaj s svojimi preživljali počitnice, varovali vnuke in bili na morju v Dalmaciji ali na slovenski obali... Ronke, Gradišče ob Soči, Gradež, Tržič, Devin, Sesljan, Ribiško naselje - vse to jim je ostalo v nepozabnem spominu. Doživljaji, ob gledanju fotografij, bodo tem varovancem glavna pogovorna tema do drugega leta, ko jim bo vodstvo doma zopet omogočilo podoben izlet.

Župljani v Doberdobu se zavedamo, kako je važno, da smo zlasti ob takšnih dogodkih tem ljudem blizu. Z našo dobroto in sodelovanjem oznanjamo medsebojno ljubezen, ki jo čutimo do starejših in betežnih. Radost je v tem, da dajemo, ne prejemamo. Z malimi dejanji ljubezni, kot je to srečanje, se opaža tudi naša pozornost do ostarelih in betežnih. Nas vse pa naj spremlja Einsteinova misel: "Samo življenje, ki ga živimo za druge, je vredno življenja!"

Marco Peric

V Dolenjskih Toplicah

Poročilo s piknika Aninega sklada

Ustanova Anin sklad, ki od leta 1998 dela z družinami z več otroki, je v nedeljo, 17. julija 2011, v Dolenjskih Toplicah pripravila 12. piknik družin Aninega sklada. Piknika se je udeležilo približno sto družin, kar je skoraj tretjina vseh družin, ki so vključene v Anin sklad. Sklad povezuje približno 360 družin, v katerih je okrog 2.100 otrok.

Srečanje v Dolenjskih Toplicah, ki se ga je udeležilo približno 700 ljudi, se je začelo s sveto mašo, ki jo je daroval predsednik nadzorno-strokovnega odbora frančiškan p. Stane Zore. V nagovoru je dejal, da vsak, ki v svojem srcu nosi veselje do življenja, nosi v svojem srcu podobnost z Bogom. "Biti kristjan ne pomeni samo izpovedovati vero v Boga, biti kristjan prav na osnovi te besede pomeni ljubiti življenje, kakor ga ljubi Gospod Bog. V vsej njegovi pestrosti", je dejal p. Zore in s tem vse povabil k medsebojnemu sodelovanju, tudi takrat, ko se družina znajde v težavah. "Koliko se tudi v tej naši družini zaseje plevela. In v vseh nas je strastna zavzetost, da bi tega plevela ne bilo. V vsaki družbi je velika skušnjava, da bi jo naredili čisto, brezmadežno, brez napak, da bi v njej ne bilo nobene ljuljke. Vsa takšna prizadevanja v preteklosti in vsa takšna prizadevanja v sedanjosti se razvijejo v krivico, v solze, v kri, v nasilje in zatiranje tudi v naših družinah, kadar jih hočemo narediti brez napak", je poudaril p. Zore ter vse povabil, da naj že želijo v sebi nositi "nekaj Božjega", da naj se naučijo v Bogu biti usmiljeni in prizanesljivi.

Predsednica uprave Aninega sklada Marija Šterbenc je na začetku piknika izpostavila, da se za to srečanje vedno znova odločajo zato, ker si prostega dne želijo predvsem mame. "Ta dan jim ni potrebno skrbeti ne za hrano, ne za pijačo, pogosto pa se otroci tako zamotijo v bazenu in z drugimi igrami in pravo veselje je opazovati množico sproščenih tako otrok kot njihovih staršev". Geslo letošnjega piknika je bilo "Tako si blizu! Nikdar mi ne dovoli pomisliti, da si daleč!" Šterbenčeva je glede gesla dodala, da so starši pogosto izčrpani in da je nevarnost, da jim upade pogum in da je potrebno nenehno skrbeti, da jim ne opeša volja ter da jim ne popustijo živci. "Poskušali smo si dopovedati, da ne začetek, ampak konec delo krasi, kar pomeni, da je prav, da živimo vedno v nekih pričakovanjih, v upanju na dobre rezultate, prav je da se zavedamo, da naša čustva lahko poskočijo ali pa upadejo, zato jim ne smemo povsem zaupati. Resnice, da se v življenju nujno srečujemo z dobrim in slabim istočasno, se moramo zelo dobro zavedati", je dodala Šterbenčeva. Piknik, ki je priložnost za izmenjavo izkušenj med družinami z več otroki, je prinesel tudi številne aktivnosti. Poleg kopanja so se mnogi opravili po gozdni učni poti, nekateri se preizkusili v nordijski hoji, spet tretji pa se zadržali v sproščenem klepetu v lepoti Dolenjskih Toplic.

Vi sprašujete, duhovnik odgovarja

Andrej Vončina

Zakaj se vse več staršev odloča, da so krstni botri njihovemu otroku njihovi starši, se pravi stara mama in stari oče otroka? Je to smiselno? Kakšna navodila daje Cerkev? Ni Cerkev nekoč imela posebno vlogo za botra?

Zakaj se za to odločajo, težko sodim, je pa res, da so dandanes navadno stari starši tisti, ki živijo praktično krščansko življenje, medtem ko za vse več staršev to ne drži več. Če se odločajo za stare starše iz takšnega razloga, potem je to zanimiva in pravzaprav dobra rešitev, saj stari starši otroka lahko dobro uvedejo v krščansko življenje, kakor tudi drži, da znajo otroku lepo razložiti določene verske zadeve. Zanj tudi molijo, kar pri mlajših botrih ni več nujno, ampak je to postala že prava redkost. Tudi ko tak starejši boter umre, še vedno za svojega krščenca prosi v večnosti, kar tudi ni malo. Vidim pa tu tudi nevarnost, da bi se starši na ta način utegnili znebiti bremena verske vzgoje in ga pustiti le na plečih svojih staršev. Po cerkvenih navodilih seveda imajo vso pravico izbrati stare starše, saj so starši tisti, ki izbirajo botra svojemu otroku. Poleg praktičnega krščanskega življenja pa mora boter izpolnjevati še nekaj drugih pogojev: star mora biti vsaj 16 let; imeti mora zakrament svete birme; živeti mora svojemu stanu primerno življenje - biti samski ali cerkveno poročen (boter torej ne sme biti nihče, ki bi živel v izvenzakonski skupnosti, ki bi bil le civilno poročen, ki bi bil ločen in ponovno poročen); prav tako tudi botra ne sme bremeniti nobena cerkvena kazen in ne sme biti odpadnik od Katoliške Cerkve (nekateri so v tujini izstopili iz Cerkve zaradi plačevanja cerkvenega davka, pa vseeno obiskujejo cerkev). Res je, da so nekoč obstajali prav posebej določeni župljani, ki so vršili vlogo botra ali poročne priče: to so bili t. i. 'nunci' in 'nunce'. V afriških deželah se na nek način poslužujejo tega modela, saj so v župniji določeni 'zanesljivi' kristjani določeni za botrsko službo. Mislim, da bomo počasi spet prešli k dobrim starim 'nuncem' in 'nuncam', ki lahko zagotovijo vse to, kar smo že zgoraj dejali za stare starše, le da so ti ljudje nekako 'super partes' (nepristranski). Vsekakor so botri tisti, ki staršem pomagajo pri krščanski vzgoji, ne pa, da je vse, kar nosi konotacijo cerkvenega in verskega samo stvar botrov, staršev pa to ne zadeva. Če namreč starši pri krščanski vzgoji ne sodelujejo, kot glavni akterji, je žal zakrament krsta, ki je podlaga za vse ostale zakramente, učinkovit le delno. Otroke krščujemo v veri staršev (v imenu otroka jo tudi izpovejo), kaj pa, če te vere ni? O tem bomo najbrž še imeli priložnost spregovoriti, ker to ni neposredno povezano z botrstvom, je pa pomembno vprašanje.

Štefan Tonkli 1908-1987

Nekaj spominov na Jamlje in Grahovo ob Bači (5)

Pripis

V Mladiki so zapisali, da se po vojni ni strinjal z novo jugoslovansko oblastjo, zato se je preselil v Gorico. To ni res. Štefan Tonkli je bil ves čas, ko je bil na Grahovem ob Bači, dosleden in tudi pošten duhovnik. Med vojno so ga Nemci in Italijani zasliševali. Očitali so mu tudi sodelovanje z belogardisti. V vasi je bila belogardistična postojanka in ti fantje so redno hodili tudi v cerkev k nedeljski maši. V njihovo politično delovanje pa se ni nikoli vtikal. Do partizanov je bil lojalen, saj je daleč v Koriško grapo spremljal truplo pokojnega Simona Kosa, ki ga je potem v Rutu pokopal dr. Jože Felc. Res pa je, da je, kot velika večina tedanjih naših duhovnikov, svaril pred "brezbožnim komunizmom", kot je bilo v tistem času skoraj zaukazano iz strani cerkvenega vodstva. To pa ni šlo v račun nekaterim graparskim terencem, še zlasti tigrovcem! To lahko zapazimo tudi v knjigi Borut Rutar iz Primorske epopeje, ko na strani 150 piše: "... Andrej Brovč (živel je na Koritnici, župnija Grahovo ob Bači), je tedaj naročil svojim članom, naj belogardistično propagandno gradivo zbirajo in sproti uničujejo, sovaščanom pa pojasnjuje, kakšne barve je župnik in kako hoče ljudi odvrniti od organizacije OF..., lahko tudi sklepamo, da je Tonkli sodeloval z domobranci, kar mu je prineslo le dodatne nevšečnosti. Tonkli je prejel anonimno pismo, v katerem so mu zagrozili s smrtjo. To ga je močno prizadelo, da je svojim župljanom z ogorčenostjo s prižnice oznanjal: Moja kri bo maščevalna! Zaradi nadaljnjih groženj se je umaknil v Trst 1944. leta... " Res je Tonkli širil slovenski verski tisk kot Bogoljub, Glasnik Srca Jezusovega in podobne liste, in to iz verskega in narodnega motiva, da bi ljudje tudi in predvsem brali v slovenskem jeziku. To ni bil domobranski tisk, kot so mu očitali. Za tigrovce je bilo vse, kar je bilo slovensko, sumljivo, razen tiste literature, ki so jo oni širili! O anonimnem pismu se na Grahovem ni nikoli govorilo. Rad pa je poudarjal, da vsako maščevanje rodi gorje, to so vsi starejši župljani vedeli in govorili. Zakaj je zapustil župnijo Grahovo? V vasi je bila mlekarna, tja so ljudje prinašali zjutraj in zvečer mleko. Mlekar je bil Jože Osmuk - Žef pod cerkvijo, ki je živel sam z mamo. Mož je bil trezen in razgledan. Njemu je zaupal vaščan, ki se ni strinjal z načinom delovanja Mirka Brovča in drugih terencev, da bodo ponoči prišli po župnika in ga odpeljali, zato naj takoj zbeži.

Nemški Rut

Meni pa mi je povedal: "Vzel sem nahrbtnik, dokumente, se usedel pred polnočjo na kolo in se odpeljal proti Sv. Luciji. Tam sem po gozdu na drugi strani Soče šel čez mejo in prišel v cono A, kjer so bili Anglo-amerikanci, ter tako prišel v Gorico". Na Grahovem pa se je odvijala druga zgodba. Res so ga še isto noč prišli iskat. Ljudje niso vedeli, da je odšel, razen tistih, ki jim je zaupal mlekar, zato so bili kar nekaj dni prepričani, da so ga ustrelili. Takoj zjutraj, po župnikovem odhodu, so v župnišče vdrli terenci in pobrali, kar se je pobrati dalo. Tako je Mica babca, ki je stanovala nasproti župnišča, vsa leta ležala na Tonklijevi postelji, po eno omaro pa je prišla, ko sem jaz bil tam, češ da je "bil befel komande, da je ta omara njena". Tudi omenjeni tigrovec pri tem delu ni bil izvzet. Še danes imajo pri njih doma šivalni stroj župnikove sestre. Zanimivo, doma v Breginju so zato prodali kravo, da so ga lahko kupili! - Imetje, ki je Štefanu Tonkliju ostalo, je bilo kolo in kar je lahko spravil v nahrbtnik! Vse ostalo so mu terenci na Grahovem pokradli. Tako kruta in žalostna je zgodba tega narodno zavednega primorskega duhovnika.

Ambrož Kodelja

Na osrednji slovesnosti bo prisoten tudi predsednik ruske dume Grizlov

Letos že 95. obletnica Ruske kapelice pod Vršičem

Od 29. do 31. julija bodo v Ljubljani in Kranjski Gori potekale številne slovesnosti ob 95. obletnici Ruske kapelice pod Vršičem. Z zavedanjem pomena spomenika za rusko-slovenske odnose bo letos osrednjo slovesnost v Kranjski Gori 31. julija poleg drugih visokih gostov obiskal tudi predsednik ruske dume Boris Grizlov.

Po besedah ruskega veleposlanika v Sloveniji Dokuja Zavgajeva je Ruska kapelica spomenik, ki za Rusijo tako zunanje - kot tudi notranjepolitičnega pomena, saj je v Rusiji dobro znan tudi širši javnosti. Prav tako kot kapelica sama pa sta pomembni in v Rusiji cenjeni tudi skrb in pozornost, ki jo spomeniku in njegovemu vzdrževanju namenjajo v Sloveniji, je še poudaril Zavgajev na tiskovni konferenci.

Dodal je, da o pomenu Ruske kapelice v rusko-slovenskih odnosih priča tudi dejstvo, da so vsakoletne spominske slovesnosti pod Vršičem redno na dnevnem redu pogovorov najvišjih državnikov. Kapelice sta se namreč na dveh srečanjih, ki sta ju imela v zadnjih šestih mesecih, dotaknila tudi ruski predsednik Dmitrij Medvedjev in slovenski predsednik Danilo Türk.

Po veleposlanikovih besedah se je Medvedjev želel udeležiti letošnje slovesnosti pod Vršičem, vendar mu tega ne dovoljuje natrpan urnik. Zato je nalogo zaupal predsedniku dume Borisu Grizlovu, kar pomeni, da Grizlovov obisk nikakor ni le obisk na parlamentarni ravni, temveč ga gre obravnavati kot pokazatelj, da so odnosi med državama na najvišji ravni.

Grizlov se med svojim enodnevnim obiskom Slovenije 31. julija ne bo udeležil le spominske slovesnosti pri Ruski kapelici, temveč se bo sestal tudi s slovenskim predsednikom Danilom Türkom, predsednikom državnega zbora Pavlom Gantarjem in predsednikom vlade Borutom Pahorjem, je še poudaril Zavgajev.

Poleg Grizlova bo Slovenijo 31. julija obiskala delegacija Ruske pravoslavne cerkve, ki se bo sestala tudi z ljubljanskim nadškofom in metropolitom Antonom Stresom, pravoslavni duhovniki pa bodo v nedeljo sodelovali tudi pri katoliški maši v okviru slovesnosti pri kapelici. Zavgajev pa je še poudaril, da slovesnosti ob letošnji obletnici kapelice ne bi bilo brez vložka Društva Slovenija-Rusija, ki je pomagalo pri organizaciji in promociji dogodka. Društvo, ki letos praznuje 15. obletnico, po besedah njegovega predsednika Saše Geržine na konferenci prav tako kot Ruska kapelica pod Vršičem "ni politična zgodba", temveč "temelji na izjemni srčni toplini navadnih ljudi". Geržina je še poudaril, da vsakoletno slovesnost pod Vršičem dojema ne le kot simbol visoke ravni rusko-slovenskih meddržavnih odnosov, temveč tudi kot priložnost za promocijo Slovenije v Rusiji. S tem se je strinjal tudi podžupan občine Kranjska Gora Jože Zupančič, ki je dejal, da bi se morala Slovenija tovrstnih priložnosti še bolj zavedati in jih bolje izkoriščati.

Program obiska predstavnikov ruske državne in cerkvene delegacije v Sloveniji ob priložnosti spominske slovesnosti pri Ruski kapelici

Petek, 29. julij 2011

Ljubljanski nadškof metropolit in predsednik Slovenske škofovske konference msgr. dr. Anton Stres bo v petek, 29. julija 2011, ob 12.00 na sedežu nadškofije Ljubljana na vljudnostni obisk sprejel zastopstvo Ruske pravoslavne Cerkve pod vodstvom škofa Kirila Stavropoljskega in Nevinomijskega.

V frančiškanski cerkvi Marijinega oznanjenja na Tromostovju v Ljubljani bo v petek, 29. julija 2011, ob 19.45 koncert ruskih duhovnih pesmi, ki se bo nadaljeval z nastopom pevcev pri Prešernovem spomeniku z venčkom ruskih narodnih pesmi.

Sobota, 30. julij 2011

Na Prešernovem trgu v Ljubljani bo v soboto, 30. julija 2011, ob 10.00, koncert orkestra Slovenske vojske, ob 10.30 pa nastop gardistov slovenske in ruske vojske z ekshibicijskim programom.

Na trgu pred cerkvijo Marijinega vnebovzetja v Kranjski Gori bo v soboto, 30. julija 2011, ob 18.00 nastop pevcev Ruske pravoslavne Cerkve s programom narodnih pesmi.

Nadškof Stres bo v soboto, 30. julija 2011, ob 19.00, v župnijski cerkvi Marijinega vnebovzetja v Kranjski Gori daroval mašo za ponesrečene pri gradnji ceste čez Vršič. Pri bogoslužju, pri katerem bodo navzoči tudi predstavniki ruske državne in cerkvene delegacije, bo molil tudi za mir med narodi in krepitev povezanosti med krščanskimi Cerkvami.

Nedelja, 31. julij 2011

Tradicionalna spominska slovesnost pri Ruski kapelici pod Vršičem bo v nedeljo, 31. julija 2011, ob 10. uri. Udeležili se je bodo predstavniki državne delegacije Ruske federacije pod vodstvom predsednika ruske dume gospoda Borisa Grizlova, delegacija Sveta federacije na čelu z Vladimirjem Kulakovom, enota ruskih gardistov, delegacija Ruske pravoslavne Cerkve s škofom Kirilom Stavropoljskim in Nevinomijskim. Slovensko škofovsko konferenco bo zastopal njen predsednik ljubljanski nadškof metropolit Anton Stres.

Ob stoletnici cerkve v Podgradu

Obnovo zaključili z blagoslovom

Praznovanje 100. obletnice župnijske cerkve v Podgradu je potekalo v znamenju blagoslovitve zaključka obnovitvenih del, ki jih je zadnjih pet let

vodil župnik Ivan Furlan. Podgrad je večje naselje na magistralni cesti Reka-Trst, ki se je na začetku 20. stoletja razvilo v upravno in kulturno središče za Čičarijo in del Brkinov vse do Malega Krasa. Pridobili so šolo in internat, sodnika in davčno upravo, pa tudi hotel za goste, leta 1905 pa so postavili Narodni dom, v katerem je delovala hranilnica, zadruga in kulturno društvo. Njegovemu urbanemu razvoju je sledila tudi cerkev in daljnovidni hrušiški kaplan Mihael Hušo je na svečnico leta 1909 navdušil ljudi iz vasi Podgrad, Sabonje in Račice, da so pristopili k zidavi nove, večje cerkve. Podružnična cerkev sv. Jakoba je ob razvoju kraja in rasti prebivalstva postala premajhna. Z zavzetim delom, lastnim odrekanjem in z osebnim premoženjem je Hušo smelo in ambiciozno vodil izgradnjo moderne cerkve. Spisal in poslal je preko 6000 prošenj slovenskim, hrvaškim, italijanskim in nemškim dobrim ljudem ter posredoval na Dunaj, da je bila mogočna cerkev leta 1910 dokončana, tržaški škof Andrej Karlin pa jo je posvetil 9.7.1911. Cerkev so izročili v varstvo svetima bratoma Cirilu in Metodu, kar je bila še ena modra odločitev in znamenje prisotnega narodnega prebujenja. Po drugi strani pa je varstvo slovanskih apostolov v tej župniji ob meji že v nekaj letih postalo aktualno tudi zaradi raznarodovalne politike, ki so jo ti kraji doživeli pod Italijo.

Slovesno praznovanje okrogle obletnice je župnijska cerkev dočakala v povsem obnovljeni zunanji in notranji podobi. Župnik Ivan Furlan je od prihoda leta 2006 dalje ob pomoči vernikov in Občine Il. Bistrica, vztrajno vodil obnovo in vanjo vložil veliko truda, pa tudi svoje prihranke. Posebnost te stavbe je, da je bila zidana iz kamna. Tako so najprej zaščitili kamnito fasado in preprečili škodljivo pronicanje vode in vlage. Sledila je obnova strehe in zvonika. Zaključenim zunanjim posegom je sledila obnova notranjosti z novo elektrifikacijo, beljenjem in novo opremo od oken, dveh spovednic in poda na koru, do svetih podob, ki so zasijale kot nove. Koprski pomožni škof msgr. Jurij Bizjak je ob prazničnem slavju na Ciril-Metodovo nedeljo blagoslovil obnovljeno podobo svetih bratov Cirila in Metoda, kip Srca Jezusovega, kip Lurške Matere Božje, križev pot ter kip sv. Jožefa. Pri bogoslužju, med katerim je škof v veri potrdil tudi 12 birmancev, je s slovesnim petjem sodeloval župnijski pevski zbor, ki ga vodi Slavko Čeh. Župnikova želja je, da bi v lepo cerkev verniki radi prihajali k bogoslužju in da bi ta pridobitev prebudila župnijo v dejavno skupnost kristjanov, ki živijo iz vere.

JbA.

Kratki

Romanji štandreške dekanije

Štandreška dekanija na Goriškem vabi na romanje na Sv. Višarje, ki bo potekalo v soboto, 20. avgusta: maša ob 11. uri (avtobus, žičnica in kosilo: 40 evrov). Romanje na Barbano pa bo v ponedeljek, 29. avgusta; maša ob 11. uri (avtobus in barka: 15 evrov). Vpisovanje v župnijah.

23. Romanje treh Slovenij na Svete Višarje bo 7. avgusta 2011

Rafaelova družba in Zveza evropskih izseljenskih duhovnikov vabita rojake iz zamejstva, izseljenstva in domovine, naj se prvo nedeljo v avgustu udeležijo romanja na Sv. Višarje. Pešpot se bo začela ob 8. uri ob vznožju gore nad Žabnicami, od koder se bodo udeleženci ob premišljevanju križevega pota povzpeli k cerkvi Matere Božje. Kdor želi, ima za vzpon na voljo žičnico. Ob 10.30 bo predavanje g. Viljema Černa iz Terske doline. Slovesno mašo bo ob 12. uri daroval ljubljanski nadškof dr. Anton Stres. Ob 13. uri bo na ploščadi za cerkvijo kratek kulturni program, ki mu bo sledilo družabno srečanje. Pri maši in kulturnem programu bo sodeloval pevski zbor Slovenski cvet iz Nemčije.

Kratke

Obisk nadškofa Hočevarja in protojereja stavroforja Bigovića

Ljubljanski pomožni škof msgr. dr. Anton Jamnik je v ponedeljek, 18. t. m. 2011, na sedežu Nadškofije Ljubljana sprejel beograjskega nadškofa metropolita msgr. Stanislava Hočevarja, protojereja stavroforja in prodekana pravoslavne teološke fakultete v Beogradu Radovana Bigovića ter častnega kanonika Antona Rojca. Nadškof in protojerej stavrofor sta izrazila potrebo in konkretne predloge o nadaljnjem sodelovanju med Katoliško Cerkvijo v Sloveniji in pravoslavno teološko fakulteto v Beogradu. Sogovorniki so se pogovarjali o novem položaju in prihodnjem sodelovanju novih držav, ki so nastale iz nekdanje skupne države Jugoslavije, pa tudi širše v evropskem prostoru. Izpostavili so pomen vizije papeža Janeza Pavla II., naj Evropa zadiha z obema kriloma pljuč. V tem smislu ekumensko sodelovanje na območju srednje in vzhodne Evrope predstavlja nov izziv in možnost medsebojne obogatitve. Srečanje so sklenili z odločitvijo, da bodo s pogovori med Teološko fakulteto Univerze

Obisk v Ljubljani

Obisk v Mariboru

v Ljubljani, Slovensko škofovsko konferenco ter drugimi visokošolskimi ustanovami in škofijami na omenjenem regijskem področju potekali tudi v prihodnje. Mariborski nadškof metropolit msgr. dr. Marjan Turnšek pa je v torek, 19. julija 2011, sprejel beograjskega nadškofa metropolita msgr. Stanislava Hočevarja in prodekana pravoslavne Teološke fakultete v Beogradu protojereja stavroforja Radovana Bigovića. Navzoči so bili tudi: člana Slovenskega ekumenskega sveta pri Slovenski škofovski konferenci dr. Vinko Škafar in Anton Rojc, generalni vikar Nadškofije Maribor Janez Lesnika, mariborski stolni župnik Marko Veršič in kanonik msgr. Jože Goličnik. Gosta sta obiskala mariborsko stolnico in Slomškov grob, kjer sta se vpisala v knjigo gostov. Delegacija ja obiskala tudi teološko knjižnico in Nadškofijski ordinariat. V pogovorih so se sogovorniki dotaknili različnih tem s področja teologije in teološkega študija ter ekumenskega sodelovanja med Pravoslavno in Katoliško Cerkvijo.

V Rusiji obeležujejo 450-letnico katedrale svetega Vasilija blaženega

V Moskvi so ob 450-letnici katedrale svetega Vasilija blaženega v torek, 12. t. m., odprli razstavo, na kateri je moč videti relikvije in ikone svetega Vasilija in drugih, znanih pod imenom "sveti norci". Razstava poteka v okviru letnega praznovanja po leta 2008 zaključeni obnovi katedrale na Rdečem trgu, ikonične podobe Rusije. Gradnjo katedrale, ki je od leta 1990 uvrščena na Unescov seznam svetovne dediščine, je leta 1552 naročil ruski car Ivan IV. v spomin na zavzetje mesta Kazan in zmago nad Mongoli. Po načrtu arhitekta Postnika Jakovljeva so jo gradili med letoma 1555 in 1561. Leta 1588 so na vzhodni strani dogradili kapelo, v kateri ležijo posmrtni ostanki svetega Vasilija blaženega. Sprva je bila imenovana za katedralo svete Trojice, skozi stoletja pa se je je prijelo ime po kraju, kjer je pokopan sveti Vasilij. Ekscentrični svetnik tudi med ostrimi zimami ni nosil oblek in je bil eden izmed redkih Moskovčanov, ki je kritiziral tiranijo Ivana IV. Katedrala iz rdeče opeke s svojimi barvitimi čebulastimi kupolami predstavlja ikonično podobo Moskve in Rusije. Njenih osem kapel je zvezdasto razporejenih okoli osrednjega zvonika. Zadnja prenova katedrale, končana pred tremi leti, je stala 390 milijonov rubljev (9,83 milijona evrov). Legenda pravi, da je bil Ivan IV., znan tudi kot Ivan Grozni, nad katedralo tako navdušen, da naj bi ukazal arhitekta oslepiti, da ta nikoli več ne bi zgradil tako imenitne zgradbe.

Razstavljeni bodo vatikanski skrivni arhivi

Vatikan bo svoje doslej skrivne arhive javnosti pokazal na razstavi, ki bo prihodnje leto v Kapitolinskih muzejih v Rimu. Dokumenti, med katerimi je tudi poročilo o procesu proti Galileu Galileiju iz 17. stoletja, bodo Sveti sedež zapustili za postavitev, naslovljeno "Lux in Arcana". Odprli jo bodo februarja prihodnje leto. Na razstavi bo med drugim mogoče videti tudi rokopis iz 11. stoletja, ki govori o moči papeža Gregorja VII., ter korespondenco med papežem Klementom VII. in angleškimi lordi ob razveljavitvi poroke Henrika XIII. s Katarino Aragonsko. Razstava bo obeležila 400-letnico vatikanskih skrivnih arhivov, ki jih je ustanovil papež Pavel V., so sporočili iz Vatikana. Vatikanski državni tajnik, kardinal Tarcisio Bertone, je na posebni tiskovni konferenci dejal: "Bogastvo razstave bo podkrepilo dejstvo, da bo organizirana zunaj Vatikana, na Kapitolskem griču, ki simbolično predstavlja 'srce' Rima in njegovo povezavo s papeškim mestom skozi stoletja".

POGOVOR Robert Komjanc

Toča je skalila veselje nad novim projektom

M. Del Mestre, M. Černic, R. Komjanc, M. Candussio

Na domačiji Aleša Komjanca na Jazbinah so v petek, 22. julija, predstavili projekt *Goriške vinske ceste z domačimi okusi*. Gre za marketinško zamisel, ki namerava okrepiti, razviti in ovrednotiti enogastronomski turizem na različnih območjih goriške pokrajine.

Pred dvema tednoma je namreč pokrajinska uprava odobrila prošnjo o priznanju Goriške vinske ceste z domačimi okusi; v imenu približno 40 pobudnikov (kmetij, kmečkih turizmov, restavracij, združenj itd.) jo je predstavil organizacijski odbor, ki je v zadnjih mesecih pripravil potrebno dokumentacijo. Ob predstavitvi, na kateri je bila prisotna tudi podpredsednica pokrajinske uprave Mara Černic, ki je izrazila svoje zadovoljstvo nad projektom, je predstavnik organizacijskega odbora Robert Komjanc poudaril, da so se zastopniki zainteresiranih podjetij iz Brd, s Krasa in območja ob Soči zelo dobro odzvali, redno so sodelovali in doprinesli svoj dragoceni prispevek; prav tako je bil zadovoljen s podporo Trgovinske zbornice in Združenja občin Gorica, Gradišče in Krmin.

Ravnatelj združenja Movimento Turismo del Vino FVG Massimo Del Mestre, ki je imel tudi pomembno vlogo tehničnega svetovalca organizacijskega odbora, verjame v uspešnost projekta, pri katerem so sodelovale pokrajine Gorica, Videm in Pordenon; koordinirale so izvajalne pravilnike, da bi na tak način prišlo do projekta, ki bi bil primerno usklajen na deželni ravni. Pobudnike sedaj čaka - kot to predvideva civilni kodeks - uradna ustanovitev neprofitnega združenja, v katerega vabijo kar največje število podjetij in subjektov na pokrajinski ravni, in predlog finančnega načrta. Pomembno vlogo bo odigrala osrednja deželna koordinacija vinskih cest v Furlaniji-Julijski krajini, ki jo predvideva tudi deželni zakon 21 iz leta 2000. Prvo konkretno znamenje omenjenega skupnega nastopanja predstavlja odločitev za skupen logotip (avtorica je Monica Candussio), ki bo dal prepoznavnost vinskim cestam po vsej deželi. Grafično znamenje je enako za vse tri pokrajine, le spodnji napis z imenom provinc bo v treh različnih barvah.

Gre nam za to, je za bralce Novega glasa povedal Komjanc, da turisti na obisku v naših krajih lahko vedno najdejo kakšno odprto klet, da si lahko ogledajo vinograde in tudi kupijo vino. "Povezani smo z restavracijami in kmečkimi turizmi, da lahko gostom ponudimo tudi gastronomske dobrote naše zemlje. Poleg tega sodelujemo tudi z raznimi kulturnimi društvi - med njimi je npr. glasbena šola Emil Komel; če so na sporedu koncerti ali podobne kulturne prireditve, lahko najdejo pri nas turisti informacijo tudi o teh".

Projekt o vinski cesti se je rojeval že pred desetimi leti, ko jih je predvidel deželni zakon. "Tedaj so jo ustanovili v Ogleju, mi pa smo zamudili priložnost. Ko je nato zadeva prešla pod pokrajinsko upravo, smo se aktivirali. Združenje Movimento Turismo del Vino FVG nas je za to pripravljal s strokovnimi tečaji o tem, kako goste sprejemati in pogostiti".

Združenje prireja tudi znane dneve odprtih kleti, večerje z vinogradniki in podobne pobude. "Sprejemamo skupine, pripravljamo jim obisk vinograda in kleti, degustacijo vin in tipičnih proizvodov naših krajev". Komjanc, ki je pred nekaj leti uredil domačo klet, rad prepleta svojo dejavnost s kulturnimi dogodki. Tako so že imeli likovno razstavo, lani glasbeni večer, letos pa knjižno predstavitev. "Z novim projektom želimo prav ovrednotiti naše krajevne proizvode in okrepiti sodelovanje s teritorijem. Če smo pri tem sami, je učinek majhen; če nas je 40, je zadeva gotovo drugačna".

Zadovoljstvo nad predstavitvijo Goriške vinske ceste z domačimi okusi prejšnji petek zvečer je, žal, le nekaj ur kasneje skalila naravna ujma, ki je močno prizadela vznožje Brd, Plešivo in Ceglo, deloma tudi Jazbine. "Opolnoči smo se zbudili, ker smo slišali močno 'trkanje'. Po pol ure je bilo dvorišče pred hišo belo", je nadaljeval Robert Komjanc. "Na Jazbinah smo izgubili okrog 50% grozdja. Toča je padala s strani: na eni strani vinograda je bilo vse potolčeno, na drugi manj". Na Plešivem in Ceglem je naredila najhujšo škodo, je še povedal Komjanc: tam je namreč potolkla 100%, "še več: poškodovala je tudi popke, iz katerih bi zraslo grozdje naslednje leto. Tam je res hudo, to je bil velik udarec za naše vinogradnike". Sicer pa se v naslednjem mesecu, do trgatve, lahko še marsikaj zgodi. "Možno je, da bodo potolčene jagode padle; tiste, ki ostanejo, pa upamo, da dozorijo dobro in dajo kakovostno grozdje". Če bo v naslednjih tednih vlažno vreme, se bodo lahko pojavile različne bolezni in izguba bo velika; če bo sončno, se bo še kaj rešilo. / DD

Revija Iniziativa Isontina in posvet o EZTS-ju

"V vlogo Gorice mora nujno verjeti najprej deželna uprava"!

Na sedežu Fundacije Goriške hranilnice v Gosposki ulici v Gorici so v ponedeljek, 18. julija, predstavili zadnjo številko revije Iniziativa Isontina, nato pa priredili posvet - oz. soočenje med dvema javnima upraviteljema - o Evropskem združenju za teritorialno sodelovanje (EZTS) na čezmejnem ozemlju Goriške; šlo je za zanimivo srečanje, na katerem so prišle do izraza različne vizije prihodnosti goriškega območja, pa tudi razlike med javnimi upravami na italijanski in slovenski strani.

Renzo Boscarol, Michele Bressan, Guido Germano Pettarin in Giorgio Brandolin

Vsaka nova številka revije Iniziativa Isontina je zaradi skromnih finančnih prispevkov in povišanih poštnih tarif pravi podvig, je uvodoma povedal Michele Bressan, podpredsednik študijskega centra Antonio Rizzatti, ki že vrsto let, na poseben način pa v zadnjem letu, spodbuja poseben razmislek o vlogi kristjanov v politiki. Spomladi je namreč bilo na sporedu več srečanj, na katerih so poglobili kulturne temelje in etične motivacije pripadnikov demokratičnega katoliškega gibanja na Goriškem v preteklosti, da bi s prenovljeno močjo okrepili krog razmišljujočih ljudi, ki bi bili s svojo jasno krščansko opredeljenostjo sposobni nuditi svoj prispevek civilni družbi.

Revija Iniziativa Isontina

Cilj revije Iniziativa Isontina je nuditi poglobitve in gradivo za plodne kulturne razprave na področju politike, sociologije, sodelovanja, sožitja, vere, umetnosti itd., je povedal odgovorni urednik g. Renzo Boscarol. V državi, ki prerada "pozablja", radi postavljajo pikice na "i" in - tudi izzivalno - spominjajo na nerešene probleme. Zadnja številka, 56. po vrsti, druga v letu 2011, obravnava blagostanje in kakovost življenja na Goriškem. Ponatisnili so dva pomenljiva govora, s katerima je Benedikt XVI. v Ogleju izrecno spodbudil nov rod katoličanov v politiki. Nadalje so se poklonili letos umrlima Corradu Belciju in Fulviu Molinariju, ob 150-letnici rojstva in 80-letnici smrti pa tudi velikemu človeku in žal pozabljenemu politiku Luigiju Faiduttiju. Boscarol se je na koncu zahvalil vsem sodelavcem in sotrudnikom revije, ki od vsega začetka deluje na prostovoljni ravni.

Posvet o EZTS

Gostje posveta so morali biti trije vidni politiki občinske, pokrajinske in deželne uprave. Prvo je zastopal odbornik Guido Germano Pettarin, tretjo svetnik Giorgio Brandolin, pokrajinski odbornik Federico Portelli pa je bil zaradi bolezni odsoten.

O EZTS-ju na ozemlju Gorice, Nove Gorice in Šempetra-Vrtojbe kot prvem pomembnem koraku na poti uresničevanja evropskega mesta z namenom tesne ozemeljske integracije pod evropsko streho je Pettarin povedal, da bo stopil v operativno fazo po uradni registraciji, do katere bi moralo priti v kratkem. Evropski instrument s pravno osebnostjo bo s "finančnimi prispevki nove generacije" za obdobje 2014-20 omogočil pospešeno izvajanje projektov za gospodarski razvoj območja. Šlo bo za prvo EZTS v Evropi med občinami, kar je po odbornikovem mnenju velika prednost in bo zato lahko tudi vzor za druge. Gre za sredstvo, ki je še razmeroma malo uporabljeno, ima pa znatne zmogljivosti. Dosedanji postopek je bil sicer dolgotrajen, je priznal, saj ga je preverjalo sedem ministrstev; delo javnih uprav pa bi se po Pettarinovem mnenju moralo kmalu izteči, sedaj so na potezi podjetniki.

Deželni svetnik Giorgio Brandolin je izrazil svoje navdušenje nad prizadevanji, ki povezujejo goriški prostor, se pa zaveda težav, do katerih lahko pride pri snovanju tako ambicioznih potez. S kančkom zagrenjenosti se je spomnil na čezmejni teritorialni pakt in t. i. evroprovinco, projekta, v katera je veliko vložil kot predsednik goriške pokrajinske uprave, ki pa nista nikdar zaživela. Zato je Pettarina spodbudil, naj občinska uprava čim prej išče zaveznike na deželni ravni. Tondo je namreč že trikrat zamenjal pristojnega odbornika, "trenutno je to Elio De Anna, ki pa premalo pozna naše področje". Meja EZTS-ja je po njegovem mnenju tudi dejstvo, da so ga postavile na noge tri občinske uprave, medtem ko marsikateri njihov projekt presega njihovo območje, zaradi česar bi bilo bolje, da bi bila soudeležena tudi kakšna večja upravna enota. Kot primer je navedel Trgovinsko zbornico, ki ima na razpolago v bilanci kar 66 milijonov evrov javnih sredstev, ki bi jih bilo treba porabiti in porazdeliti. Brandolin je opozoril na še eno težavo: razlike v birokratskem in davčnem sistemu, ki sta močno različna na italijanski in slovenski strani. Goriška občina ima 400 uslužbencev, mestna občina Nova Gorica pa 50; prav tako ima občina Brda z vsemi svojimi zaselki veliko lažji "birokratski aparat" kot občini Gradišče ali Krmin, ki imata podobno število prebivalcev. Bolj dinamične uprave reagirajo hitreje. "Začnemo razmišljati tudi o tem"?! se je vprašal. Da bi EZTS uspešno deloval, je sklenil Brandolin, je nujno, da ga sprejme in podpre deželni vrh FJk v prepričanju, da je projekt pomemben ne le za tri goriške obmejne občine, temveč za vse deželno področje. Tako naj razmišlja tudi glede zdravstva na Goriškem ("čezmejno zdravstvo bi moralo biti naša roža v gumbnici"), ki naj ostane samostojno, in drugih infrastruktur, med katerimi je nova avtocesta. "V vlogo Gorice mora nujno verjeti najprej deželna uprava"! / DD

Kulturni dom / "Sonce miru 2011"

Čustva o miru in sožitju gotovo sodijo med najvišje vrednote sodobnega časa; v ta okvir sodi tudi letošnja že tradicionalna mirovna pobuda "Sonce miru 2011", ki jo v galeriji Kulturnega doma v Gorici šestnajsto leto zapored prireja goriška kulturna zadruga Maja v sodelovanju s slovenskim dijaškim domom Simon Gregorčič, Kulturnim domom Gorica, združenjem Arcobaleno, športnim združejem Dom (Gorica), konzorcijem CISI in posoškim Združenjem darovalcev organov ADO. Pokrovitelji manifestacije so Fundacija Goriške hranilnice, SKGZ, goriška občina in pokrajina. Letos bodo do 9. avgusta razstavljena mirovna dela "mladih umetnikov", članov konzorcija za nego prizadetih otrok CISI iz Gorice in poletnega središča dijaškega doma. Pobuda zadruge Maja želi še posebej izpostaviti 6. in 9. avgust 1945, obletnici, ko sta pred 61 leti nad japonskima mestoma Hirošima in Nagasaki "zacveteli" prvi atomski bombi. Obenem je uvodna pobuda raznih mirovnih manifestaciji, ki se bodo zvrstile na Goriškem, in tudi eden izmed členov dolge verige mirovnih in solidarnostnih akcij, ki se skozi vse leto vrstijo v Kulturnem domu pod naslovom "Vsi drugačni, vsi enakopravni". Otvoritvena slovesnost bo v četrtek, 28. julija 2011, ob 11. uri v Kulturnem domu v Gorici.

Poletnosti 2011

Šola za šalo, nova ponudba Mladinskega doma

Mladinski dom bo v septembru sklenil svoje Poletnosti 2011 s pripravo na vstop v srednjo šolo. Letos so se v Mladinskem domu odločili, da bodo svoje poletne dejavnosti obogatili z novo ponudbo: po 29. avgustu bo namreč za osovnošolce potekala Šola za šalo, neke vrste prIprava na začetek pouka.

Zamisel se je rodila predvsem kot odgovor na potrebe staršev, ki morajo po poletnem premoru spet v službo, in predvsem zato, da bi otrokom ponudili kakovostno preživljanje časa v družbi vrstnikov.

Šolo za šalo bo vodila vzgojiteljica Martina Šolc, ki je pri Mladinskem domu odgovorna za vzgojno izobraževalno ponudbo. ''Poleg omenjenih razlogov – pravi - je glavni cilj naše predšole predvsem ta, da bi otroke postopoma uvedli v novo šolsko stvarnost. Njihove misli so še na počitnicah, na morju, zato mislimo, da jih je treba primerno pripraviti na začetek pouka. Naš cilj ni zgolj podajanje učne snovi, ampak predvsem ta, da bi otroci pričeli šolsko leto s pozitivnim pristopom in kar se da sproščeno; seveda tudi s primernim znanjem, saj opažamo, da otroci med poletjem veliko pozabijo. Najbolj pa trpi znanje slovenščine. ''

Šola za šalo bo torej potekala od 29. avgusta do 9. septembra, od ponedeljka do petka od 8.00 do 13.00 ure. Otrokom bodo ponudili jezikovne delavnice iz slovenskega, italijanskega in angleškega jezika, delavnico kreativnega branja in pisanja ter pravljični kotiček. Ponavljali bodo tudi matematiko. Vse to seveda skozi tisto dejavnost, ki je otrokom najbolj pri srcu, skozi igro. Zato bodo program popestrili s skupinskimi igrami, igrami za socializacijo in ustvarjalnimi delavnicami.

Kot rečeno, pa se bo od ponedeljka, 5., do petka, 9. septembra, odvijala v Mladinskem domu vsakoletna priprava na vstop v srednjo šolo, namenjena otrokom, ki bodo septembra prestopili prag prvega razreda nižje srednje šole. Udeleženci se bodo ob nasvetih in spodbudah vzgojiteljev in bivših profesorjev šole Trinko postopno privajali na nove šolske izzive.

Za obe pobudi je potreben vpis, in to najkasneje do 25. avgusta.

Informacije se lahko dobijo na tel. št. 0481-536455, 334-1243766, 328-3155040 ali na elektronski naslov mladinskidom@libero. it

Obalne galerije Piran-Galerija Meduza Koper

Presenetljiva Meduzina postelja Patrizie Devide'

Likovni galeriji Meduza v Kopru, ki spada v sklop Obalnih galerij Piran je na ogled presenetljiva prostorska postavitev tržiške likovne umetnice Patrizie Devide', ki nas je že velikokrat presenetila s sodobno umetnostjo. Tokrat se nam Patrizia Devide' predstavlja s svojim videnjem mita Meduze. Odprtje likovne razstave je bilo v četrtek, 14. julija letos, razstava pa bo na ogled do 12. avgusta. Kustosinja razstave je Tatjana Sirk, umetnico in njeno zadnje delo pa je predstavil goriški umetnostni zgodovinar Ivan Žerjal, ki je prispeval tudi daljši zapis za ličnozgibanko, ki je izšla ob odprtju razstave, oblikovala jo je Duška Djukić. V večjezični zgibanki je krajši esej, ki ga je napisal mladi goriški umetnostni zgodovinar in prav iz tega strokovnega teksta Ivana Žerjala objavljamo glavne poudarke o razstavi: "Antični mit pripoveduje, da je Perzej premagal smrtonosni pogled Meduze tako, da je podobo pošasti uvidel le v odsevu, ki se je zrcalil na njegovem bronastem ščitu, in se ji pri tem toliko približal, da ji je lahko s hitrim zamahom odrezal glavo. Pošast je namreč s svojim pogledom okamnila vsakogar, ki je uzrl njen obraz. Zgodba nadalje pripoveduje, da je Perzej Meduzino glavo odnesel s seboj, ta pa je tudi po Meduzini smrti ohranjala zastrašujočo moč, tako da je antični junak z njo spremenil v kamen še marsikaterega sovražnika. Z usodnim pogledom Meduze, pošasti, ki v sebi skriva številna protislovja, se ob tokratni razstavi sooča umetnica Patrizia Devide'... Iracionalnost antičnega mita ni mogoče zaobjeti le z razumom. Navidezna protislovnost, ki se skriva v njem, nas opozarja, da obstajajo področja človeškega duha, ki se jim lahko približamo le tako, da jih uzremo v zrcalni podobi. To zrcalo, zrcalo umetnosti, nam ponuja Patrizia Devide' kot Perzejev ščit, s pomočjo katerega je mogoče ujeti Meduzino podobo, tisti zastrašujoči pogled, ki bi nas drugače okamnil. Meduzin mit postavlja v ospredje vprašanje pogleda. Vprašanje, ki nas sooča z vizualnostjo, ki preizprašuje samo moč umetnosti in način njenega udejanjanja. Dela, ki jih Patrizia Devide' predstavlja na tej razstavi, se soočajo s številnimi aspekti zgoraj naštetih tematik, v prvi vrsti s ključnim vprašanjem, ki se kot skrita misel pojavlja v vsakem pravem umetniškem snovanju in ki nam ga tema Meduze brezkompromisno postavlja: kako s podobo prikazati to, kar ni mogoče neposredno uzreti?

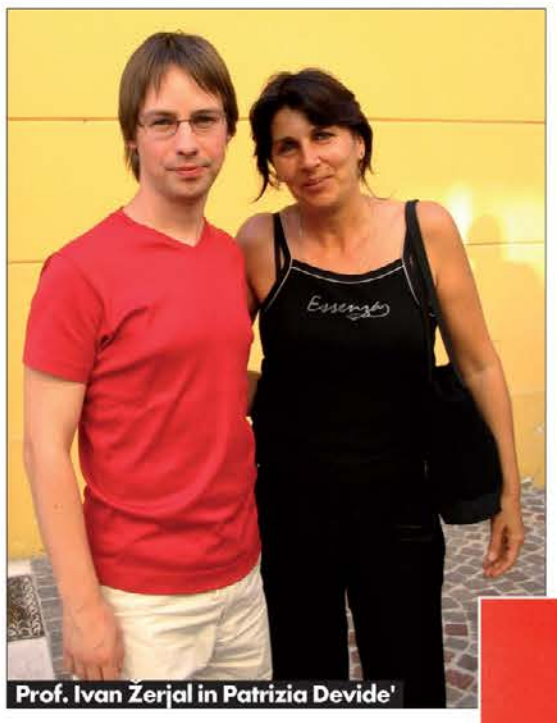
Prof. Ivan Žerjal in Patrizia Devide'

Patrizia Devide' je tenkočutna umetnica. V dolgoletni prehojeni poti je njena umetniška ustvarjalnost prerasla začetni pretežno slikarski okvir ter se vse bolj usmerila v premišljeno poseganje v okolje in v oblikovanje zaokroženih umetniških ambientov. Pozornost do danih razmer, v katere umesti umetniško delo, je stalnica njenega delovanja, v njem se avtoričina občutljiva čustvena plast sooča s prostorsko strukturo in kontekstom njenega posega. In tako nas ne sme presenečati, če se je umetnica za razstavo v Galeriji Meduza odločila zato, da se sooči oziroma dobesedno spopade s samo Meduzo. Premišljen projekt, ki ga je Devide' že dalj časa nosila v srcu, se je razvil v postavitvi, ki je danes na ogled in nosi naslov Meduzina postelja. Gre za instalacijo, katere središčni element je objekt iz blaga in kovine, sestavljajo pa jo še pastelne risbe večjega formata in serija mask za varjenje. Posrečena izbira tematike, ki je umetnici omogočila povezavo v smiselno izdelano celoto tako lastnih večletnih zanimanj kot kulturnega konteksta, v katerega je posegla, povezuje tisočletno mitološko zgodbo s sodobno problematiko. Pri tem pa prerašča tudi goli okvir galerije v dialogu s samim kulturnozgodovinskim kontekstom mesta, saj se podoba Meduze še danes pojavlja na marsikaterem mestnem reliefu kot preostanek nekdanjega simbola mesta Koper.

Detajl

Razstava se artikulira v jasni postavitvi, ki z omejitvijo na osnovne elemente poudarja vodilno nit zamisli. Barva je za Patrizio Devide' glavno izrazno sredstvo. V celotni njeni umetniški produkciji smo priča raziskovanju izrazne moči osnovnih barv in preizpraševanju njihove čustvene razsežnosti. Ob tokratni razstavi je osnovna rdeča barva tista, ki se ji umetnica prepusti ob pripovedi. Čustveni naboj rdeče barve zaznamuje skorajda vsa razstavljena dela ne glede na tehniko, s katero so izdelana. Pri ustvarjanju svoje pripovedi se Devide'jeva poslužuje različnih izraznih sredstev. Delikatnost tehnike pastela na papir, ki ji omogoča subtilna niansiranja barve, je stalnica njene likovne govorice. Prav tako so objekti iz blaga, umetnega stekla ali drugih materialov priljubljen in večkrat središčni element njenih posegov. Tudi tokrat se njena ustvarjalna napetost udejanja med tema dvema poloma, in sicer subtilnostjo pastelov, v katerih je pripoved skorajda polglasen šepet, in predmetnostjo objekta, ki s svojo fizično prisotnostjo v prostoru materializira čustveni naboj tematike. Priča smo dialogu in konfliktualni napetosti, ki nastaja med posameznimi deli in ki jo različnost tehnike in materialov podpira v izpostavljanju kontrastov med neoprijemljivim in materialnim, nežnostjo in dramatičnostjo, lahkotnostjo in težo. Rdeči žamet, ki prekriva mehko, nedefinirano obliko objekta, je tako prebodla kovinska puščica. Mehkoba zglavnika, ki vabi k počitku, je dejansko izničena z elementom bolečine, ki nas naveže na dramatičnost Meduzine zgodbe. Žlahtnost rdečega žameta se ob taki asociaciji prelevi v tragičnost krvavo rdeče barve, ki se je materializirala v objektu, podobno, kot so, po Meduzinem mitu, kaplje njene krvi okamenele in se spremenile v korale. Objekt, ki si ga je Devide'jeva zamislila kot osrednji element razstave, združuje v sebi kontrastnost in navidezno protislovnost samega antičnega mita. Podobne oblike najdemo v pastelih večjega formata, kjer se rdeča barva, preko mehkega niansiranja, zareže v belo ali črno papirnato podlago. Dominanta je tudi tukaj strukturalna napetost med preprostimi oblikami rdeče barve in praznino podlage, v katero se te vraščajo...

Pasteli so tako paradigmatični za razumevanje njenega pristopa. Krhkost razredčene barve, ki se iz osnovnega barvnega in oblikovnega jedra postopoma širi po površini, prenaša izrazno moč tudi na praznino, ki jo obdaja. V njih lahko čutimo avtoričino notranjo dimenzijo, ki se kristalizira v barvnih oblikah in nagovarja gledalčev pogled. Da je tukaj pravzaprav naš pogled vprašljiv, nas opozarjajo tudi maske za varjenje, ki jih je umetnica razstavila kot del postavitve. Prave maske, izvzete iz delovnega okolja, v katerem pomenijo vsakodnevno obrambo pred poškodbami vida, postanejo tako opozorilo, da je igranje s pogledom lahko zelo resna igra. "

Obvestila

V prostorih Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici je prosto stanovanje pribl. 90 kv. metrov. Zainteresirani naj predstavijo prošnjo na upravi Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici.

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško sporoča udeležencem piknika in izleta v Trst ter Koper, da bo v soboto, 6. avgusta, odpeljal prvi avtobus iz Gorice s trga Medalje d'oro ob 8. uri, nato s postanki pri vagi blizu Pevmskega mosta, v Podgori pri športni palači in v Štandrežu pri bankah. Drugi avtobus bo odpeljal tudi ob 8. uri iz Štandreža pri bankah, nato s postanki v Sovodnjah pri lekarni in cerkvi, na Vrhu, v Jamljah in Doberdobu. Tretji mali avtobus bo odpeljal ob 8.15 iz Doberdoba, nato skozi Ronke in Tržič proti Trstu. Društvo priporoča točnost in veljaven dokument.

SSO sporoča, da goriški urad deluje po poletnem urniku od ponedeljka do četrtka, od 9.00 do 13.00. Ob petkih bo urad zaprt. Poletni urnik bo v veljavi do petka, 26. avgusta 2011.

Feiglova knjižnica bo v poletnem času od 27. 6. do 29. 8. 2011 odprta od ponedeljka do petka od 8. do 16. ure. Za dopust bo knjižnica zaprta od 1. 8. do 12. 8. 2011.

SCGV Emil Komel obvešča, da bo tajništvo zaprto od 1. do 21. avgusta.

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško obvešča člane, da bo društveni sedež v Gorici na korzu Verdi 51 zaprt od 3. do 31. avgusta zaradi poletnih počitnic.

Šola za šalo je brezskrbna priprava osnovnošolcev na začetek pouka z delavnicami iz slovenskega, italijanskega in angleškega jezika, iz matematike in kreativnega branja in pisanja. Potekala bo ob delavnikih od 29. avgusta do 9. septembra v Mladinskem domu. Istotam se bo odvijala tudi priprava na vstop v srednjo šolo, namenjena otrokom, ki bodo septembra prestopili prag prvega razreda nižje srednje šole. in sicer od ponedeljka, 5., do petka, 9. septembra. Obe pobudi bosta trajali od 8. do 13. ure. Vpis je možen do 25. avgusta, Informacije na tel. št. 0481-536455, 334-1243766, 328-3155040 ali na elektronski naslov mladinskidom@libero. it

Darovi

Za Kulturni center Lojze Bratuž: ob 32. obletnici smrti predrage mame Angele Kacin roj. Tušar, darujeta Marija in Metka 100,00 evrov.

Galerija Terrazza al mare v Lignanu

Odsevi lepote vidnega Roberta Faganela

Minuli petek, 22. julija, je bila v Lignanu v večernih urah lepa in dobro obiskana predstavitev razstave goriškega slikarja Roberta Faganela. V lepem in prenovljenem razstavnem prostoru dobesedno na morju, kjer stoji znana Terrazza al mare, so namreč pred kratkim v Lignanu uredili večjo likovno galerijo, ki se bo odslej imenovala Galleria Adriatica, v kateri bo do 4. avgusta na ogled razstava Roberta Faganela, ki si je razstavo zamislil kot presek svojega, že petdesetletnega umetniškega ustvarjanja.

Prisotni občinski odbornik za kulturo je povedal, da so Roberta Faganela povabili v Lignano, ker združuje dva svetova, slovenskega in italijanskega, predvsem pa zato, ker je pronicljiv umetnik, ki živi ob nekdanji državni meji. Naš odgovorni urednik Jurij Paljk pa je goriškega slikarja umestil v prostor in čas, se pomudil pri njegovi tržaški poklicni formaciji in še posebej pri njegovih študijskih potovanjih v svet, kamor je hodil Roberto Faganel predvsem občudovat in slikat naravo, a tudi človeka v njej, predvsem pa je hodil v svet zato, da je nadgrajeval svoje slikarsko delo, ki že itak vse sloni na iskanju notranje harmonije v soskladju z naravo. Za Roberta Faganela je namreč izjemnega pomena predvsem dejstvo, da so njegove slike v tehniki olje na platno kompozicijsko uravnovešene, barvne palete pa odražajo naravo, harmonijo barv le- te, ko je Faganel sredi nje slikal ali pa skiciral. Povsem samosvoje pa je Faganelovo slikanje, ki ga označuje pastozno nanašanje debelih namazov barv, za katere najde navdih v naravi, a jih sam umetniško meša, celosten izgled je zato izjemno skladen, ni namreč naključje, da Roberto Faganel prepriča predvsem s svojimi nebesnimi svodi, ki se jih je naučil pri tržaški šoli t. i. luminističnega, svetlobnega slikanja. V Lignanu se na izjemno dobro obiskani razstavi, na ogled je namreč tudi v večernih urah med znano in množično promenado, Roberto Faganel predstavlja s platni večjih dimenzij z upodobitvami narave in stanja duha iz Indije, iz naših krajev, z vulkanskih otokov, s Havajev, iz Afrike, Indije, predvsem pa predstavlja tudi nova, zrela in presenetljiva dela iz nedavnega potovanja v Tunizijo. Prav ta dela presenečajo s svežino v vseh odtenkih pomladno zelene in prešerno rumene barve, medtem ko so dela, ki so nastala v Indiji, v deželi Kerala, izjemno bogata, mestoma temna, mestoma svetla, vsa pa uglašena na odtenke indijske barve zemlje in ljudi, predvsem indijskih žena, ki delujejo maestozno, kot arhetipi ženske lepote, a tudi mater, ki so spojene s časom in prostorom, v katerem živijo.

Foto JMP

AŠZ Olympia in Skupnost družin Sončnica

Šesti teden Poletnega središča Srečanja

V ponedeljek, 18. julija, se je v Zavodu Svete Družine v Gorici začel že šesti teden Poletnega središča "Srečanja" v organizaciji Amaterskega športnega združenja Olympia in Skupnosti družin Sončnica. Število otrok iz tedna v teden narašča in tudi v šestem in sedmem tednu središča jih animatorji pričakujejo res veliko. Poleg vseh športnih dejavnosti in delavnic, ki vsak dan redno potekajo, je v središču čas tudi za krajše sprehode in obiske.

Tako so se otroci v spremstvu animatorjev v drugem tednu podali do goriškega Aipovega pesjaka. Obiskali so mucke in psičke, prostovoljci pa so jim povedali, kako se s temi našimi hišnimi ljubljenčki ravna. Povedali so tudi, da je Aipove psičke možno ne samo posvojiti ali obiskati, ampak jih tudi peljati na sprehod. Na koncu obiska so vsi otroci bili obdarjeni s prelepimi klobučki.

Tedensko gojenci poletnega središča obiščejo tudi delavnico CISI. Zato so se nekajkrat po obisku delavnic podali še k Soči, v Pevmski park in pa v Remudo na ogled konjev.

Prejšnji petek pa so se starejši otroci na Travniku udeležili otroških filmskih projekcij in delavnic festivala Sergio Amidei.

V šestem in sedmem tednu so jim animatorji pripravili še dva zanimiva obiska: v šestem tednu bo potekal obisk pri goriških gasilcih. V zadnjem tednu pa bodo otroke obiskali štirinožni kosmatinci – taki, ki hodijo v pasjo šolo in se marljivo in pridno učijo tudi v vročih poletnih mesecih.

Poletno središče bo svoja vrata zaprlo v petek, 29. julija, "središčniki" pa že vabijo vse obiskovalce letošnjega središča, njihove starše in prijatelje na ogled razstave ročnih in likovnih izdelkov, ki bo v četrtek, 28. julija, v prostorih igralnice Zavoda Svete družine od 10. do 12. ure.

DČ

Il progetto è realizzato dalla Provincia di Gorizia e finanziato dalla Regione Friuli Venezia Giulia, ai sensi delle leggi 482/99, 38/01 e della L.R. 26/07.

Il progjet al è realizât de Provincie di Gurize e finanziât de Regjon Friûl Vignesie Julie, ai sens des leçs 482/99, 38/01 e de L.R. 26/07.

Projekt izvaja Pokrajina Gorica, financira pa ga Dežela Furlanija Julijska krajina v okviru zakonov 482/99 in 38/01 ter deželnega zakona 26/07.

provincia di gorizia
provincie di gurize
pokrajina gorica

www.cronacheisontine.it

Cronache Isontine

Cronichis Lisuntinis - Posoška kronika

Divario fiscale Italia-Slovenia: Gherghetta a Bruxelles

Era tra i primi impegni della nuova giunta provinciale di Gorizia. Sensibilizzare l'Unione Europea affinché venga ridotto il divario fiscale tra le società di capitale italiane e slovene. Un gap dell'11,4% e una differenza del costo orario del lavoro di 8 euro. A sfavore delle imprese italiane. Una situazione che si ripresenta anche con l'Austria, paese dove la pressione fiscale per le società di capitali è inferiore alla nostra del 6,4%.
Ma soprattutto una condizione di svantaggio che, vista l'immediata vicinanza con la Slovenia ma anche con l'Austria, ricade soprattutto sulle aziende del nostro territorio provinciale e regionale, costrette a stare sul mercato in una posizione di forte inferiorità competitiva, con pesanti ricadute sul nostro sistema economico e occupazionale.
Una situazione insostenibile, dunque. Ecco perché nei giorni scorsi il presidente della Provincia di Gorizia, Enrico Gherghetta, e il suo assessore agli Affari internazionali Sara Vito – alla sua prima uscita ufficiale in questa nuova veste – sono partiti alla volta della sede UE di Bruxelles. Ad attenderli c'era l'euro-parlamentare Pd Debora Serracchiani e assieme sono stati ricevuti dal capo unità della Divisione generale fiscalità dell'Ue, Donato Raponi, e dall'esperto della Divisione tasse, Marco Fantini.
Ai due funzionari europei è stata consegnata una dettagliata relazione comparativa sul trattamento fiscale e il costo del lavoro tra Italia, Slovenia e Austria, un documento - redatto gratuitamente dai commercialisti Vittorio Pella e Piergiorgio Strizzolo - che nei prossimi giorni verrà inoltrato, a firma di Gherghetta e Serracchiani, anche ai Commissari europei delle Divisioni fiscalità e competitività.
«La nostra missione a Bruxelles – spiega Gherghetta - ha dato il via a un percorso che mi auguro possa portare a risolvere la questione del divario fiscale con la Slovenia e l'Austria.
Sarebbe comunque un buon risultato se riuscissimo ad arrivare a un riconoscimento ufficiale dello svantaggio che colpisce l'economia isontina, visto che l'Unione Europea non ha competenza diretta sulla questione». «Un documento ufficiale dell'Ue – osserva Gherghetta – ci consentirebbe di rivolgerci alla Regione e al Governo italiano affinché risolvano la questione riducendo le tasse per le imprese e il costo del lavoro».

Uspešna menedžerka v Bruslju: Irena Bednarich

Una manager di successo a Bruxelles: Irena Bednarich

Irena Bednarich ob prejemu nagrade »European Counsel Award for Intellectual Property«.

Irena Bednarich durante il conferimento del premio »European Counsel Award for Intellectual Property«.

Ireno Bednarich iz Števerjana je študijska in profesionalna pot pripeljala v tri evropska glavna mesta. Po opravljenem natečaju je bila sprejeta v priznano univerzitetno ustanovo »Lamaro Pozzani« v Rimu. Naslednja tri leta je študirala na pariškem Inštitutu za politične vede in v francoskem mestu opravila prakso pri podjetju IBM. Za tem se je preselila v Bruselj, kjer živi že šest let. V belgijski prestolnici je najprej delala v ameriški gospodarski zbornici pri EU, sedaj pa ...
Kje si trenutno zaposlena?
Sem menedžerka za evropske vladne zadeve pri podjetju Hewlett-Packard v Bruslju, poleg tega pa predsedujem združenju »European Imaging Association« in skupini za avtorske pravice pri združenju Digitaleurope. Specializirana sem na področjih digitalne ekonomije, avtorskih pravic, intelektualne lastnine, patentov in varovanja podatkov.
Nam lahko predstaviš konkreten primer, vezan na tvoje delo?
Vodim dela na področju avtorskega prava, ki se mora stalno prilagajati razvoju novih digitalnih tehnologij. Ukvarjam se na primer z vprašanjem izdaje licenc italijanskega združenja avtorjev in založnikov SIAE za družbo Apple v tujini.
Kako doživljaš Bruselj?
Od vedno so me zanimale evropske zadeve, saj Bruselj daje strokovnjakom izredno možnost razvoja na tem področju. Kljub temu pa je edinstveno kozmopolitsko vzdušje zbrano v relativno majhnem mestu, kar pomeni manj stresa in utrujenosti, ki ju lahko povzroča delo v večjih evropskih velemestih.
Katere so tvoje dobre osebnostne lastnosti?
Sem intelektualno radovedna, znam poslušati in imam dobre sposobnosti vodenja, kar je izredno pomembno za moje delo.

La giovane Irena Bednarich di San Floriano del Collio ha studiato e lavorato in tre capitali europee. La sua formazione è iniziata a Roma, dove è stata ammessa al rinomato Collegio Universitario "Lamaro Pozzani", per poi proseguire a Parigi, dove ha frequentato il prestigioso Istituto di scienze politiche. Sempre nel capoluogo francese ha svolto uno stage presso l'azienda IBM. Dopo essersi trasferita a Bruxelles, ha lavorato alla Camera di commercio americana presso l'UE, mentre ora è una donna manager che si occupa di affari governativi europei presso l'azienda Hewlett-Packard a Bruxelles. Inoltre presiede l'associazione European Imaging Association e il gruppo per il diritto d'autore dell'associazione Digitaleurope, essendo specializzata nei campi dell'economia digitale, del diritto d'autore, delle proprietà intellettuale e dei brevetti nonché della protezione dei dati personali.

A Codroip spazi ae leterature par furlan cu la 32e edizion dal "Premi San Simon"

A Codroipo spazio alla letteratura in friulano con la 32a edizione del "Premi San Simon"

Al torne puntuâl ancje tal 2011 un dai premis leteraris plui impuartants pe leterature in lenghe furlane: si trate dal innomenât "Premi San Simon", rivât aromai ae 32e edizion e intitulât a Agnul Di Spere (Angelo Pittana) dopo de muart dal scritôr e poete furlan. La selezion e je risiervade a romançs inedits scrits in lenghe furlane doprant la grafie uficiâl; cui che al vûl concori al à di consegnâ trê copiis de sô opare ae Biblioteche Civiche di Codroip, dentri des 7 sore sere di sabide ai 17 di Setembar. Il premi al è bandît de Aministrazion comunâl de Citât di Codroip, che e premiarà il vincidôr cun 1500 euros e cuntune targhe di arint. La proclamazion dal vincidôr e dai pussibii autôrs segnalâts e je previodude par vinars ai 28 di Otubar dal 2011, dì di Sant Simon. Par informazions in plui, si pues metisi in contat cu la Biblioteche civiche di Codroip al numar 0432-908198 o ben ae direzion di pueste eletroniche biblioteca@comune.codroipo.ud.it.
Zontade al "Premi San Simon", e je previodude ancje la 25e edizion dal "Premi San Simonut", risiervât ai students che a àn cjapât part al progjet "Corsi di scrittura creativa", promovût de Agjenzie regjonâl pe lenghe furlane (Arlef).

Il Comune di Codroipo bandisce il "Premi San Simon", riservato a romanzi inediti scritti in lingua friulana utilizzando la grafia ufficiale. Per informazioni contattare la Biblioteca civica di Codroipo (0432-908198, biblioteca@comune.codroipo.ud.it).

Ho trovato un animale selvatico in difficoltà: come devo comportarmi?

Innanzitutto si deve sapere che alcuni ritrovamenti in apparenza fortuiti sono dovuti in realtà al sistema adottato dalla specie per la propria sopravvivenza. È il caso, ad esempio, dei giovani merli che vengono distribuiti dai genitori sul terreno o sui cespugli al fine di prevenire la perdita dell'intera nidiata. La prima regola è quella di osservare attentamente a distanza, per evitare di "soccorrere" un animale che non ne ha per nulla bisogno. Quando si trova un piccolo uccello o un cucciolo di qualsiasi specie, dunque, è meglio assicurarsi che sia effettivamente abbandonato o in pericolo di vita.
Una specie di facile ritrovamento è quella dei rondoni, che devono essere sempre soccorsi in quanto non sono in grado di volare partendo da terra. In alcuni casi, per esempio dopo violenti temporali, accade di ritrovare al suolo esemplari in buone condizioni, in genere in grado di riprendere il volo immediatamente con un piccolo soccorso. È infatti sufficiente aiutarli accompagnandoli con la mano a involarsi. Ma attenzione a non confondere gli adulti con i piccoli che, per essere pronti al volo, devono avere le ali più lunghe della coda.
In caso di ritrovamento di uccelli, ferme restando le indicazioni prima date, vanno riposti in scatole di cartone chiuse, con fori sufficienti per la respirazione. Si devono poi evitare rumori molesti e di fornire cibo (eventualmente poca acqua) e si deve raggiungere rapidamente un punto di soccorso.

La storie strane dal »Leon di Gurize«

La strana storia del "Leone di Gorizia"

Il Leon di S. Marc parsore dal ingrès dal Cjistiel di Gurize.

Al è li, fuart e elegant, e nus ricuarde che une volte e je passade par chi une potence, ma ancje che e je une tradizion che e reste in pîts. Al è il Leon di S. Marc, che i Venezians lu àn metût pardut là che la Serenissime e à poiât la çate e che si cjatilu cualchi volte ancje là che no si spietaressisi. Chest al è il câs di Gurize, par esempli, là che i gurizans si son usâts a viodilu cuant che a jentri tal borc dal cjistiel, e i turiscj si domandin -magari un pôc stranîts- ce che al à ce fâ chel leon li cu la capitâl de Contee Principescje, cu la Nize Austriache, che e jere une tiere asburgjiche fin che, dopo da lis tragjediis dal secul XX, no je passade a la Italie. Po ben, sì che al à alc ce fâ cun Gurize. Di fat, forsi no ducj a san che Gurize e je stade ancje veneziane, ancje se par pôc timp, une vore pôc. Cuistion di un an, ancje di mancul, cuant che tal 1508 lis trupis di Vignesie a cjaparin la citât e a puartarin cun se il leon, par fâ viodi che S. Marc al jere paron di chês contradis. I venits a rinfuarçarin lis muris dal cjistiel e ur derin plui o mancul l'aspiet che a àn inmò in dì di vuê. Dut câs, a pierderin la citât za tal 1509, cuant che e fo cjapade dai austriacs. I venezians a restarin a Gurize une vore pôc, e no faserin nancje in timp a meti il Leon di S. Marc su la tor, come che a usavin a fâ. I austriacs, po, lu lassarin intune da lis salis dal cjistiel. Al restà li fin al 1919, dopo da la fin da la Vuere Grande, cuant che la statue e fo metude sù là che e je cumò, propit sul porton dal cjistiel, par fâ viodi che la citât e jere taliane. Secont cualchidun cheste e je une sfuarçadure da la storie. Secont cualchidun al è adiriture un fals storic. A la fin dai fats, al è -plui che altri- un segn dal timp, de storie de citât.

Il Leone di San Marco sopra l'ingresso del Castello di Gorizia.

Troneggia, maestoso ed elegante, a ricordare una potenza che fu. È il Leone di San Marco, che si ritrova puntuale ovunque Venezia e la sua Serenissima Repubblica abbiano regnato in passato, ma anche, talvolta, dove non ti aspetti di vederlo. Così a Gorizia, dove i goriziani hanno fatto l'abitudine a porgergli un cordiale saluto entrando tra le mura del castello, ed i turisti si chiedono che cosa c'entri quel leone con la capitale della Principesca Contea. Forse non tutti lo sanno, ma Gorizia è stata anche veneziana, seppur per poco, dal 1508 al 1509.

V Sovodnjah bodoča ženska odbojkarska elita

Le future stelle della pallavolo femminile a Savogna

V Sovodnjah se je od 23. do 27. junija odvijala prava odbojkarska poslastica. Na 5. Turnirju brez meja, ki ga prireja ŠZ Soča, so namreč nastopile štiri odbojkarske državne reprezentance mladink (Under 18) iz Italije, Brazilije, Nemčije in Rusije. Za organizacijo tako pomembnega dogodka so se letos v Sovodnjah odločili zato, da bi na najboljši način praznovali dve pomembni okrogli obletnici, in sicer 60. obletnico upravne samostojnosti Občine Sovodnje ob Soči in 30. obletnico ustanovitve SŽ Soča. Tako so se v prvih treh dneh vse reprezentance pomerile med seboj, 26. in 27. junija pa so bile na vrsti polfinalne in finalne tekme. Turnir je na koncu zasluženo osvojila perspektivna šesterka iz Brazilije, ki je v finalu premagala Nemčijo, na tretje in četrto mesto pa sta se uvrstili reprezentanci Rusije in Italije. O kakovosti turnirja priča tudi dejstvo, da so reprezentance Italije, Brazilije in Nemčije izkoristile priložnost za pripravo na nastop na svetovnem prvenstvu za mladinke, ki bo na sporedu avgusta v Turčiji, Rusijo pa strokovnjaki uvrščajo v svetovno elito. Mnoge igralke, ki so jih gledalci lahko občudovali v Sovodnjah, bodo namreč po vsej verjetnosti v bodočnosti krojile svetovni vrh odbojke. Vseh deset tekem (vsak dan sta bili na sporedu dve tekmi) so odigrali v občinski telovadnici v Sovodnjah, ki je bila vsak dan nabito polna, ekipe pa so trenirale tudi v športnem centru Mirka Špacapana v Gorici in v telovadnici v MagmiX v Novi Gorici. Poudariti je treba medijski odmev, ki ga je imel omenjeni dogodek, saj se je v Sovodnje pripeljalo veliko ljubiteljev odbojke iz celotne dežele, sosednje Slovenije in Veneta. Za organizacijo dogodka sta levji delež nedvomno prispevala predsednik ŠZ Soča Fabio Tommasi in domačin Luca Milocco, ki je navezal stike s predstavniki nastopajočih reprezentanc in sploh poskrbel, da je bila organizacija turnirja na visoki kakovostni ravni. Predsednik ŠZ Soča pa se je želel tudi zahvaliti nekaterim pokroviteljem, kot so Pokrajina Gorica, združenje Coni, Fundacija Goriške hranilnice, ZSŠDI in druge ustanove, brez katerih uresničitev takega dogodka ne bi bila mogoča.

Dal 23 al 27 giugno Savogna è stata teatro di una vera e propria festa per gli amanti della pallavolo. Quest'anno hanno infatti partecipato al quinto torneo "Senza confini", organizzato dalla Polisportiva Soča, ben quattro formazioni nazionali femminili Under 18 in rappresentanza di Italia, Brasile, Germania e Russia. I responsabili della Polisportiva hanno deciso di organizzare un evento così importante per celebrare nel migliore dei modi due anniversari significativi: il sessantesimo del conseguimento dell'autonomia amministrativa del Comune di Savogna d'Isonzo e il trentesimo di fondazione della Polisportiva Soča. I primi tre giorni hanno visto il confronto incrociato tra tutte le squadre, mentre il 26 e il 27 giugno si sono svolte rispettivamente le sefiminali e le finali. Il torneo è stato meritatamente vinto dall'eccellente sestetto brasiliano, che ha battuto in finale la Germania. Al terzo e quarto posto si sono classificate rispettivamente Russia e Italia. Nella cerimonia conclusiva Fabio Tommasi, presidente della Polisportiva Soča, ha voluto ringraziare alcuni sponsor, tra i quali l'amministrazione provinciale di Gorizia, il Coni, la Fondazione Cassa di Risparmio di Gorizia, l'Unione delle associazioni sportive slovene in Italia ed altri enti, senza i quali la realizzazione di tale evento non sarebbe stata possibile.

DVD promozionale di Collio, Carso e Isontino: 10 minuti per presentare il nostro territorio

Un viaggio tra vigneti e pendii carsici, giù fino al mare, fra sapori e profumi, lasciandosi ammaliare dalle suggestioni dei castelli storici, dalla storia e dalle tradizioni. Dieci minuti di video realizzato per presentare in breve il nostro territorio. In tre lingue (italiano, sloveno e inglese), illustrerà la proposta turistica isontina, presentando le opportunità di svago che possono trovare i visitatori della provincia.
Un video di 10 minuti e tre focus brevi di 5 minuti su Collio, Carso e Isontino. Immagini e racconti per disegnare scorci di un paesaggio variegato e di un'offerta turistica complessa e interessante. Dalla natura, con la riserva di Doberdò e Pietrarossa o dell'Isola della Cona, proseguendo con passeggiate lungo i sentieri del Carso e nelle vigne del Collio. Relax sulla spiaggia di Grado, nelle cantine o nei locali per gustare le specialità gastronomiche. Opportunità culturali attraverso la visita dei musei, delle chiese e del castello di Gorizia o delle varie mostre che si trovano nelle principali località dell'Isontino. Sport, praticato in bici, lungo le piste ciclabili transfrontaliere, a cavallo o nei campi da golf che regalano panorami unici e inimitabili.
Un utile strumento per veicolare l'Isontino, per parlare della sua vita e delle sue tradizioni, in maniera diretta e facilmente fruibile. Supporto fondamentale alla promozione del territorio, durante le fiere, da trasmettere in varie occasioni e da diffondere il più possibile per attrarre nuovi turisti e per fidelizzare chi già lo conosce.

Premiazion concors leterari In Trê Riis

La premiazion dal concors In Trê Riis e vignarà fate li dai Colonos (Vilecjaze) ta la suaze di Avostanis ai 23 di Avost. Pal moment la zurie e à uficializât vot finaliscj,
mintri che i vincidôrs si ju cognossarà dome in chê sere.

Continua "Overnight"

L'iniziativa, organizzata dagli storici partner Provincia di Gorizia, A.S.S. n. 2 Isontina e APT, è rivolta ai giovani che desiderano trascorrere momenti di divertimento consapevole, grazie al trasporto sicuro e alle postazioni informative presenti in Baia di Sistiana. Per informazioni Facebook *Overnight Gorizia*.

Pokrajina Gorica za slovenščino in furlanščino

Ob zaključku tečajev, ki jih organizira Služba za jezikovne identitete, je predsednik Gherghetta podelil potrdila o uspešno opravljenih tečajih slovenščine in furlanščine, ki se jih je udeležilo 80 javnih uslužbencev. Nekateri so obiskovali že več tečajev slovenščine na začetni in nadaljevalni stopnji, tako da so se letos posvetili celo konverzaciji.

La Provincia di Gorizia a favore delle donne

Si è concluso il 21 luglio il progetto *Donne al lavoro: una corsa ad ostacoli. Corsi in...Corso*, finanziato dalla Regione FVG e realizzato dal Servizio Pari Opportunità e dalla Consigliera di Parità. Sono stati attivati 8 percorsi formativi, a cui hanno partecipato più di 150 donne disoccupate e/o occupate per migliorare le proprie competenze professionali.

Marmeljada 2011

Marmeljada je srečanje vseh primorskih skavtinj in skavtov, ki so se ga letos udeležili tudi skavti z Goriškega. Potekalo je od 2. do 3. julija v Postojni in njeni okolici. Geslo letošnjega srečanja je bilo »Voda na mlin za boljši svet«, kjer kapljice predstavljajo posameznike, ki z ustvarjalnostjo lahko gradijo lepšo prihodnost.

Presentazion dal volum "Cjargne 1"

Domenie ai 31 di Lui aes 17.00, inte Sale Parochiâl dal Comun di Trep di Cjargne al sarà presentât il volum "CJARGNE 1" de golaine "Mîts, Flabis e Liendis dal Friûl storic", ed. Chiandetti di Reane dal Roiâl, par cure di Gianni Oberto e Manuela Quaglia e dal Istitût pe ricercje e promozion de Civiltât furlane "Achille Tellini" di Manzan.

Scrivono / a scrivin / pišejo: *Alessio Potocco, Marco Bisiach, Paolo Roseano, Matteo Femia, Tanja Zorzut, Jerica Klanjšček, Vanja Sossou, Albert Voncina.*

Collaborano / a colaborin / sodelujeta: *Servizio identità linguistiche / Servizi identitâs linguistichis / Služba za jezikovne identitete, Ufficio stampa / Ufici stampe / Tiskovni urad (Provincia di Gorizia / Provincie di Gurize / Pokrajina Gorica).*

Promotori / Promotôrs / Pobudniki: *Società Filologjiche Furlane, Slovenska kulturno-gospodarska zveza, Svet slovenskih organizacij.*

O prostorskem načrtu tržaške občine

Sklep o ukinitvi prostorskega načrta t. i. variante 118 ki ga bo občinski svet na svoji redni seji odobril konec julija, je naravni konec načrta, ki ga je izdelala prejšnja desnosredinska uprava in ki ga ni bila zmožna sama odobriti v svojem petletnem mandatu, in zato kriviti novo upravo, da bo zaradi tega spet stopila v veljavo varianta 66, to je tista še iz časa župana Riccarda Illya, je pravi absurd. Dipiazzova večina je sama spoznala, da je varianta 118 polna napak in nedoslednosti in celo nespoštovanja zakonskih

določil in si zato ni upala odobriti sklepa, ki bi prav gotovo bil deležen prizivov in sodnih postopkov, pa tudi Dežela bi prav gotovo ne mogla odobriti sklepa, saj ni v celoti osvajal deželnih priporočil in popravkov, in se zavedala, da nima številk, s katerimi bi lahko načrt odobrila. Torej nova levosredinska uprava, ki je izšla iz majskih upravnih volitev, si bo morala sedaj zadati nalogo, da izpelje celoten postopek z novimi zaščitnimi normami, ki bodo potem seveda pripeljale k izdelavi novega prostorskega načrta.

Kaj si kot izvoljeni predstavnik stranke Slovenske skupnosti pričakujem od novega načrta? V prvi vrsti zaščititi tista območja, ki jih je treba zaščititi, ovrednotiti pa tista, ki so sedaj zapostavljena, brez nikakršnih gradbenih špekulacij in novih gradenj še posebno na območjih, kjer je številčno prisotna slovenska narodna skupnost, pomisliti, kako lahko načrt pozitivno vpliva na razvoj celotnega občinskega teritorija v rasti gospodarskega in ekonomskega razvoja in seveda v domeni za novi prometni načrt in za načrt novih parkirišč, saj dobro vemo, da bo ta prostorski načrt usmerjal urbanistično ureditev za nadaljnjih pet, deset let.

Igor Švab
tržaški občinski svetnik

Kratki

In memoriam / Nabrežina se je poslovila od Maria Grudna

Obrtnik, vinogradnik, umetnik Mario (za prijatelje Marči) nas je nenadoma zapustil. Sam se je uveljavil kot kamnarski mojster in si s skrbnim delom ustvaril lep dom, lepšo družino in pridna otroka. Njegova družina ni bila premožna, vse prej, čeprav ena starejših nabrežinskih družin. Z bratom sta ustanovila kamnarsko podjetje, ki je v času gospodarskega "booma" ter novih in obnovljenih gradenj lepo uspevalo. Z Marjetico, skrbno ženo z Vipavskega, sta si v lepem domu ustvarila družino: Mitja, danes že z družino na Koprskem, ter Tanja, tudi z družino v dolinskem Bregu. Pokojnik je torej rešil že vse naloge skrbnega očeta in gospodarja. Ostala mu je skrb za mali vinograd, kjer je prideloval nekaj odličnega vina za družino in prijatelje, ter njegov edini hobi - klesarstvo tistega marmorja, ki mu je bil do upokojitve vir dohodkov. Na lepem vrtu pred še lepšo domačo hišo lahko občuduješ bisere njegove umetnosti: Nabrežinski viadukt, staro Skoncevo hišo njegovih prednikov, hišo, kjer je njegov dom, in še druge marmornate umetnine. Njegovo drugo veselje so bile trte in domači pridelek, saj se je že pred dolgim časom celo preiskusil z osmičarstvem v skednju stare rodne domačije, in to z velikim uspehom, saj se stari osmičarski obiskovalci še danes pohvalno izražajo o takratnem poiskusu.

Vse to je bil pokojni Mario Gruden, ki smo ga v soboto pospremili na zadnjo pot. Gospod Janko je bral pogrebno mašo ob ubranem petju cerkvenih pevk in ob domači godbi, ki je spremljala pokojnika do domačega pokopališča. Pri verskem obredu je sodeloval tudi župnik don Ugo, ki se pokojnika s hvaležnostjo spominja, saj mu je v sesljanski cerkvi sv. Jožefa napravil marmornat oltar. Vse to je bil Marči, kateremu je res velika množica izkazala svoje spoštovanje na njegovi poslednji poti.

Ženi Marjetici, sinu Mitji in hčerki Tanji z družinama naj gre občuteno sožalje vseh, ki so ga spoštovali in imeli radi. / n. k.

Predstavniki SDGZ gostje na univerzi v Kopru

Prejšnji konec tedna so na Fakulteti za menedžment Koper Univerze na Primorskem imeli v gosteh predstavnike Slovenskega deželnega gospodarskega združenja.

Predsednik sekcije svobodnih poklicev ter podpredsednik pri Slovenskem deželnem gospodarskem združenju (SDGZ), Alan Oberdan, član predsedstva SDGZ in predsednik njihovega storitvenega podjetja, Servis, d.o.o., Marko Stavar, direktor SDGZ, Andrej Šik, ter direktor Servisa, Ivan Perčič, so izrazili pripravljenost za tesnejše sodelovanje s koprsko fakulteto ter primorsko univerzo. Goste je sprejel izr. prof. dr. Mitja Ruzzier, prodekan za znanstvenoraziskovalno delo na Fakulteti za menedžment Koper. Skupaj so identificirali možnosti sodelovanja pri čezmejnih študentskih praksah, raziskovalnih projektih (katere so že pričeli realizirati), podjetniških dogodkih in strokovnih seminarjih, ki bi jih lahko ponudili svojim članom. Obe inštituciji menita, da ima na obmejnem območju veliko konkurenčno prednost poznavanje jezika in kultur obeh držav, ki sta do sedaj bili zelo malo izkoriščeni. Sodelovanje nameravata formalizirati in konkretizirati, v septembru pa bodo tudi predstavniki koprske fakultete obiskali predstavnike združenja na sedežu združenja v Trstu.

TRŽAŠKA KNJIGARNA Odprtje razstave Sergeja Černyševa in njegovih učencev

Umetniško snovanje temelji na vztrajnosti

V tržaško poletje je pripihala ruska umetniška duša in se bo do 29. julija nastanila v razstavnih prostorih Tržaške knjigarne. V sredo, 20. julija, so namreč odprli razstavo akvarelov Sergeja Černyševa. Ruski slikar je v Trst prispel s skupino študentov, ki jih poučuje na državni ruski akvarelski šoli: to je leta 1999 ustanovil umetnik Sergej Andrijaka. Šola je namenjena bodisi otrokom ali odraslim, skratka vsem, ki jim je akvarelska umetnost pri srcu.

Uvodoma je umetnika predstavil deželni svetnik Igor Kocijančič. V trojezičnem posegu (slovenskem, italijanskem in ruskem) je Kocijančič poudaril zlasti naglico, v kateri je nastala postavitev, "saj je TKGalerija dala svoje prostore v zelo kratkem času, ker smo o prihodu umetniškega mojstra in njegovih študentov izvedeli šele pred nekaj dnevi". Kljub temu pa je bila postavitev prikupna, ni pa bila dovršena, saj so učenci Sergeja Černyševa med svojim bivanjem v Trstu še naprej ustvarjali, razstavne prostore so tako sproti polnili z novimi deli.

Foto IG

Ruski umetnik je pred občinstvom razkril didaktični ustroj akvarelske šole, ki v prvih dveh letih temelji zlasti na akademskem risanju s svinčnikom. Akvarelna tehnika nastopi šele potem, ko so učenci osvojili osnovne risarske veščine. "Prva faza je dokaj naporna, lahko postane tudi dolgočasna. Veliko učencev prav zato opusti študij, najbolj vztrajni pa nadaljujejo do nove faze". Vsebinska razsežnost ostaja tudi tedaj vezana na tihožitne motive, v poletnih mesecih pa se učenci z mentorjem odpravijo v naravo in na študijske tečaje po Evropi. Černyšev je več učencev že pospremil na Hrvaško, v Izrael in na obalo Črnega morja. Tokratna skupina ruskih oz. moskovskih ustvarjalcev pa je prišla v Trst, kjer so se takoj lepo znašli predvsem zaradi prijaznosti ljudi. "Spoznali smo že naše rojake, ki živijo pri vas, navezali smo tudi stike s Slovenci in Italijani", je povedal mentor. Černyšev je izpostavil zlasti pomen, ki ga je italijanska umetnost v stoletjih imela pri kovanju ruskega umetniškega čuta. "Naj bo ta razstava znak naše hvaležnosti do italijanske umetnosti", je dejal akvarelist.

Ko je bil že čas za kozarec vina na dvorišču TKGalerije, smo Černyševa vprašali, zakaj ima tako rad poučevanje. "To je zahtevna dejavnost. Trud, ki ga pri učenju vložim, pa je poplačan takrat, ko ugotavljam, da so gojenci le po nekaj mesecih sposobni izdelovanja lepih slik. Po nekaj letih se skoraj ne da razbrati, ali je sliko narisala gojenčeva ali mentorjeva roka. "

"Res je", nam je povedala Irina, naša prevajalka, psihologinja po izobrazbi. Po krajšem tečaju, ki ga je priredila ravno akvarelna šola Sergej Andrijaka, se je odločila za temeljitejši študij. "Tedaj se mi je odprlo okno v povsem nov svet..."

IG

Študijski center Melanie Klein

Deseti občni zbor v znamenju energije in mladih

Delovanje ŠC M. Klein je namenjeno predvsem najmlajšim, saj skrbi za otroka od rojstva do konca osnovne šole. Naj omenimo, da je to edino slovensko društvo, ki prireja tečaje za nosečnice in skrbi za dojenčke s tečaji v bazenu, s tečaji masaže, z baby vadbo in s predavanji za novopečene starše. Ravno tako so edini, ki sodelujejo z didaktičnimi ravnateljstvi pri šolskih projektih. Že 10 let vodijo po vrtcih na Tržaškem, in od lani tudi na Goriškem, tečaj motorike za otroke iz vrtcev, vodijo jezikovne projekte, projekte o čustvih, o multikulturnosti in o integraciji otrok s posebnimi težavami. To so samo nekatere pobude, ki spadajo v bogato, razvejano in kakovostno ponudbo ŠC Melanie Klein.

To je bilo med drugim poudarjeno v poročilu, ki ga je predsednica ŠC Melanie Klein Francesca Simoni prebrala občinstvu 10. občnega zbora Centra, ki je bil v četrtek, 16. junija. Simonijeva je poudarila pomen okroglega jubilejnega desetletnega delovanja Centra, ki je vse do danes postal referenčna točka za slovenske otroke in njihove družine na Tržaškem. Posebno misel je predsednica namenila odbornikom in sodelavcem Študijskega centra, to je skupini mladih vzgojiteljev in izvedencev, ki od vsega začetka verjame v skupno delo in vrednote in ki vztrajno in marljivo in predvsem z veliko ljubeznijo do otrok nudi nove, sveže in kvalitetne pobude tako za otroke kot njihove starše.

Na jubilejnem občnem zboru so bili poleg sodelavcev, članov in prijateljev prisotni tudi predstavniki slovenkse narodne skupnosti. Predsednik Slovenske prosvete Marij Maver, ki je pohvalil delo centra, mu je privoščil še veliko uspehov in še vnaprej izrazil svojo podporo pri njegovem delovanju. V imenu ZSŠDI-ja je spregovoril prof. Joži Peterlin, ki je prijetno presenetil vse prisotne, saj je ob pohvalah za opravljeno delo tudi povedal, da po njegovem mnenju Študijski center napolni vrzel, ki je v naši manjšini: to je namreč edino društvo, ki s kvalitetnimi ponudbami in pestro dejavnostjo skrbi za naše otroke in jih spremlja od rojstva do konca osnovne šole. Povedal je, da bi si gotovo zaslužil večjo pozornost in vidljivost pri naših medijih.

Nazadnje je tudi predsednik SSO Drago Štoka pohvalil delo združenja in mu še naprej želel veliko uspehov. Spregovoril je o težavah, s katerimi se morajo soočati slovenska društva, ki vedno bolj pogojujejo današnje čase. ŠC M. Klein redno zagotavlja veliko pobud in zamisli idej, odlikuje ga volja do dela, žal pa zaradi finančnih težav so se morali letos odreči nekaterim zanimivim pobudam. Dela za kulisami je namreč toliko, da odborniki težko opravljajo vse naloge, na katerih temelji tako razgibana dejavnost. Časi so seveda težki za vse, ŠC M. Klein pa je vendarle dokazal, da zmore z razmeroma majhno finančno podporo opraviti veliko dela, zahvaljujoč se požrtvovalnemu delu odbora in sodelavcev, ki se trudijo za rast društva. Tudi iz tega vidika je dr. Štoka zagotovil pomoč in podporo, ki si jo zaslužijo. Poudariti je treba, da so gostje občnega zbora cenili prisotnost predvsem mladih in da je bilo vzdušje nasičeno s pozitivno energijo, saj pri združenju delajo predvsem mladi za mlade, za otroke, za družine in prihodnost.

Nekaj zapisov z društvenega izleta

Iz poletne kronike zbora Fantje izpod Grmade

Petek, 3. junija, izhodišče. Zbrani v osmici v Mavhinjah pri prijatelju in pevcu Mitji na pospravi globoko doživetega koncerta ob sklepu sezone, ki je bil v Štivanu, 24. maja, prisotni sklenejo, da Fantje izpod Grmade priredimo društveni izlet na Koroško.

Sreda, 7. julija, po pogrebu Gizele Legiša, mame našega pevca Danila, uskladimo še zadnje podrobnosti za nedeljski izlet in povabimo še nekaj prijateljev zbora, da se nam pridružijo.

Nedelja, 10. julija, odhod iz Jamelj ob 8. uri s prijaznim Alešem, voznikom podjetja Mivax, pevce in ostale izletnike pobiramo še v Štivanu, Devinu in Sesljanu, kjer zavijemo na avtocesto proti Kanalski dolini. Vzdušje je sproščeno in veselo. Ljudje klepetajo, otroci se smejejo in poslušajo starše, ki jim kaj pripovedujejo.

Prva postaja - Žabnice, kjer se je pravkar začela nedeljska maša. Domači župnik, g. Mateucig je na Sv. Višarjah, tako da mašuje poletni pomočnik. Njegovo lice priča, da prihaja z indijske podceline, njegovo znanje italijanščine pa nam da slutiti, kako so se morali čutiti naši davni predniki, ko so jim verske resnice predstavljali irski ali drugačni misijonarji, ki niso bili vešči jezika. Šele na koncu maše intonira skupina domačink znano Marijino pesem Lepa, si lepa, roža Marija, da se prisotni pridružimo petju. Pred cerkvijo se kratko srečamo z gospo Harejevo in njenim sinom Markom. Malo prej pa smo na grob prof. Zorka Hareja, dragega prijatelja našega zbora, položili šop rož in mu zapeli. Ob fantih so zapeli tudi prisotni otroci zbora Ladjica, saj je rajni skladatelj napisal več posebno posrečenih pesmi tudi za otroške in mladinske zbore. Izletniki smo si nato še privezali dušo v gostilni Dawit, kjer smo se na kratko srečali s prijateljem Petrom Gerdolom, ki živi in dela prav v Kanalski dolini. Pot nas je nato vodila mimo Trbiža in Vrat na koroško stran. Opisi krajev in zgodovinskih zanimivosti, od turških bojev s kmeti na Vratih, do potresa, ki je v srednjem veku razklal Dobrač ter prelomnih dogodkov ob koroškem plebiscitu do zadnjih zapletov glede dvojezičnih slovenskih krajevnih napisov so se nato vrstili na poti mimo Beljaka in Vrbe do obiska starodavne Marijine cerkve na Otoku ob Vrbskem jezeru. Pot nas je nato vodila mimo Vetrinja in Vetrinjskega polja žalostnega spomina na Gure s krasnim pogledom na rožanske vasi ob Dravi. Postaja za kosilo pa je bila v Bilčovsu v gostilni Ogris – pri Miklavžu, kjer je nato izletnike v cerkvi sprejel domači župnik g. Janko Krištof, ki so se ga mnogi prisotni spominjali kot odličnega interpreta Slomskovega večera lani jeseni v Štivanu. Pot po Gurah nas je mimo cerkve sv. Lucije in mimo Šentilja, kjer je leta orglal in vodil zbore slavni Pavle Kernjak, vodila do znamenitega živalskega vrta v Rožeku, kjer so na svoj račun prišli otroci, ki pa so si zaradi urnikov odprtja ogledali le krajšo progo pod vznožjem rožeškega griča. Še kratka postaja izletnikov ob pijači na dvorišču pred bivšim hotelom Antonič na Bregu in že smo bili na poti domov. Veseli, da smo ob petju in igranju harmonike Iva Kralja in Mitje Terčona, spet preživeli lep dan v družbi svojih družin in prijateljev v najboljši tradiciji moškega zbora Fantje izpod Grmade.

NT

MAVHINJE Vsakdan na jadrnici na drugi strani sveta

Zanimivo potopisno predavanje Jasne Tuta

V sredo, 20. julija, so prostori športnega društva Grmada na "placu" v Mavhinjah gostili prijetno druščino prijateljev, ki so se zbrali na potopisnem predavanju nadebudne Jasne Tuta. S kratkim pozdravom je veliko število razpoloženih obiskovalcev najprej pozdravil predsednik športnega društva Grmada Daniel Radetti ter prepustil besedo in sliko večerni slavljenki. Organizatorji so nas celo postregli s slastno pokovko: res čestitamo za krasno potopisno predavanje med znanci v, tako rekoč, dnevni sobi.

Mlada zamejska avanturistka Jasna Tuta nam je v kratkem času bivanja doma privoščila nekaj svojih izkušenj in doživetij z dolgega in neobičajnega potovanja. Pred letom in pol se je namreč prvič odpravila na študijski obisk daljne Avstralije in, kot se v najboljših romanih dogaja, tam spoznala sedanjega partnerja Ricka. Kratek skok v domači Sesljan, pa takoj nazaj na ladjo. Pogumni par se je odločil za nakup desetmetrske jadrnice "Marutji", s katero sta skupnih dvesto dni plula ob vzhodni avstralski obali od Coffs harbourja do Cairnsa ter jo nazadnje pred mesecem dni prodala. Potovanje je trajalo od junija 2010 do enega meseca nazaj, saj sta poleg potovanja z vetrom še delala in služila na najrazličnejših mestih. Od strežbe v lo-

kalih in restavracijah, vse do mučnega ukvarjanja z bizarnimi turisti, ki so na vsak način želeli od blizu opazovati koralni greben, a niso še nikdar stopili v vodo. V sproščenem pogovoru in dialogu je Jasna, s pomočjo enkratnih fotografij in kratkega filmčka v lastni režiji prikazala neobičajen in drzen, a vsekakor pristen vsakdan, za katerega se je z Rickom zavestno odločila, upoštevajoč nevarnosti, potrebno znanje, izkušnje in pazljivost. Prav disciplina je tista značilnost, ki je na nevarnem oceanu najbolj potrebna. Nekaj temeljnih pravil življenja na jadrnici ni mogoče obiti, saj prežijo nevarnosti morja za najbolj banalnimi stvarmi: pomivanjem posode, kopanjem ali enostavno hojo po palubi. Nasmejana in vedoželjna Jasna je na svoji poti doživela marsikaj. Od kričeče rdečih sončnih zatonov, do bližjega spoznanja z morskimi psi in ubijalskimi morskimi krokodili, od peščenih plaž, jadralcem nenaklonjenih turističnih resortov in zahrbtnih morskih tokov do koal in izjemne moči narave. Srečanje z avtohtonimi avstralskimi staroselci ni bilo najplodnejše, saj je Jasna na lastni koži doživela njihovo marginalnost in socialne težave, celo "apartheid", ki veliko Aboriginov neizbežno sili v alkoholizem in samouničevanje.

Življenje na jadrnici ni bilo za mehkužne. Dolge dni sta Jasna in Rick jadrala na odprtem morju ter se redko ustavljala na obali za delo, popravila barke, oskrbo z vodo in živili. Brez hladilnika sta lahko meso uživala le za nekaj dni, nakar sta se tudi po mesec dni preživljala s sadjem, zelenjavo in hrano v konzervah. Vsekakor je Jasna pohvalila svoje kuharske sposobnosti, saj je v pečici pekla pizze, kruh in druge dobrote, ki so dodale nekaj okusa zahtevnemu jadralskemu vsakdanu. Postavljala sta si dnevne cilje ter povprečno plula 100 milj dnevno, večinoma od treh zjutraj do petih popoldan, a tudi ponoči, odvisno od vremena in razmer na morju.

Polna dvorana v Mavhinjah je aktivno spremljala potopisno predstavitev ter svojo prisotnost podkrepila z velikim številom zanimivih vprašanj, ki so kronala prijeten in sproščen večer. Jasna Tuta pa je, kako pa drugače, spet na poti. Z novo jadrnico bo s svojim Rickom v teh dneh odplula z obal Mehike, in to je vse, kar sedaj vemo. Njen vsakdan je drugačen od navadnega: znan je le dnevni cilj, kdo ve, kam bodo vetrovi obrnili, kaj čaka za tistim rtom, kam jo bo morje in življenje popeljalo... V vsakem primeru pa srečno, Jasna, na tvoji bogati življenjski poti in pričakujemo te doma z novimi prigodami in zgodbami! Kot zanimivost naj še povemo, da bomo lahko njeni novi mehiški avanturi dvakrat mesečno sledili tudi na Primorskem dnevniku.

Jernej Šček

Obvestila

Oratorij na Kontovelu za otroke od 1. razreda osnovne šole do 3. razreda nižje srednje šole bo od 25. do 30. julija ter od 1. do 6. avgusta, od 8.30 do 16. ure v stavbi (hišna št. 523) ob avtobusni postaji. Vodili ga bodo izkušeni animatorji; zagotovljena bo dobra hrana in tudi možnost, da starši pripeljejo otroke predčasno, sicer po potrebi. Za vpis in druge informacije pokličite čim prej na tel. št. 347 9322123.

KRUT obvešča, da poteka vpisovanje za skupinsko počitnikovanje z vključenim paketom za zdravje in dobro počutje od 28. avgusta do 7. septembra v Šmarjeških in Dolenjskih toplicah. Sprejema pa tudi prijave za individualna bivanja v termalnih centrih v Sloveniji. Podrobnejše informacije in prijave na sedežu krožka v Trstu, ul. Cicerone 8/b od ponedeljka do petka od 9. do 13. ure ali po telefonu 0481 530927.

SSO sporoča, da deželni urad deluje po poletnem urniku od ponedeljka do četrtka, od 9.00 do 13.00. Ob petkih bo urad zaprt. Poletni urnik bo v veljavi do petka, 26. avgusta 2011. Zaradi dopusta bo urad zaprt od 20.7. do 26.7.

Darovi

V spomin na Cilko Babič daruje sestra Marija Zanevra in prijateljice iz Sv. Jakoba 100 evrov za nove elektronske orgle v cerkvi na Sočergi.

Misijonski krožek Rojan je prejel: za misijonarja Ernesta Saksido (Brazilija): N. N. 50 evrov.

GLASBA Na trgu Hortis in na gradu sv. Justa

Trst ljubi jazz

Srčiko tržaškega poletja je tudi letos popestrila glasbena pobuda TriesteLovesJazz, ki se je začela v sredo, 20. julija, in se bo končala v nedeljo, 7. avgusta. Letošnjo izvedbo, ki je že peta zapored, odlikujejo nastopi izvrstnih svetovnih interpretov, posebna pozornost do krajevnih jazzovskih načrtov in do mladih glasbenikov. Pobuda, ki jo ob podpori tržaške občine prireja Hiša glasbe/Glasbena šola 55, je razvrščena med trgom Hortis pred občinsko knjižnico in gradom sv. Justa, letos pa ponuja kar dvaintrideset koncertov.

Govor je bil o mladih. Ravno njim sta namenjeni dve nagradi. Nagrada Franco Russo je med drugim na odru gostila vse zmagovalce dosedanjih izvedb festivala z namenom, da bodo ti nadebudni talenti v prihodnje sestavljali nek nov ansambel. Posebno zanimiva je nagrada Lelio Luttazzi, prejemnik katere bo imel možnost izpopolnjevanja na Novi glasbeni šoli za jazz in sodobno glasbo v New Yorku. V sekciji Black Attitude pa se bodo na svojevrsten način prepletale govorice rap, soul in funk glasbe. Danes, 28. julija, pa bo Bandorkestra v avditoriju Hiše glasbe na vaji, ki bo odprta občinstvu, prikazala njen sperimentalni način igranja, ki je v letih omogočil ansamblu razvoj originalne izvajalne in skladateljske identitete, zaradi katere je Bandorkestra bila deležna pozitivnih odzivov kritikov in občinstva v Italiji in tujini.

Med mnogimi gosti letošnje izvedbe jazzovskega festivala velja nedvomno izpostaviti vokalno skupino New York Voices, ki je v četrtek, 21. julija, navdušila občinstvo na gradu sv. Justa. Ansambel velja za enega izmed najbolj razpoznavnih na ameriškem prizorišču. Že dvajset let ga občinstvo ceni zaradi izvirne glasovne ubranosti in jazzovske improvizacije, ki temelji na iskrenem, elegantnem in natančnem izvajanju. Njihov slog bi lahko približali izraznosti drugih slavnih skupin – kot so Manhattan Transfer, Singers Unlimited, Lambert, itd. Prav tako imenitno je izzvenel nastop kvarteta J. Abercrombie (kitara), J. Berlin (bas), P. Erskine (bobni), B. Sheppard (saksofon): četverico sestavljajo instrumentalisti, ki so v letih sodelovali z najpomembnejšimi glasbeniki po svetu, vsak član ansambla pa velja za pravega mojstra svojega instrumenta. Na uvodnem večeru, to je v sredo, 20. julija, pa je nad trgom Hortis legel veter španskih melodij skladatelja Angela Rubie, ki je s skupino Jazz Hondo predstavil nove težnje flamenka, ki se spajajo z jazzovskimi primesmi: tipični ritmi flamenka so torej v jazzovskem ključu ob pridihu srednjeveških melodij popeljali občinstvo vse tja do arabskih atmosfer. 4. avgusta ob 21. uri pa bodo po nastopu Gabriela Petracca na trgu Hortis stopili na oder bobnar Christian Thome', klaviaturist in pianist Angelo Comisso in znani trobentač Markus Stockhausen, sin slavnega skladatelja in muzikologa Karlheinza: najbrž bodo občinstvu predstavili tudi kakšnega izmed primerkov, ki bodo sestavljali njihovo prihodnjo ploščo... Tržačani so obenem lahko prisluhnili tudi Andromedi Turre, osrednji vokalistki Ray Charlesa, klaviaturistu Adamu Holzmanu, večletnemu glasbenemu vodji skupine Milesa Davisa.

Posebno poslastico bodo prireditelji ponudili na sklepnem večeru festivala, ko bo v nedeljo, 7. avgusta, ob 21. uri, na gradu sv. Justa s svojo priložnostno skupino izvrstnih glasbenikov nastopil kitarist Steve Lukather, ustanovitelj slavne skupine Toto, ki je svojo solistično kariero osnoval zlasti na slogu jazz-rock in fusion glasbe.

Guča na Krasu

Balkanska glasba je navdušila poslušalce

Klic "balkanske" glasbe, kot se z uveljavljenim (in netočnim) terminom posplošeno označujejo različni izrazi folklorne tradicije mnogih narodov, je tudi letos privabil množice privržencev na tridnevni festival Guča na Krasu. Tretja izvedba se je odvijala v znamenju vsestranske širitve obsega na osnovi velikega uspeha prejšnjih festivalov. Podpora Odborništva za Produktivne Dejavnosti Dežele FJK, Trgovinske zbornice in občine Zgonik je omogočila realizacijo velikopoteznega načrta društva DrugaMuzika, ki je lahko priredilo vse dogodke na velikem prireditvenem prostoru bivšega vojaškega letališča v Briščikih, kjer so s katerim je predstavil skladbe iz novega cd-ja Champagne for Gypsies, a tudi največje uspešnice iz prejšnjih albumov, na drugem večeru pa je koncept Balkana in njegove glasbene tradicije dobil širšo razsežnost z večnarodno skupino nemškega glasbenika in dj-ja romunskega izvora Shantela in njegovimi sodobnejšimi, balkan-beat prijemi. Tretji večer je bil namenjen glasbenim sladokuscem s prikazom izjemne bravuroznosti Bobana in Marka Markovića, dedičev najbolj pristne srbske glasbene tradicije z romskimi koreninami, ki sta s svojim velikim orkestrom prevzela z leskom živih barv in velike energije.

V treh dneh festivala je publika

Foto Fabrice Gallina

obiskovalci imeli na voljo ogromno parkirišče in še prostor za brezplačno kampiranje v dneh festivala. Društvo Vuk Karadžić pa je posrkbelo za kioske s srbskimi specialitetami, da je "balkansko" vzdušje lahko zaobjelo vse čute. Navdušeno, plesočo publiko vseh starosti, ki se je v velikem številu zbrala na vseh večerih, je tako pričakovalo celovito doživetje. Obiskovalci (bilo jih je skupaj okrog 13.000) so prihajali iz raznih krajev Evrope, saj je bila priložnost s programskega vidika enkratna. V treh dneh je na veliki oder stopilo devet skupin iz Srbije, Nemčije, Belgije in Italije; med njimi so bili razni, večkratni zmagovalci festivala trobentačev v Guči, predvsem pa trije legendarni gostje, ki so delovali kot magnet za poznavalce in navdušence. Prvi večer je bil prav gotovo eden od najbolj odmevnih glasbenih dogodkov zadnjih let z masovno udeležbo publike na koncertu Gorana Bregovića in njegovega Orkestra za poroke in pogrebe, zaplesala tudi ob ritmih skupine Balkan Boy's, ki se je uveljavila v oddaji Slovenija ima talent, belgijskega dj-ja Gaetana Fabbrija, nagrajencev lanskega tekmovanja v Guči Ekrem Mamutović Orkestar, odličnih glasbenikov orkestra Dejana Lazarevića in ob glasbenih kontaminacijah lokalnih skupin Dej še'n litro in Radio Zastava.

Prispevki, članki in reportaže mnogih poročevalcev iz raznih državnih in lokalnih medijev, kot tudi odzivi blogerjev, so dokumentirali in potrdili uspeh velikega glasbenega praznika, ki je ob lepem vremenu lahko izrazil v celoti svoj potencial z vsakodnevnim, šesturnim programom.

Nevzdržljivi ritmi in eksotični melos, ki so do poznih nočnih ur vabili na ples, so v dneh festivala oživili zvoke in barve narodov, ki imajo s tržaškim teritorijem poseben odnos in so se pomenljivo srečali na nekdanjem, zgodovinskem pragu med Balkanom in Zahodom.

PAL

Izid zgoščenke ansambla Taims

'Melodije zelenih dni' odslej na voljo vsem

Malokateremu glasbenemu ansamblu uspe praznovati 40-letnico. Na Tržaškem se s tolikšno 'kilometrino' lahko pohvalijo Taimsi, ki so pred časom z izrednim glasbenim dogodkom v Športnem centru v Zgoniku obeležili visoko obletnico, ki so jo želeli preživeti na odru, seveda, v družbi svojih zvestih glasbenih prijateljev ter številnih poslušalcev, ki so se zbrali, da bi jim končno spet v živo prisluhnili. Njihova je bila tudi čast, da so prvi prišli do novega podviga jubilantov, zgoščenke z zgovornim naslovom Štirikrat deset, ki zaobjema avtorske skladbe od začetkov do zadnje tekmovalne preiškušnje na lanskem 40. števerjanskem festivalu, kjer se je ansambel Taims od prve izvedbe dalje neštetokrat izkazal in požel nič koliko nagrad. Da bi bila zvočna kvaliteta originalov iz '70., '80. in prvih '90. let primerljiva z današnjimi standardi sodobne avdiotehnologije, ima največ zaslug Aleksi Jercog, ki jih je remasteriziral in z navdušeno spremno besedo zaželel cedejki srečno pot v svet.

Dobra glasba premore v hipu priklicati še tako oddaljeno preteklost in z njo povezane občutke. In verjamem, da so bile mojstrske 'melodije zelenih dni' v izvedbi ansambla Taims za marsikoga prijetna glasbena kulisa vročih poletnih večerov, sicer pa spremljavalka še drugih veselih trenutkov skozi vse leto. Da bi ne ostale zapisane pozabi, je glasbeni producent Tomaž Tozon poskrbel, da je pri Založbi kaset in plošč RTV Slovenija izšlo, kot rečeno, v šopek spetih dvajset narodno-zabavnih primerkov. Nekateri so čisto sveži (Štirikrat deset, To je bil čas, Spomin na majnice, Na Goriško smo prišli), drugi spadajo že med zimzelenčke (npr. Res lepo, Melodija zelenih dni, Prvi sneg, Srčna baljezen idr.), vsem pa je skupna moč, ki jo nosijo v sebi le stvaritve pristnih in iskrenih ljudi, t.j. da znajo vsakič znova pobožati duše poslušalcev in olajšati njihov

vsakdanji korak.

Poleg nekdanjih in sedanjih članov ansambla so času še drugi avtorji prispevali svoje stihe in harmonije ansamblu Taims (Franc Pohajač, Aleksander Vodopivec, Tullio Možina). Posebno mesto pa med vsemi zaseda zelo uigrana in večkrat nagrajena dvojica Saša Martelanc in Janez Beličič, ki je podpisala besedilo in glasbo večine skladb.

Taimsi so se vpisali v našo glasbeno zgodovino kot eden najbolj znanih in reprezentativnih ansamblov, ki se je in se še vedno v glavnem posveča nastopanju v živo, saj v tem najbolj uživa. Če izvzamemo kaseto iz poznih '80. in občasne priložnostne nastope, je torej zgoščenka Štirikrat deset edinstvena priložnost za vse, ki si želijo, da bi jim srce (in najbrž tudi noge) še v prihodnje poskakovalo ali se zazibalo po ritmu polk in valčkov v izvedbi slavnega ansambla Taims.

AL

Ob 20. rojstnem dnevu samostojnosti Slovenije

Natečaj otroških ustvarjalnih čestitk

Tudi mladi so lahko praznovali 20. rojstni dan svoje domovine. Veleposlaništvo Republike Slovenije v Buenos Airesu je za malo mlajše - pod pokroviteljstvom soproge veleposlanika, mag. Darje Zorko Mencin - priredilo natečaj otroških ustvarjalnih čestitk ob 20. rojstnem dnevu samostojnosti Slovenije. Natečaj se je pričel v začetku maja in zaključil konec junija 2011.

Z otroškim ustvarjalnim natečajem smo pri otrocih v Argentini, Čilu, Paragvaju, Peruju in Urugvaju želeli spodbuditi njihovo razmišljanje in zaznavanje stvari okoli njih, ki bi se odražale skozi njihovo ustvarjalnost, ter jih povabiti, da narišejo otroške čestitke ob 20. rojstnem dnevu Slovenije. Nekateri svojo državo ali domovino svojih babic ali prababic poznajo le po pripovedovanju. Nekateri še nikoli niso obiskali Slovenije!

Zelo nas je zanimalo, kako bi otroci s slovenskimi koreninami čestitali svoji domovini Sloveniji za njen rojstni dan. In dobili smo veliko odgovorov! Ob koncu natečaja smo prejeli skoraj 240 čestitk, risbic, pisem, zloženk, izdelkov iz gipsa, stekla, tempera barvic, celo izdelano lutko, s katerimi so otroci in mladi iz Čila, Peruja in Argentine čestitali svoji domovini. Simbolika, s katero se izražajo otroci, je čudovita, njihova ustvarjalnost pa ne pozna meja.

V komisiji natečaja je sodelovala tudi priznana umetnica Andrejka Dolinar, in tako smo v širokem izboru različnih tehnik v ožji izbor izbrali izsek čestitk, ki so bile razstavljene ob priložnosti obeležitve 20. obletnice samostojnosti Republike Slovenije dne 29. junija 2011 v Casa de la Provincia de Buenos Aires. Razstavo vseh del pa načrtujemo za avgust 2011, ko bomo na veleposlaništvu pripravili dneve odprtih vrat za vse sodelujoče otroke. Tam bomo otroke tudi nagradili. Vsi, prav vsi, si zaslužijo majhno pozornost in nagrado za trud, ki so ga v tako kratkem času vložili v to pobudo veleposlaništva.

Seveda pa bi se ob koncu želeli zahvaliti tudi vsem, ki so nam omogočili, da se je ideja razširila in uresničila ter da smo lahko pripravili nagrado za vsakega udeleženca. Najprej zahvala vsem slovenskih društvom v državah akreditacije ter nekaterim posameznikom: Daši Klemenčič (Peru), John Misetič (Čile), Alenki Prijatelj (Argentina), Gracieli Mravlje, Majdi Povše, Danici J. Mavrič, Terezki Marn Žužek, Rozi Polh, Ani Žakelj, Lenčki Božnar, Ireni Urbančič Poglajen, Pavli Grbec, Nadici Kopač Grohar, Luciani Sevin Čeč, Nini Pristovnik Diaz, Mateji Hribar Šmalc, Ani Klemen Boltežar, vsem požrtvovalnih učiteljicam v slovenskih šolah in vrtcih in odgovornim za Mladce in Mladenke.

Posebna zahvala Eriki Indihar za domiselno oblikovanje diplom, ki jih bodo prejeli vsi otroci, Matjažu Čeču iz podjetja Talleres Graficos Vilko S. R. L. za tisk diplom in CD-jev ter Andrejki Dolinar.

Pa seveda še našim častnim konzulom: Hernánu Zupanu, Robertu Eiletzu, Jožetu Šmonu, Carlosu Cezarju Bizaiu, Pedru Coroni Bozzo (tudi Estefanie Duque), Milanu Repšetu, Luisu Boh Serafiniju Uradu RS za komuniciranje ter Slovenski turistični organizaciji za njihove dragocene prispevke pri nagradah.

Otroci, zahvaljujemo pa se tudi vam, saj ste na kreativen način pokazali, koliko vam pomeni Slovenija! Cenimo vaše sodelovanje in prispevke. Po našem mnenju ste se resnično potrudili in izkazali spoštovanje do praznovanja tako velikega dogodka, kot je 20. let samostojnosti.

VIDA VALENČIČ

KO SE DOTAKNEŠ OSEBE

Zanardi, Pistorius, minikrila in slovenski model

Včasih vstopiš v svet, ki ga ne poznaš. Četudi si predstavljaš to in ono, je realnost vendarle nekaj drugega. Prejšnjič sem pisala o šestletnem dekletcu iz Čada brez desne noge, tokrat ponovno o njej v posebnem okolju, v katerem si vsak prizadeva, da bi postalo življenje vsaj za silo "normalno".

Voznik kombija mi je strukturo v okolici Bologne predstavil kot poseben svet:

"Iz avtov prihajajo normalno skakljajoči, polni energije. Potem vstopiš v stavbo in čez nekaj minut vidiš iste osebe brez noge, morda brez roke, najbolj se ti vtisne v spomin njihov izraz na obrazu: izraz pogumne "normalnosti".

Center izdeluje najboljše proteze v Italiji, izdelali so jih za pilota Zanardija, ki je v trku izgubil obe nogi, svetovno znanemu atletu Pistoriusu so izdelali tiste čudne tekaške proteze, v katere strmimo na zaslonu, mali afriški deklici protezo čokoladne barve.

Psihološko sem se pripravljala na šok, ki bi mi ga lahko povzročil pogled na telesa brez enega ali več udov. Odšla pa sem povsem drugačna, bolj me je stresel močan val pozitivne življenjske naravnanosti, ki sem ga začutila.

"Pravzaprav je veliko hujši katerikoli obisk bolnišnice". Delovni kolega mi je bral misli. Res je. Osebe, ki so prišle v ta center, imajo vso travmo že za sabo. V zraku ni več obupa, marveč neka trdna zagnanost v življenje, ki ji ni para. Naskrivaj sem opazovala najstnico v minikrilu. S protezo. Drugo dekle z zaročencem, oba v črnini in s tetovažami po rokah. Tudi ona je imela protezo na nogi. Pa trideset ali štiridesetletnika, ki je pogostoma hodil ven na zrak in si tam prižigal cigareto med čakanjem na servisiranje umetnega dela telesa.

Videla sem mlade obraze, odsotnost obupa ali jeze na njih. In se vprašala, od kod črpajo tako moč, spraševala sem se o njihovih življenjskih pripetljajih, morda o nesrečah, morda prirojenih boleznih. Opazovala sem tehnike in fizioterapevte v centru, njihovo zagnanost, da bi osebe brez enega ali več telesnih udov živele čim "normalneje". V zraku si dihal neko posebno zvrst poguma, takega, ki ni neučakan, niti ne bahaški, marveč prežet z neko preudarno življenjsko modrostjo. Pišem te vrstice in se za hip ustavim. Preverim svojo držo. Nogi imam prekrižani. Ko se mi ena od dveh omrtviči, jo stegnem in skušam zavrteti stopalo. Kakšno je življenje brez noge? Kako samo sebe doživlja ženska v tej družbi, v kateri je videz vse? Instinktivno me spomin povleče nazaj v tisti center, k paru mladih zaročencev. Ne morem si kaj, da bi se ne vprašala, ali sta se spoznala, ko morda dekle še ni imelo proteze ali pa pozneje. Potem mi misli drve dalje. K intervjuju v slovenski reviji z izjemno lepim mladim moškim, ki je pred leti predstavljal Armanijeve kolekcije. Danes je zaradi nenadne bolezni oslepel, kljub temu pa z zaročenko upravlja slovensko agencijo fotomodelov. In je v svetu, kjer je zunanjost edino merilo, uveljavil neverjetno značajsko moč in pozitiven odnos do življenja. Morda se ne gre vprašati, od kod táka življenjska moč, marveč kaj nam vse te osebe govore o življenju in poti skozenj. Se Vam ne zdi?

Kolesarsko tridnevje junij 2011 (2)

S Krasa v Polesine

Petek, 17. junija 2011

Če bi sledil apeninski vraževernosti, se ob takem datumu sploh ne bi podajal na pot. Delno mi razpoloženje vseeno pokvari kasen prihod upravitelja bara, ki me "okrade" za približno poldrugo urico jutranjega kolesarjenja. Če bi sam odločal in bi vse obveznosti z njim opravil pretekli dan, bi na pot šel že ob 6.30, in sicer zaradi sonca in vročine. Čaka me namreč časovno zahtevna tura po polotoku Cavallino in otokih Lido ter Pellestrina, ki omejujejo beneško laguno. Čas pred gostilno preživim s svojimi sosedi iz zgornjega nadstropja, ki čakajo na lastnike gradbenih podjetij, pri katerih so zaposleni. Eden za drugim odhajajo, ko se na ulico pripeljejo kamioni.

Pellestrina

Ko so vse formalnosti v zvezi s plačilom in predajo ključev opravljene, lahko kočno odpeljem. Prečkam reko Piave ter se zakolesarim po cesti proti Jesolu. Promet znova naraste, ko pa se usmerim proti koncu polotoka Cavallino, se na mojo srečo na desni strani ceste pojavi urejena kolesarska steza. Tudi tu je precej prometa, v glavnem pa gre za nemške turiste, ki so z onstran Alp na avtomobilih in avtodomih pripeljali svoja kolesa in sedaj uživajo ob lahni turistični vožnji po letoviščih severne Italije. Zanimivo je, da turščica na desni strani kolesarske steze raste kar iz peska. Ko prispem na Punto Sabbioni, ki se nahaja na koncu polotoka Cavallino, počakam na prihod barčice, ki me bo preko lagune popeljala do beneškega otoka Lido. Tu se začenja turistični dren, ki me bo v glavnem spremljal vse do Chioggie.

Na Lidu se tre množica ljudi, v glavnem gre za turiste iz severnoevropskih držav, ki se sprehajajo po svetovno znanem letovišču, kjer vsako leto poteka znameniti filmski festival, ki v laguno privablja svetovne vipe. Kmalu se izmaknem turističnemu vrvežu in svoje kolo poženem proti jugu otoka. Zanimivo je, da tudi Lido sečejo morski kanali, omejitev obremenjenosti mostov, ki jih prečkajo, pa se suče okrog trideset ton. Jug otoka Lido je pravo nasprotje njegovemu severu. O turistih tu ni ne duha ne sluha, na vkrcanje na trajekt Ferry Boat pa čaka le nekaj avtomobilov.

Usedem se na klopco, kjer se mi pod živo mejo ponudi malo sence. Sonce me je namreč spremljalo že od polovice polotoka Cavallino in je iz mene izsesalo večjo količino vode. Kmalu se na skuterju pripeljeta dva malce zamazana možakarja, ki sta oblečena v majice neke krajevne družbene zadruge. Eden od njiju je domačin, drugi pa Sicilijanec. Kljub temu da je prvi slabe volje, me vseeno ogovori in mi zastavi že rutinsko vprašanje, kam se podajam. Ko drugi zasliši moj že običajni odgovor, da sproti izbiram svoje cilje po Italiji, me povabi, naj se spustim do Sicilije. S Pellestrine naposled le prispe manjši trajekt, na katerega se vkrcamo. Nekaj nas je kolesarjev, nekaj avtomobilov, pa tudi dva avtobusa se najdeta. Tema je na plovilu rezerviran osrednji vozni pas.

Pellestrino v glavnem prevozim s srednjo hitrostjo dvajset kilometrov na uro. Na svoji desni strani v smeri zahod skušam opaziti obalo, a je laguna tako obširna, da je ni videti. Na otoku je posejanih nekaj skupkov manjših hišic, ki z nami trpijo v junijski soparici, južneje pa se nahaja mestece, po katerem nosi ime otok. Ker vaporetto za Chioggio zamuja, se odpravim pogledat Pellestrino. Njegov "waterfront" me močno in zagotovo ne slučajno spominja na istrski mesti Rovinj in Vrsar. Ko stopim v manjšo gostilno, da bi v kolesarsko čutaro natočil malce vode, me punca izza pulta ogovori kar v beneškem narečju z besedami "Me diga! ", nato pa me usmeri proti stranišču, kjer je pipa vode.

V senci maloštevilnih dreves se pridružim dvema gospodoma srednjih let, ki prav tako kakor jaz pričakujeta morsko povezavo s Chioggio. Eden prihaja iz Padove, drugi pa iz Palmanove, čeprav po rodu ni Furlan, saj je velik del svojega življenja preživel v Milanu. Na Pellestrino sta prišla opravit meritve za montažo vrat in oken. Najbrž sta lastnika firme, ki se s tem ukvarja. Ko stopimo na ladjo in se bližamo Chioggi, mi eden od njiju pove, da je velikokrat hodil službeno v Trst, vse dokler se ni naveličal stalnih zastojev na obvoznici v Mestrah, in sicer v časih, ko še ni bilo avtocestnega ovinka, ki mu pravijo "passante di Mestre". Na levi strani pa je vidno gradbišče sistema Mose, ki naj bi v kratkem beneško laguno in Benetke zaščitil pred prekomernim plimovanjem.

Primož Sturman

Zaradi 'globalne tajkunizacije'

Soča pod zaščito Unesca

Ljudem v Zgornjem Posočju tisti, ki imajo v rokah gibalo gospodarskih investicij, ne prisluhnejo, zato jih moramo pritisniti, ko oni kaj rabijo.

V zvezi s pripravo zakona o Nacionalnem energetskem programu, ki na novo obravnava možnosti za izkoriščanje vodne sile Soče in pritokov, je nujno podaljšati javno razpravo čez vse predvolilno leto ali pa moramo volivci postaviti takšno naslednjo vlado, ki ga bo vsiljeni zakon razveljavila in vrnila v ponovno javno razpravo. Neizmerna škoda je, da obstaja na Soči kakršnakoli zajezitev, sicer bi bila za kajake in rafte plovna vse do izliva in tako svetovna riviera žive vode. Seveda pa trendu "globalne tajkunizacije" še ni videti konca, zato je videti nor takšen predlog in ne ustavitev "kanibalizacije" naravnega življenja.

V Sloveniji se moramo najprej zmeniti, ali bomo dopustili, da nam "lažni varuhi ljudstva" vse sproti pogoltnejo ali bomo dali priložnost sposobnostim tega naroda oz. njegove mlade generacije. Naj bežijo v tujino nesposobni prevaranti in ne najbolj sposobni mladi strokovnjaki! Vzpostaviti moramo pogoje, ki smo jih zastavili ob demokratizaciji in ustanovitvi lastne države, ki pa so bili iz "tajkunskega ozadja" zatrti.

Na kakšen način je mogoče, v danih pogojih javnega in oblastniškega mnenja, ohraniti vsaj del Soške doline? Vodne akumulacijske zajezitve višje od tolminske občine so zanemarljivo majhne in nevarne, zaradi potresov - možnosti zdrsov velikih mas terena iz bližnjih gora, kar se je v tisočletjih že dogajalo. Industrija in turizem v bovški občini npr. ne rabi več "elektrike", kot jo proizvede na lastnem območju. Pri velikem porabniku - kaninskih žičnicah je npr. treba, v naslednjih desetih letih, ukiniti nepotreben odsek A-B postaj krožno-kabinske žičnice, saj vodi do višine B cesta. S tem bi na dostavni žičnici prihranili polovico "elektrike".

Velike količine vode pa je mogoče zajeziti tam, kjer jo rabi njih industrija: z visoko pregrado - jezom od solkanskega mostu navzgor, podobno od kanalskega mostu navzgor, jezom od Ročinja (do višine polja) navzgor... Za tolminsko in idrijsko industrijo se kaže nova priložnost, saj se je javno mnenje "omehčalo" in si menda želi velik jez na Bači pa tudi do višine polj pod Čiginjem, ker naj bi to pomenilo novo priložnost za turizem in izgradnjo hitre posoške hitre ceste od Tolmina do Gorice. Kar se tega tiče, je mogoče pretočnost prometa med Kobaridom in Tolminom izboljšati s posodobitvijo ceste na levem in desnem bregu Soče, z uvedbo enosmernega prometa navzgor po desnem in navzdol po levem bregu Soče. Tako bi tudi tukaj dobili štiripasovno hitro cesto, z najmanjšim posegom v naravo, s prav tako posodobljenimi prečnimi povezavami od vasi do nje in ne pod pogojem izgradnje jezov!

MM

Zdravniki iz tujih držav bodo morali obvladati slovenski jezik

Že v začetku predvolilne kampanje veliko sovražnega govora

V slovenski politiki in javnosti objavljajo največ poročil in ocen o dogodkih, ki nastajajo v organih ali okoljih evropske povezave s središčem v Bruslju, ali pa izhajajo iz dogodkov v naši družbi in državi. Politični ton in posebno barvitost jim dajeta zlasti večni optimizem in značilni slog obnašanja predsednika vlade Boruta Pahorja, ki se vsak dan smehlja iz televizijskih ekranov, ter t. i. sovražni govor, ki je postal pogost spremljevalec celo najpomembnejših dogodkov v procesu utrjevanja in razvijanja demokratične Slovenije.

Borut Pahor

Pretežni del politične in splošne javnosti zavrača obljube in zagotovila premierja, izrečene na vrhu držav evroobmočja pred dnevi v Bruslju, "da so finančne težave Grčije tudi skrb Slovenije, saj gre za usodo evra, skupne evropske valute". Borut Pahor naj bi bil bolj kritičen in stvaren. Slovenska država je za pomoč Grčiji pri odpravljanju njenega javnega dolga doslej namenila okoli 378 milijonov evrov in glede na razsežnosti tamkajšnje finančne krize kaže, da naše pomoči nikoli ne bomo dobili vrnjene. Predsednik največje sindikalne centrale, Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, Dušan Semolič, zatrjuje, "da gre za izgubljen denar", po mnenju predsednika stranke Zares Gregorja Golobiča, "pa je kriza evroobmočja tolikšna, da bi lahko povzročila tudi vojaške posledice. Slovenska politika pa se s tem ukvarja veliko premalo". V tedniku Mladina in časniku Nedelo so objavili zapisa o tem, "da bo v Sloveniji morda potrebno obnoviti tolar kot nacionalno valuto in se odreči evru". Takemu dejanju pa so ostro nasprotovali ekonomisti, evropski finančni izvedenec dr. Mojmir Mrak in poslovni časnik Finance. Opozorili so, da bi bila vrnitev tolarja katastrofa, saj bi opustitev evra Slovenijo politično in gospodarsko osamila oz. izločila iz povezave evropskih demokratičnih držav. Zdi pa se bolj sprejemljiv pridržek predsednika demokratične stranke upokojencev Karla Erjavca, ki meni, da je nesmiselno, da Slovenija pomaga Grčiji, saj bi bilo to tudi nepravično. "V Grčiji imajo upokojenci povprečno več kot tisoč evrov pokojnine, v Sloveniji pa le 570 evrov". Zelo oster in skladen s splošno usmeritvijo svoje stranke, Slovenske nacionalne stranke, je bil v izjavi za javnost poslanec omenjene stranke Bogdan Barovič. Obsodil je domnevno Pahorjevo popuščanje v zapletu glede evra in menil, "da je premier v Bruslju podpisal smrtno obsodbo za Slovenijo". Zato je Slovence pozval k uporu. Po njegovem se tedaj, ko se bodo razmere v Sloveniji še nadalje poslabšale, "ne bo sestal vrh držav članic EU".

Za stanje in razmere v državi je nadalje značilno, da manjšinska vlada sicer deluje in sprejema predloge reform na raznih področjih, ki pa zaradi zapletenosti in dolgotrajnosti postopkov v mandatu sedanjega parlamenta zagotovo ne bodo sprejeti. Tako napovedujejo pripravo novega zakona o sistemu upokojevanja, medijih, delovnih razmerjih, javni upravi in ukrepe na drugih področjih, kar vse naj bi povečalo ugled vlade. Nobena politična stranka ne zavrača več možnosti predčasnih državnozborskih volitev, ki naj bi domnevno bile spomladi naslednjega leta. Poslanci čakajo na politično jesen, in tudi parlament se je zaradi predvolilnih kalkulacij vseh strank znašel v položaju, ko se v pričakovanju sprememb vrti na mestu, je v časniku Delo 21. julija zapisal politični analitik Marko Jakopec.

Zvone Štrubelj

Zaskrbljujoče in pomenljivo pa je, da se vlada in njeni organi ne lotevajo krivic, ki jih kapital in delodajalci povzročajo delavcem, predvsem tistim iz Bosne, Srbije in drugih območij nekdanje skupne države. T. i. gradbeni baron Ivan Zidar, ustanovitelj največje družbe v slovenskem gradbeništvu, ki se je nedavno sesula in so jo ukinili, za svoje domnevne zlorabe, ki naj bi bile kazensko pregonljive, očitno ne bo odgovarjal. V Delavski enotnosti, glasilu Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, so v članku z naslovom *Klavrn epilog* zapisali, "da se je eno od nekdaj najbolj uglednih in číslanih podjetij, ki je bilo na čelu s spornim in karizmatičnim direktorjem Zidarjem dolga desetletja paradni konj slovenskega gradbeništva in gospodarstva nasploh, razpočilo kot preveč napinjen balon. To, kar se je zgodilo z družbo SCT, je katastrofa. Delavci so morali z materialom za avtoceste in predore graditi hiše in druge objekte mnogim pomembnežem, ki so na ta račun obogateli, sami pa so ostali na cesti brez vsega. Zato so bile slovenske avtoceste tako drage. Vsega je kriva država, ker je to dopuščala".

Bodi zdrava, domovina!, klic in opozorilo Slovencev v svetu

Slovenski katoliški tednik Družina je v komentarju o proslavljanju in doživljanju 20-letnice neodvisne Slovenije v svetu, avtorja Zvoneta Štrublja, zapisal, "da smo bili v nagovoru slovenskega predsednika dr. Danila Türka na osrednji proslavi praznika neodvisnosti nagovorjeni le kot državljani in državljanke, rojaki in rojakinje. Kot Slovenci ne več! Tudi beseda Slovenija se je v njegovem govoru zelo redko ponavljala. Posvetila se mi je alarmna lučka: kako, ali je pojem domovina protisloven pojmu države, si konkurirata, drug drugega izpodrivata?"

Zdravniška zbornica pa je, hvala Bogu, zahtevala, da morajo vsi zdravniki, ki so prišli ali prihajajo iz drugih držav, obvladati slovenski jezik. To je potrebno za nemoteno zdravniško obravnavo in varnost pacientov".

Marijan Drobež

Kratki

V Sloveniji je 6030 naselij, osem je Gradišč in Pristav ter 60 nenaseljenih krajev

V Sloveniji je bilo 1. januarja letos 6030 naselij in 10.197 ulic. Med naselji z enakimi imeni je največ Gradišč in Pristav, kar osem. Sedem je Brezij, Dolenjih vasi, Potokov in Raven. Največje naselje je Ljubljana, obstaja pa kar 60 nenaseljenih krajev in 20 z enim samim prebivalcem, so ugotovili na Statističnem uradu.

Med slovenskimi naselji je veliko enakoimenskih. Kar 328 je takih, ki so se ponovila dvakrat. Trikrat se ponovi 83 imen naselij, štirikrat 28, 30 imen vasi pa kar pet ali večkrat. Po šestkrat se ponovijo imena Brdo, Dobrava, Draga, Javorje, Kal, Laze, Log, Planina, Podkraj, Selce in Trnovec.

Le 11 naselij po površini meri 50 kvadratnih kilometrov ali več. Med njimi je največja Ljubljana, ki meri 164 kvadratnih kilometrov. Vsa druga naselja merijo manj kot 100, največja izmed teh so Snežnik, Trenta, Krnica, Stara Fužina, Kamniška Bistrica, Mojstrana, Ukanc, Nemški Rovt, Kokra in Podstenice.

Površino, manjšo od 0,1 kvadratnega kilometra, ima 14 naselij. Najmanjše je naselje Razbore-K. o. Poljane - del iz občine Šmartno pri Litiji, ki meri le 0,008 kvadratnega kilometra.

Ljubljana je tudi naselje z največjim številom prebivalcev, 272.220, sledi Maribor s 95.171 prebivalci. Več kot 30.000 prebivalcev imata še Celje in Kranj, več kot 20.000 pa Velenje, Koper in Novo mesto. Obstaja 60 nenaseljenih krajev, največ, 20, se jih nahaja v občini Kočevje. V 20 krajih pa živi samo ena oseba.

Ponavljajo pa se tudi imena ulic. Najpogostejša je Šolska ulica, ki so jo imeli v kar 51 krajih. Druga najpogostejša imena ulic so še Prešernova, ki se ponovi 46-krat, Cankarjevo in Vrtno ulico ima 44 krajev, 40-krat pa se ponovi tudi Gregorčičeva ulica.

Največ hišnih številk, kar 470, ima Ižanska cesta v Ljubljani. Sledita ji ulici Podlubnik v občini Škofja Loka s 356 hišnimi številkami in Dunajska cesta v občini Ljubljana s 328 hišnimi številkami. Vse preostale ulice v Sloveniji imajo manj kot 300 hišnih številk.

Največ ulic je imela od 1 do 100 hišnih številk, in sicer 9776 ulic, kar je približno 96 odstotkov vseh ulic v Sloveniji. Le 17 ulic pa ima od 200 do 300 hišnih številk. Obstajajo pa tudi ulice brez hišnih številk. Takih je 259.

Vzdrževalna dela na gradu Dobrovo

Grad Dobrovo bo v času od 1. do 8. avgusta 2011 zaprt za ogled zaradi vzdrževalnih del.

Krizi ob rob: malo za šalo malo za res

Kaj pa, če bi se vrnil tolar?

Čas poletja, čas kislih kumaric. V Sloveniji je sicer politična paraliza zdajšnje vlade še bolj napihnila strašilo, ki ga pooseblja ekonomska in finančna kriza. O razlogih, zakaj je do take krize v Sloveniji prišlo, smo že večkrat pisali. Pisali smo tudi o tem, kako se je vlada odločila kljubovati zdajšnji krizi, ki ji ni videti konca. Ampak, kot smo že omenili, poletni čas, ko se začenjajo parlamentarne počitnice, pomeni hkrati prelaganje rešitev v "jesensko izpitno obdobje". Res je, da se je še v prejšnjem tednu govorilo o reformi zdravstvenega sistema, res je tudi, da so bile na tapeti plače policistov, res je, da so debatirali okoli rebalansa proračuna. Ampak vse to je bilo v zadnjem tednu julija in bo dobršen del avgusta zamrznjeno. Ker so pač počitnice.

Tudi zaradi tega, ker so dejansko vse resne politične teme v javnosti do nadaljnjega prekinjene, na dan prihajajo številne špekulacije, ki so večkrat že na robu absurda. Resne teme, ki se jih t.i. *opinion makerji* lotevajo nekoliko površno (če želimo biti z oceno zelo mili). V nekaterih medijih so se tako pojavila namigovanja, ali ne bi bilo morda za Slovenijo dobro, da bi se rešila "bremena" evra in se vrnila k staremu dobremu tolarju. In kar je morda še bolj bizarno, premier Borut Pahor je ob tem čutil dolžnost pojasniti, da se slovenska vlada ne namerava vračati nazaj. Kot da bi bilo to vprašanje resna politična dilema. Evro je in evro mora biti tudi vnaprej: skupna valuta je dodana vrednost in gotovost za celotno EU. Edina članica, ki bi morda lahko razmišljala o ponovni uvedbi stare valute, ne da bi bila zaradi tega oškodovana, je Nemčija zaradi svoje ekonomske moči in tudi zaradi svoje "gospodarske resnosti". Nemčija pa je dejansko tista država, ki še najbolj podpira ohranitev celovitega evroobmočja: s pripravo novega 110 milijard evrov težkega sklada za rešitev Grčije, ki so ga mnogi preimenovali kar v postopek nadzorovanega stečaja, je Nemčija skupaj s Francijo dokazala, da kljub vsemu želi v evru obdržati tudi zapravljive in lažnive Atene, kljub temu da bi si Grčija statusa članice evroobmočja ne zaslužila. Kaj pa Slovenija in špekulacije glede vrnitve tolarja? Nekateri ga v zadnjih tednih res spet obujajo od mrtvih. Kar pa ima v današnjih razmerah takšno veljavo, kakršno imajo vedeževalske napovedi "božanskega Otelma". Tolar bi za Slovenijo pomenil korak nazaj. Slovenija bi namreč z vrnitvijo stare valute odstopila od obveznosti, ki jih narekuje Evropa. Hkrati bi lahko tudi sama tiskala svoj denar in bi imela z zalaganjem bank in gospodarstva z novo denarno maso kratkoročno rešitev za zaustavitev krize. Šlo bi pa dejansko samo za premestitev katastrofe, ki bi bila ob uvedbi tolarja res morda nekoliko kasnejša, a zato toliko bolj boleča. Gre predvsem za dva razloga. Če bi Slovenija res ponovno prevzela evro, bi ji ne bilo potrebno spoštovati maastrichtskih pravil: skratka, nihče je ne bi silil v spoštovanje 3-odstotnega praga za javni primanjkljaj na letni ravni in 60-odstotnega praga javnega dolga. Slovenska država bi se lahko nebrzdano naprej zadolževala, da bi ohranjala status quo in si tako kupovala socialni mir. Seveda v zameno za nepregledne, nevzdržne račune, ki bi se lahko v kratkem spremenili v neizbežni stečaj. Mnogi se bodo vprašali, kaj pa, če bi Slovenija kot monetarno samostojna država mogla sestaviti svoj javnofinančni pravilnik, ki bi mu recimo rekli "pakt za tolar"? Iz izkušnje bi lahko rekli, da to ni izvedljivo. Država Slovenija ni dober gospodar: to se je v preteklosti že večkrat izkazalo, tudi v stanju, ko Evropa nadzira Slovenijo. Dramatične razmere današnjega časa, ko Slovenija ni sposobna izpeljati ključnih reform, ko podjetja propadajo drugo za drugim in ko je 9 milijard vredno državno gospodarstvo ujeto v ozke strankarske igrice, bi se nadaljevale tudi v času tolarja: kvečjemu bi takrat postale samo še močnejše. Hobotnica strankarskih veljakov in s politiko povezanih gospodarstvenikov bi samo še bolj kapilarno segala v slovensko ekonomijo.

Pretirano tiskanje nove denarne mase (tolarjev), ki bi si ga lahko privoščila Banka Slovenije, bi bil drugi žebelj v krsto slovenskega gospodarstva. Razvrednoteni tolar (v primerjavi z evrom) bi sicer za kratek čas povečal kupno moč povprečnega Slovenca, prinesel pa bi tudi visoko inflacijo. Že tako umirajočim podjetjem bi sprememba valute lahko zadala smrtni udarec: podjetja bi namreč beležila prihodke v tolarjih, kredite pa bi morala odplačevati v evrih. Isto velja seveda za banke: pri tem velja podčrtati, da sta celo največji banki NLB in NKBM močno zadolženi v tujini. Podjetja bi torej zaradi manjše konkurenčnosti ustvarjala manjše dobičke, krediti pa bi ostali enako visoki. To bi seveda pomenilo nov grozovit padec.

Nazadnje so tukaj še slovenski državljani. Kratkoročno bi morda res lahko izkoristili večjo konkurenčnost razvrednotenega tolarja. Ampak, a se vam ne zdi, da bi kasneje, po logičnem sklepanju, državljani svoje račune enostavno preselili v tuje banke in v bolj čvrsto evrsko območje? Seveda, scenarij spreminjanja valute in vrnitve k tolarju je znanstvena fantastika. Če se je Evropa odločila rešiti Grčijo, ne bo nikogar "obsodila na smrt". Žal pa se samomorilska nagnjenja vse bolj pojavljajo v Sloveniji.

Andrej Černic

Društvo prijateljstva Slovenije in Azerbajdžana

Sodelovati je treba na vseh področjih družbenega življenja

Društvo je v času enega leta, odkar je bilo ustanovljeno (9.06.2010), doseglo pomembne uspehe. Delo društva vodi Izvršni odbor, ki se je doslej sestal 6-krat. Od 98 članov je 81 domačih fizičnih oseb in 6 pravnih oseb, 10 pa je tujih državljanov, od tega 9 iz Bakuja, ter eno podjetje iz Bakuja. Društvo si finančno pomaga zgolj s članarino, prostovoljnim delom in razumevanjem Mestne občine Nova Gorica. Predvidena je ustanovitev prve podružnice v Ljubljani. Naše osnovno poslanstvo je vzpodbujanje sodelovanja med Slovenijo in Azerbajdžanom na vseh področjih družbenega življenja. Na kulturnem področju smo pripravili natančen program, ki smo ga poslali na ustrezna slovenska ministrstva in na ministrstvo za kulturo Azerbajdžana. Sprejeli so nas na ministrstvu za zunanje zadeve, na ministrstvu za visoko šolstvo, na ministrstvu za obrambo ter predsednik republike Slovenije. Vsi so pozdravili naš program in nam ponudili tudi pomoč. Na naš dopis se žal doslej ni odzvalo le slovensko ministrstvo za kulturo.

Razglednica iz Bakuja

Društvo aktivno sodeluje s kinostudiom "Salame" Baku, ki je pred tremi leti pri nas z našo pomočjo posnelo dokumentarni film o heroju Mehdiju Husejnzadeju- Mihajlu. Film je prejel več mednarodnih priznanj. Društvo ima dovoljenje za njegovo javno predvajanje. Režiser g. Tair Alijev je odprl v Bakuju kino center "Nova Gorica". V avgustu-septembru mu bo društvo pomagalo snemati dokumentarni film o azerbajdžanskih borcih, ki so bili vključeni v IX. korpus.

Med našimi člani so tudi priznani strokovnjaki in umetniki, ki bodo pomagali pri razvijanju sodelovanja. Posebej moramo pohvaliti našo članico Vesno Černivec, ki je dobra poznavalka Azerbajdžana. Do sedaj je organizirala več razstav, posvečenih Azerbajdžanu, zadnja razstava je bila s pomočjo članov KS Šempas postavljena na ogled v tamkajšnjem kulturnem domu.

Program za turizem je v fazi načrtovanja in še ni dokončno potrjen. V Novo Gorico (Čepovan, Vitovlje, Šempas) želimo privabiti goste iz Azerbajdžana, ki obiskujejo slovenska zdravilišča. Na področju športa smo vzpostavili stike z azerbajdžanskim ministrstvom za šport.

Sodelovanje bo uspešno, če bodo pri tem sodelovali vsi naši člani, pristojne državne institucije in veleposlaništva.

Naše društvo v Azerbajdžanu zelo upoštevajo. Ko je njihovo veleposlaništvo na Dunaju organiziralo koncert v spomin na njihovega prerano umrlega diplomata Fuada Ismajlova, je veleposlaništvo povabilo na Dunaj iz Slovenije le naše društvo. Spominskega koncerta so se udeležili trije naši člani in predstavnica MONG.

Izvršni odbor je sprejel sklep, da bo na prvem občnem zboru predlagal, da postane drugi petek v mesecu juniju praznik Društva prijateljstva Slovenije in Azerbajdžana.

Prav na dan prve obletnice delovanja društva je Slovenijo obiskal predsednik Azerbajdžana dr. Ilham Alijev. V svojem nagovoru na svečani večerji, na katero sta bila povabljena dva člana društva, je predsednik pozdravil ustanovitev društva in poudaril, da bo imelo pomembno vlogo pri utrjevanju odnosov med Slovenijo in Azerbajdžanom, posebno še na gospodarskem področju.

Predsednik Alijev je obiskal tudi Šempas, kjer je svečano odprl muzejsko razstavo, posvečeno njihovemu heroju Mehdiju Husejnzadeju -Mihajlu, ki je novembra leta 1944 padel na Vitovljah kot slovenski partizan. Avtor razstave je prof. Dr. Rafael B. Husejnov iz Bakuja, pri postavitvi razstave mu je pomagal Goriški muzej. S predsednikom je prišla na obisk tudi številčna gospodarska delegacija. Najprej je delegacija obiskala Mestno občino Nova Gorica, naslednji dan pa Ljubljano.

Gospodarstvo je tista dejavnost, ki omogoča vsa druga sodelovanja.

Prvi obisk večje slovenske gospodarske delegacije v Azerbajdžanu je bil v novembru leta 2009, a žal ni prinesel vidnejših rezultatov. Mislim, da je bolj krivda na naši strani. Letos pa je ob obisku njihove številčne gospodarske delegacije vendar bilo vzpostavljenih nekaj kontaktov, ki so se, kot kaže, začeli lepo razvijati. Odziv naših gospodarstvenikov je bil tudi dober. Društvo je aktivno sodelovalo pri pripravi obiska gospodarske delegacije v Novi Gorici. Posebej zaslužen za obisk gospodarstvenikov na Goriškem je župan MONG g. Matej Arčon.

Ob prihodu v Slovenijo so vsi gostje dobili pozdravno pismo našega društva v azerbajdžanskem jeziku. Neprimeren pa je bil odnos do gostov osebja v hotelu Perla, kjer so se birokratsko držali hotelskih pravil in od pomembnih gostov terjali, da izpraznijo sobe, čeravno so poslovni pogovori še vedno potekali. Takšno vedenje zagotovo ne prispeva k razvoju turizma. V prihodnje bo potrebno posvetiti tudi več pozornosti pravilni komunikaciji z gosti in poznavanju njihovih kultur ter znanja tujih jezikov. Pravilen odnos do gosta veliko prispeva k razvoju uspešnega poslovnega sodelovanja.

Povsem drugače, sproščeno in prijazno, pa so poslovneže iz Azerbajdžana sprejeli v Čepovanu, ko so obiskali grob heroja Mihajla. Državni poslanec prof. Rufat Atakishi Gulijev je celo povabil tri domačine, ki so heroja osebno poznali ali ker skrbijo za njegov grob, na obisk v Baku. Stroške obiska bo krila azerbajdžanska stran. Poslanec Gulijev je obljubil finančno pomoč tudi društvu.

V Ljubljani je gospodarsko delegacijo iz Azerbajdžana sprejel Japti. Enak neprimeren odnos do gostov kot v Novi Gorici je imelo tudi osebje hotela Union. Poleg tega organizator srečanja ni poskrbel za prevajanje v ruščino, ampak le v angleščino, ki je pa žal Azerbajdžanci slabo poznajo.

Društvo bo predlagalo Območni gospodarski zbornici Nova Gorica, naj skliče na pogovor vse slovenske gospodarstvenike, ki so se udeležili srečanja v Novi Gorici, da posvet skupaj analizirajo in si izmenjajo izkušnje.

Bistvo društvenega delovanja je v pospeševanju in krepitvi odnosov med obema državama, saj bomo prav s tem pomagali krepiti naše gospodarstvo.

Predsednik
Ivan Bašin

NOVI GLAS

ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - **Predsednik** dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.it

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD, tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - **Poštni tekoči račun** 10647493
PODPORNA LETNA NAROČNINA: 100 evrov

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Tmedia, ul. Malta 6 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst. Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.
Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu
Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v torek, 26. julija, ob 14. uri.

S kolesom ob Donavi (2)

Od izvira v Črnem gozdu do Budimpešte

Tudi ob Donavi Jakobova pot

Tretji dan na poti so me prvič pozdravile dežne kaplje, a je šlo v moje veselje in žalost lokalnih kmetov, ki jih je skrbelo zaradi suše, le za nedolžno pršenje v kratkih intervalih, ki je delovalo osvežilno. Ob oznakah za kolesarsko pot sem prvič zagledal tudi meni dobro znano jakobovo školjko in napis "Jakobsweg" (Jakobova pot). Jakobova pot oziroma Camino je postal v zadnjih letih pravi hit. Vse več je ljudi, ki se odločijo za romanje do Kompostele ali pa po označenih in lepo urejenih odsekih te poti po Evropi. "Pa sem spet na Caminu, pa čeprav s kolesom", sem pomislil, ko so postale modre tablice z rumeno školjko stalnica in sem se v mislih vrnil k španski izkušnji.

Na začetku tretje etape sem že lahko primerjal obe popotovanji in med njima našel veliko podobnosti. Tudi pri kolesarjenju od Donavi je šlo za asketski način premikanja, na lasten pogon in s prtljago, omejeno na najnujnejše. Tudi tam je bilo potovanje naklonjeno razmišljanju in poglabljanju vase, za kar v prenatrpanem delovnem vsakdanu prepogosto zmanjkuje časa. Tudi tam nas je, kolesarje popotnike, družil skupen cilj, pa čeprav so nekateri potovali v nasprotni smeri in so bile naše dnevne in končne destinacije različne, kakor tudi hitrost napredovanja. Pot je bila podobno dobro označena in po nekaj dneh sem že nagonsko vedel, kje, na katerem mestu bo stala naslednja oznaka, tako kot je bilo z rumenimi puščicami na Caminu. Ob njej je bilo več kot dovolj prenočišč, okrepčevalnic ali gostiln, kjer smo bili kolesarji, tako kot romarji na Caminu, še posebej dobrodošli. Mestoma je bila zelo podobna tudi pokrajina. S kolesarskimi sotrpini sem se ob postankih hitro zapletel v pogovor. Ta pripadnost skupnemu kolesarskemu plemenu je bila več kot očitna, temu primerna pa tudi takojšnja pripravljenost priskočiti na pomoč. Vsaj večinoma je bilo tako.

Kolesar z jakobovo školjko na hrbtu

Med približevanjem Ulmu, prvemu zares velikemu mestu ob poti, katerega katedralo, ki je s 161 metri najvišja na svetu, je bilo videti že z razdalje desetih kilometrov, sem prehitel prvega pohodnika. Še en "prvič na poti" je bilo srečanje s kolesarskim parom, ki je v prikolici s seboj prevažal manjšega psička. Takih človeško-pasjih navez sem videl v nadaljevanju še precej. Najbolj bizarno od njih sta sestavljala fant in punca, ki sta s seboj prevažala kar nemškega ovčarja. Kaj si je o vsem skupaj mislil kosmatinec, ne vem, njegov gospodar pa mi je na vprašanje, kako je potovati s tako mrcino v prikolici, odgovoril, da saj gre, le navkreber je malo težje. Bi rekel. V Ulmu sem se ustavil samo toliko, da sem z vožnjo po njegovih ulicah v centru preveril mestni utrip in naredil nekaj fotografij katedrale. S kolesa praktično nisem niti stopil. Gnalo me je naprej. Nazaj k reki, nazaj v zelenje, med polja, v samoto.

Nace Novak

Znanost in stari Grki

Njihove zasluge v astronomiji so še danes koristne

Antični Grki so s številnimi odkritji in izračuni zelo veliko prispevali k razvoju astronomije. Rojstvo filozofije in racionalnega mišljenja ter geometrije jim je omogočilo, da so odgovorili na razna pomembna vprašanja, ki so si jih ljudje že zelo dolgo postavljali. Prvo in mogoče najpomembnejše vprašanje je bilo o obliki in velikosti Zemlje. Veliko so se tedaj spraševali, ali je Zemlja ploščata ali okrogla.

Obliko našega planeta se da preprosto ugotoviti iz opazovanja Luninih mrkov, ki nastopijo vedno ob polni Luni. Ob mrku meče Zemlja na Lunino površino svojo senco, ki je videti kriva zaradi zakrivljenosti svoje površine. Iz krivine te sence se da oceniti, da je velikost Zemlje približno trikrat večja od velikosti Lune. Točnejši podatek o polmeru pa je dobil v tretjem stoletju pr. Kr. Eratosten. Izvedel je namreč za vodnjak v mestu Sena v Egiptu, katerega dno osvetli Sonce le enkrat na leto, ko se nahaja točno nad njim. V Eratostenovi rodni Aleksandriji pa je le to za nekaj stopinj oddaljeno od najvišjega možnega položaja na nebu. Iz preprostega razmerja kotov in razdalje med mestoma je nato izračunal polmer Zemlje, ki se je malo razlikoval od dejanskega.

Obliko se da določiti tudi Luni. Če si predstavljamo kroglo v temni sobi, ki jo z ene strani osvetljujemo, lahko ob premikanju svetila opazimo, da imajo osvetljeni deli njene površine obliko Luninih men (srpa, prvega krajca, polne Lune...).

Naslednja ugotovitev zadeva razmerje razdalj med Zemljo in Luno ter Zemljo in Soncem. To je prvi določil Aristarh. Ugotovil je, da ob prvem in zadnjem krajcu oklepajo ta tri telesa pravi kot. Če bi poznal kot med smermi Zemlja-Luna in Zemlja-Sonce, bi lahko s pomočjo geometrije določil razmerje razdalj. Ta kot pa je zelo težko izmeriti in Aristarh je dobil razdaljo, ki se precej razlikuje od resnične. Vseeno, pa lahko rečemo, da je bila njegova zamisel iznajdljiva, le težko jo je bilo izpeljati. Po teh ugotovitvah lahko na koncu še določimo dejanske razdalje med nebesnimi telesi in njihove velikosti. Ker vemo, da je Luna trikrat manjša od Zemlje, lahko s pomočjo Eratostenove meritve ugotovimo njeno pravo velikost. Luna ima z Zemlje tudi določeno kotno velikost (ali zorni kot- ko se približujemo predmetu, se nam zdi večji, ko se oddaljujemo, postaja manjši). Iz tega kota in iz prej določene prave velikosti takoj dobimo njeno oddaljenost. Oddaljenost Sonca pa neposredno dobimo iz Aristarhovega razmerja in razdalje do Lune. Za razdaljo, ki nas od njega loči, pa uporabimo isto metodo kot prej. Sonce vidimo pod enakim zornim kotom kot Luno, vendar je od nas mnogo bolj oddaljeno, kar nakazuje, da je mnogo večje od ostalih teles v Osončju. Aristarh je iz tega pravilno sklepal, da se vsi ostali planeti, tudi Zemlja, gibljejo okoli njega. Kljub izračunom, pa tega prepričanja niso sprejeli in je za več stoletij obveljal Aristotelov geocentrični sistem.

Grki pa imajo v astronomiji še nekatere druge zasluge. Imena ozvezdij severne zemeljske poloble, ta, ki jih mi vidimo, večinoma izhajajo iz njihovega poimenovanja. Prvo kartiranje ozvezdij je opravil Evdoks skoraj štiristo let pr. Kr. Kakih dvesto let kasneje je Hiparh natančno določil položaje skoraj tisočih zvezd in jih razdelil po njihovi svetlosti v šest skupin. Danes uporabljamo kriterij razvrščanja, ki temelji na njegovem. Razvil je tudi metodo za določanje zemljepisne lege, kar je mornarjem služilo za plovbo.

Andrej Brešan

20. festival umetniških izrazov Srednje Evrope Mittelfest

Letošnja osrednja tema je slonela na narodih in identitetah

"Narodi in identitete" je bila tema letošnjega, 20. festivala umetniških izrazov srednjeevropskega prostora Mittelfest. Izdemskega plesnega ansambla iz Pekinga. Med odmevnejšimi dogodki letošnjega programa so bili otvoritvena predstava v režiji Luce Ronconija, koncert Emira Kusturice z No Smoking Orchestra (ki se je izjemoma odvijal v Gorici), monolog ameriškega dramatika Willa Enoja *Lady Gray* zaradi nastopa znane filmske igralke Isabelle Ragonese, uspešno gostovanje ruskega Državnega ansambla za ljudski ples Igorja Moiseeva, koncert legende armenske glasbe Djivana Gasparyana in rockovsko učinkovita *Saloma* Damirja Zlatarja Freya po Oscarju Wildu. Posebno pozornost so vzbudili tudi slovensko-latvijska predstava v režiji Matjaža Pograjca *Show your face*, nov dokumentarni projekt Renata Sartija *Goli otok* s Paolom Bonacellijem v glavni vlogi, sporočilna uprizoritev Paola Magellija *Družinskih iger* Biljane Srbljanović, lep poklon židovskemu jazz glasbeniku Eddyju Rosnerju in dva gledališko-glasbena projekta z glasbo Liszta in Schönberga, v katerih so se izvedbe Roberta Plana, Maria Brunella, Andree Lucchesinija in Marca Rizzija prepletale z recitacijo Lelle Costa in Marca Paolinija. Slovensko stalno gledališče je doseglo veliko odobravanje kritike in občinstva z gostovanjem predstave *Zlati zmaj* Rolanda Schimmelpfenniga v režiji Janusza Kice. Celotni program se je zaključil z mladostno noto, in sicer s praizvedbo prve koreografije mladega Paola Santillija, baletne predstave ansambla Balletto di Roma *Smrt in deklica* po Mahlerjevi priredbi Schubertovega kvarteta.

Letošnja izvedba Mittelfesta, ki so jo programsko zasnovali Furio Bordon za gledališče, Walter Mramor za ples in Claudio Mansutti za glasbo, ni zmogla zaznamovati mesta, ki so ga komaj vključili v seznam zaščitenih zakladov UNESCO-a. Čedajčani niso nikoli sprejeli festivalskega dogajanja z nespornim odobravanjem; ko so umetniki kolonizirali trge in ceste, so bile ovire v prometu moteče, zdaj pa, ko se prisotnosti festivala v mestu skoraj ne zavedajo, pogrešajo nekdanje vzdušje in vsakdanji stik z gledališčniki in glasbeniki. Lokalno občinstvo se je tudi zelo polemično odzvalo na nujno selitev nekaterih dogodkov v Videm zaradi nenaklonjenih vremenskih razmer in je to interpretiralo celo kot politično voljo po oddaljitvi festivalskega dogajanja od svojega naravnega sedeža. Zaradi dvotedenskega, podaljšanega trajanja festivala, se je prisotnost kulturnih "turistov", vsaj navidezno, znatno zmanjšala, reakcije gostincev in trgovcev pa so glede tega precej protislovne. Edina objektivna ugotovitev je lahko tista zunanjega opazovalca in zvestega obiskovalca festivala, ki je prav gotovo opazil nenavaden mir v mestu in v lokalih, čeprav je bil obisk predstav povprečno dober. Predsednik Antonio Devetag je vsekakor izrazil zadovoljstvo s pozitivnim obračunom letošnje izvedbe, ki je z bolj "umirjenim" dogajanjem v daljšem obdobju dosegla povečanje števila abonentov, gledalcev in predstav.

PAL

Zamejski šport

Kras se je odpovedal namizno-teniški A1 ligi

V prihodnji športni sezoni 2011/2012 naše športno gibanje ne bo imelo več prvoligašev v ekipnih športih. Potem ko je Športno društvo Polet Kwins po petnajstih letih v A1 ligi v hokeju in line izpadlo – in se nato odpovedalo tudi igranju v nižji ligi – je z odločitvijo, da se odpove najvišji ženski ekipni ligi (in evropskemu pokalu) v namiznem tenisu, presenetil tudi Športni krožek Kras. O dejstvu, da mesto Trst in dežela Furlanija Julijska krajina nasploh izginjata z zemljevida italijanskega vrhunskega športa, enkrat širše v prihodnjih srečanjih. Tokrat naj predvsem pojasnimo, v kakšnih okoliščinah je prišlo do bolečega sklepa (drugega tovrstnega po odpovedi iz sezone 2006/2007) v zgoniškem pingpongaškem taboru.

Krasova dekleta v postavi Eva Carli, Mateja Crismancich, Martina Milič in Yuan Yuan so po nadvse pozitivni prejšnji sezoni sklenile prvenstvo 2010/2011 na uglednem šestem mestu. Dejansko so dokazale, da je po kakovosti njihovo mesto v A1. K umiku moštva iz tekmovanja pa so vodstvo kluba prisilile zlasti finančne težave, pomembno vlogo pa je igralo tudi dejstvo, da tri domače igralke niso več mogle zagotoviti volumna treninga (petkrat tedensko), ki je potreben za konkuriranje na najvišji državni ravni. Mateja Crismancich ne bo namreč zaradi drugih obveznosti predvidoma igrala niti v A2 ligi, v kateri bo Kras ohranil eno od dveh ekip (druga bo nastopala v B ligi). Eva Carli in Martina Milič bosta še naprej glavni nosilki postave, ki jo bo dopolnjevala kaka mlajša društvena igralka (Tjaša Kralj?). Kitajki Yuan Yuan pa so se po skoraj desetletju igranja v Zgoniku pri klubu odpovedali, potrdili pa so njenega moža Lianga Fenga, ki bo še dalje krmar prve ekipe in zlasti vzgojitelj v mladinskem pogonu. Za zdaj bo Yuan, ki ima majhnega otroka, ostala z družino na Krasu, če bi prejela konkretno ponudbo za igranje v kaki drugi italijanski ekipi, pa bi lahko kariero nadaljevala drugje. Kitajska naveza bo torej društvo stala polovico manj kot v zadnjih sezonah, drugih zunanjih okrepitev (govorilo se je o postavni Izolanki Jani Tomazini) pa menda ne bodo iskali.

Martina Milič, Eva Carli, Mateja Crismancich, Yuan Yuan in trener Liang Feng

V društvenem odboru so ocenili, da je A2 liga tako ekonomsko kot tekmovalno v tem trenutku največ, kar lahko Kras objektivno zmore. V upravi se obenem dobro zavedajo, da bo sploh iz leta v leto težje, ker podmladek ni več tako številčen in motiviran, kot je bil včasih. Ustrezno nadomestiti Evo, Martino in Matejo za nastopanje na najvišji ravni bo celo presneto težko, saj so bile v zadnjem desetletju po vnemi, predanosti, žrtvah in ne nazadnje kakovosti naravnost enkratne. Na ta osip zanimanja za namizni tenis smo spomladi pri obračunu prejšnje sezone že opozorili, saj je na dlani, da je povsod – ne le v Zgoniku in ne le v ping pongu – vse težje dobiti mlado generacijo deklet in fantov, ki bi bila pripravljena trenirati vsak dan in posvetiti malodane vsak konec tedna športni dejavnosti. Ki povrh vsega niti ni dolgoročno finančno rentabilna, kar lahko delno velja za druge, bogatejše in bolj vidljive športne panoge. Skratka, prav urno se moramo navaditi na dejstvo, da se bo – mogoče do prihodnje šampionke ali posebno vztrajnega in složnega kolektiva, ki se ciklično le pojavijo – Krasov namizni tenis, ki je v preteklosti proizvajal državne naslove in navdušujoče kolajne, precej redimenzioniral.

HC

JURIJ PALJK **KAJ SPLOH POČNEM TUKAJ?** 79

Kolegica Slovenske tiskovne agencije Alenka Vesenjak, ki je šefica kulture pri tej pomembni medijski ustanovi, predvsem pa večletna sopotnica in prijateljica po poteh kulture in slovenske besede, je vsem sodelavcem STA-ja v soboto, 23. julija, zvečer poslala elektronsko sporočilo, ki se je začelo s kratkim: "Amy ni več".

Samo ta kratki stavek mi je bil dovolj, da sem vedel, da se je zgodilo tisto, kar sem slutil, da se bo že prvič, ko sem pred leti zaslišal božanski glas angleške pevke judovskega rodu Amy Winehouse, o kateri te dni lahko veliko berete, saj je umrla zaradi prvelike doze zaužitega alkohola in drog. Ko te vrstice pišem, še ni znana in uradno potrjena raziskava patologa, ki se je ukvarjal z njenim izmučenim telesom, a dejstvo je, da je Amy danes že v "klubu prekletih", kot se rado imenuje "klub 27", v katerem so znana imena slovitih rockerjev, ki so umrli stari 27 let, med njimi so: kitarist Rolling Stonesov Brian Jones, slavni kitarist Jimi Hendrix, pevka s prav tako božanskim in od vsega hudega ranjenim glasom Janis Joplin, pevec legendarne skupine Doors Jim Morrison in Kurt Cobain, brez katerega slovite skupine Nirvana ne bi bilo.

Amy Winehouse

Šel sem takoj prebrat vest, ki jo je napisala Alenka za agencijo: "Popularno britansko pevko Amy Winehouse, ki je bila prav tako kot po svoji glasbi poznana tudi po škandaloznem zasebnem življenju, so danes našli mrtvo v njenem stanovanju v severnem Londonu. ...Po poročanju tujih tiskovnih agencij tudi vzrok smrti 27-letnice še ni znan. Policijo so na kraj dogodka okoli 16. ure poklicali reševalci. Za zdaj njeno smrt obravnavajo kot nepojasnjeno... Amy Winehouse se je rodila 14. septembra 1983 v Londonu judovskim staršem. Nase je prvič opozorila leta 2003 z debutantskim albumom "Frank", ki je naletel na številne pozitivne kritike. Izdan je bil v več kot dveh milijonih izvodov. Mednarodno slavo ji je prinesel album "Back to Black". Zanj je pevka prejela kar pet grammyjev, med njimi tri najpomembnejše - za najboljšega novega izvajalca, ploščo leta in pesem leta. Njen avtobiografski hit z ustreznim imenom "Rehab", ki je izšel tudi kot single, je bil razglašen za pesem leta. Album "Back to Black" je postal tudi tretji najbolje prodajani album v Veliki Britaniji po letu 2000. Winehouseova se podelitve grammyjev tedaj ni mogla udeležiti, saj ji State Department ni hotel pravočasno izdati delovnega vizuma. Tedaj 24-letna pevka se je podelitve grammyjev udeležila s pomočjo satelitske povezave iz Londona, kjer so jo za to priložnost izpustili iz klinike za zdravljenje odvisnosti. Njeno glasbo je poleg afer z drogo zasenčil tudi zloglasen zakon z Blakeom Fielderjem-Civilom, ki se je julija 2009 po dveh letih končal z ločitvijo..."

Še danes ne vem, ko se iz dneva v dan sprašujem, kaj sploh počnem tukaj, zakaj sem se navezal na pevke, točno določene ženske glasove, sijajne pevke, carice jih sam imenujem, pa naj gre za jazzistke ali pa za rock, pop pevke. Ne vem, kako naj razložim, a je sila preprosto vse skupaj: ko zaslišim njihov glas, preprosto vem, da je ta in ta pevka carica, da ima tisti nekaj več v glasu, ki me nagovarja, morda drugih ne, a mene gotovo. Kako bi si sicer razlagal, da sem se kot preprosti kmečki fant, ki doma in v šoli tudi zagotovo ne, v malem semenišču pa sploh ne!!!, ni imel možnosti spoznati jazz glasbe, sam od sebe že v rosnih letih dobesedno zaljubil v glas slovite Lady Day, kot ljubitelji imenujemo Billie Holiday, črnsko pevko izjemnega glasu, strašljivega in žalostnega življenja. A zanjo, za šarmantno Billie z belo orhidejo v laseh in s širokim kozarcem viskija v roki sem že kot mulec vedel, da je carica, da je njen glas nekaj več, da je njeno petje več, danes bi rekli mojstri vsevedi, da gre za presežek, a mi ta beseda čisto nič ni všeč, ker se je pobrala od ne vem kod in je postala vseprisotna kot tudi druga beseda, ki je ne maram: stroka. Besedi seveda danes ne pomenita ničesar, a se rabita za pomembne reči, prazni sta, a govorita o polnem, redki sta, a sta prepogosto rabljeni, zato ju ne maram.

In sem tako na poti v življenje, (Na poti v modra leta, se danes nasmehnem dejstvu, da sem nekoč sam resnično verjel, kako bom nekega dne le postal v življenju moder mož!), nabiral ta dekleta, ki carsko lepo pojejo. Pravzaprav sem poslušal njihove glasove, kupil kar precej njihovih plošč, predvsem pa veliko prebral o njih in skorajda med njimi ni ene same, ki bi mi osvojila srce, a ni imela izjemno težkega, žalostnega, skorajda tragičnega življenja! Kot da bi v njenem petju to zaznal takoj, ko zaslišim njen glas. Amy me je takoj osvojila, kot mi je bilo takoj jasno, da jo bodo v glasbeni industriji izrabili, kot so vse velike talente nesrečnega življenja. Spominjam se poletij, ko je v našem uredništvu še gostoval mladi Andrej Černic in pri nas zrastel v zrelega časnikarja, za katerega v našem zamejskem prostoru ni delovnega mesta, ki ga v zameno dobijo nekateri, ki mu do gležnjev ne pridejo. Z njim je bilo lepo tudi zaradi tega, ker sva veliko govorila o glasbi, imela sva in še imava različne okuse, a ko sem ga nagovoril, naj mi napiše za Novi glas nekaj o svojem potovanju v London, sem v njegovem zapisu le našel sledi o pevki Amy in bil tega vesel, kot sem bil vesel, da je bil z mano na kosilu v Novi Gorici, ko sem v knjigarni kupil komplet Amyjinih albumov, dejansko vse, kar je posnela, da sva potem poslušala njen ranjeni glas na poti do uredništva, ko sem mu rekel, da mi je žal za Amy, ker bo "slabo končala" in je Andrej ob meni molčal. Vem, da sem pred leti v enem od posvečenih trenutkov, ko še sežem po peresu in na bel list s črnilom napišem kako poezijo, napisal pesem o Amy in jo poslal na prošnjo prijateljice in kolegice Poljanke Dolhar Primorskemu dnevniku v objavo, ljubezniva Poljanka je bila leta 2009 namreč edina pri nas, ki se je spomnila, da je 21. marec Dan svetovne poezije, na ta dan je bila ta pesem tudi objavljena:

In Amy bo zapela,
z bolnim glasom bo zapela,
kot da me ni,
kot da me ni!

In Amy bo zapela,
vse bo iz mene vzela,
kot da me ni,
kot da me ni!

In Amy bo zapela,
vse tiste besede bo zapela,
ki jih ni,
ki jih ni!

Pred točno dvajsetimi leti je umrl legendarni Freddie Mercury, pevec in vodja skupine The Queen in takrat mi je dr. Drago Legiša, ki me je uvajal v svet časnikarstva ter urednikovanja, in širine pri njem!!!, v Novem listu dal pol strani, da sem lahko Freddiju in vsem nam, moji generaciji, napisal spominski članek v slovo. Vem, da so se nekateri takrat zmrdovali, kasnejši kolega in prijatelj Ivan Žerjal pa me je ustavil v ulici sv. Frančiška v Trstu in se mi je takrat zahvalil za tisti zapis, za kar sem mu bil takrat in sem mu še danes hvaležen. Dr. Legiša seveda ni poznal Freddieja in ne njegove glasbe, a je vedel, kaj je širina in tega sem se pri njem naučil in sem zato mirno poslušal očitke na svoj račun, ko sem kot urednik kasneje sam mlademu Andreju Černicu dovolil, da je za Novi glas pisal celostranske zapise z velikih rock koncertov, na katerih je bil.

Zvečer, na dan Amyjine smrti, sem si na Youtubu zavrtel njeno manj znano pesem "Will You Still Love Me Tomorrow- Me boš še imel rad jutri", v kateri je tako prepričljiva, da človek niti ne ve, da so to pesem pred njo peli legende, kot so: The Shirelles, Carole King (pesem je napisala prav ona skupaj z Gerryjem Goffinom leta 1960!), Elton John ali pa Bryan Ferry, če drugih ne omenim.

In sem si zvečer, ko sem legel v posteljo, potem ko sem ji zaželel, naj ji da Večni večnega miru, obljubil, da ne bom bral vseh svinjarij in cinizmov, ki jih bodo te dni pisali o ubogem dekletu, ki je zgorelo v alkoholu in drogah, slavi in samoti, a je imelo božanski glas, ujet med bolečino nedoživetega, neizrečenega, tudi doživetega ter preživetega, a vendar tako poln upanja, življenja, glas, ki ti je odpiral prostor za vse tisto, kar je lepo, a nas presega, je boleče lepo in kriči po večnem in neskončnem!

Na Dunaju so pokopali Otona Habsburškega

Zvonovi žalostno pojo

Dne 16. julija 2011 je Dunaj še enkrat in mogoče zadnjič v zgodovini doživel "cesarski" pogreb. Ogromna množica ljudi iz Avstrije in drugih držav se je poslovila od nekronanega "cesarja" in zadnjega avstro-ogrskega prestolonaslednika Otona Habsburškega, ki je na začetku meseca umrl v devetindevetdesetem letu življenja v svoji vili na Bavarskem. Tako kot leta 1989 ob pogrebu njegove matere cesarice Cite, žene zadnjega cesarja Karla I., ki je umrl v izgnanstvu na portugalskem otoku Madeira, so se še enkrat žalobno oglasili zvonovi vseh glavnih cerkva v središčnem delu Dunaja, mimo katerih se je pomikal žalni sprevod s pokojnikom po svečani maši zadušnici, ki jo je vodil v katedrali sv. Štefana dunajski kardinal Christoph Schönborn ob somaševanju škofov iz vseh območij nekdanje avstro-ogrske monarhije. Slovence je zastopal škof Anton Jamnik.

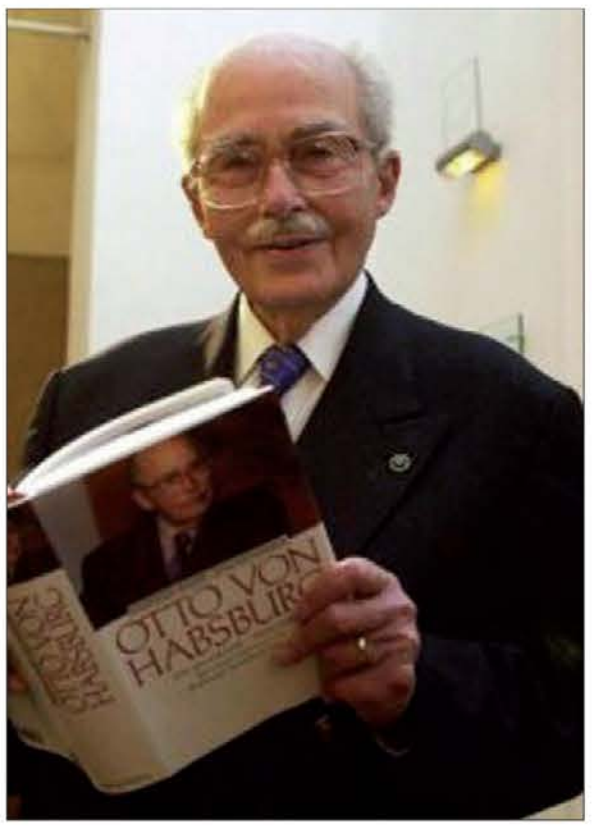

Na trenutke se zazdi, da je dunajski pogreb imel simboličen pomen. Udeležili se ga niso le razmeroma maloštevilni tradicionalisti in legitimisti, visoko evropsko plemstvo in korporacije monarhističnih skupin, med njimi tudi predstavništvo mesta Trst (ki se ima monarhiji zahvaliti za svoj razvoj in razcvet) z velikim napisom TRIESTE, temveč poleg številnih radovednežev tudi nekdanji največji nasprotniki monarhije – socialisti, ki so še pred nekaj desetletji delili po Dunaju in Avstriji protestne letake proti Habsburžanom z zapisom "Naš moto je cesar Otto! "

Med mašo za pokojnika v katedrali svetega Štefana sta bila med drugim navzoča predsednik avstrijske republike dr. Fischer (svoje dni hud nasprotnik Habsburžanov) in sedanji avstrijski socialno-demokratski kancler Faymann. Oba sta skupaj z domačimi in tujimi udeleženci pogreba celo sodelovala pri petju nekdanje cesarske himne. Ob tem je opazovalec dogodka moral nehote pomisliti na že skoraj celo stoletje obstajajoči mit o nekdanjem vzorno urejenem avstrijskem cesarstvu in njegovih pravičnih in dobrih vladarjih, čeprav je jasno, da je bilo v veliki multinacionalni državi tudi veliko neurejenih političnih in socialnih problemov in vidnih napetosti med različnimi skupinami. Toda z vidika tistega, kar je monarhiji v vseh usodnih negativnostih z vojnami in primitivnimi diktaturami vseh vrst marsikdaj sledilo, ni čudno, da še vedno obstaja nekakšno hrepenenje po Kakaniji, kot je cesarstvo ironično ljubeznivo imenoval znani avstrijski pisatelj Robert Musil in po času dobrega starega cesarja Franca Jožefa, ko je vselej in povsod staroslavno zadonela Radetzkyjeva koračnica, kar je imenitno opisal nesrečni avstro-ogrski monarhist in pomembni pisatelj Joseph Roth v istoimenskem romanu. Mit stare Avstrije se je od njenega konca skozi vse premene časa razlival in slavno prelival čez nekdanje avstro-ogrske dežele, ki so postale samostojne države, vidno sodobno podobo pa mu je v razmišljanjih o povezovalnih razsežnostih multinacionalne Srednje Evrope dodal še Tržačan Claudio Magris.

Pokojni Oton Habsburški je leta 1916 po smrti cesarja Franca Jožefa I. postal s štirimi leti prestolonaslednik velikanske države, ki se je nahajala v temnem času prve svetovne vojne. Njegov oče in zadnji cesar Karel I., ki ga je papež Janez Pavel II. proglasil za blaženega, se je takoj začel truditi za mir in takojšnje premirje, vendar se strasti vojskujočih se sil niso umirile. Vojna se je končala s katastrofo za Avstro-Ogrsko pa tudi za Evropo in svet, ki je dve desetletji zatem zdrknil v drugo svetovno vojno.

Po smrti Karla I. na Madeiri, kjer je pokopan, je Oton z materjo živel nekaj časa v Belgiji, kjer je doštudiral pravo, zelo veliko pa se je ukvarjal tudi z bojem proti nastopajočemu nacionalnemu socializmu. Veljal je za ostrega nasprotnika diktatorja Adolfa Hitlerja, ki ga je dvakrat povabil na razgovor, kar pa je mladi Habsburžan ostro zavrnil. Hitler je besnel in cesarjevega sina proglasil za največjega političnega kriminalca, za katerim so nacisti izdali tiralico. Preko Francije in Španije se je Oton moral umakniti v Združene države Amerike, kjer se je trudil za ponovno vzpostavitev samostojne Avstrije, ki jo je Hitler priključil svojemu "tisočletnemu" Nemškemu Rajhu.

Pred drugo svetovno vojno je še upal, da bo mogoče ponovno vzpostaviti na federalni način preoblikovano monarhijo, vendar se mu te želje kljub naklonjenosti predvojnega avstrijskega režima zaradi nasprotovanja velesil in številnih drugih držav niso izpolnile. Kljub temu se (podobno kot njegov oče Karel) vse do leta 1961 ni odpovedal opciji prevzema vladarske oblasti. Pozneje se je postopoma spravil z avstrijsko republikansko ustavo in politiko. Karizmatični socialistični kancler Kreisky mu je leta 1972 ponudil roko in nekdanji prestolonaslednik je začel prihajati na obiske v Avstrijo celo s svojo strogo materjo Cito, ki se ni nikoli odpovedala prestolu in se je do zadnjega občutila kot legitimna avstrijska cesarica. Ob svojem obisku leta 1981 z mašo v stolnici sv. Štefana je med drugim izjavila, da vsak dan moli za svoje narode, med katerimi je med prvimi imenovala Slovence.

Po drugi svetovni vojni se je Oton Habsburški začel vidno zavzemati za idejo združene Evrope. Postal je glavni pobudnik široko razvejenega panevropskega gibanja. V Evropskem parlamentu se je kot poslanec Zvezne republike Nemčije dinamično vključeval v evropski združevalni proces. Vidno se je zavzel tudi za samostojnost Slovenije. Vendar je bodočnost Evrope doumel v širokem zgodovinsko utemeljenem okviru, ki se je dvigal daleč čez današnjo pragmatično kramarsko trgovinarsko politiko, ki je evropsko združevanje zavedla v težko krizo. Zavzemal se je za duhovno Evropo, temelječo na humanizmu in krščanskem izročilu, s katerim bo mogoče zagotoviti trajni mir in vzajemno ravnotežje med narodi. Iz svoje težke usode - pravzaprav bi bil moral postati vladar ene najpomembnejših svetovnih držav - je Oton Habsburški naredil nekaj najboljšega. Čeprav rojen v eni najstarejših evropskih aristokratskih družin, iz katere so skozi stoletja prihajali vladarji Svetega Rimskega cesarstva in pozneje Avstrije, ki so bili istočasno kot vojvode Kranjske, Štajerske in Koroške tudi slovenski deželni knezi, ni po izgubi habsburške politične moči brezperspektivno sanjal o slavni preteklosti, temveč se je na premišljen način vključil v novi družbeni in politični kontekst in skušal – čeprav po srcu visok aristokrat in legitimist – sodelovati pri oblikovanju Evrope v demokratičnih strukturah novega časa.

Kot oster nasprotnik totalitarizmov, še posebej fašizma, nacizma in komunizma, je z zadovoljstvom opazoval in podpiral demokratične procese v nekdanjih komunističnih državah Evrope, ki so narode nekdanje monarhije spet pripeljali nazaj v jedro evropskega ustroja. Bil je tudi kvaliteten, globoko religiozen mislec in publicist, avtor številnih političnih knjig v nemščini, francoščini in madžarščini, ki jo je odlično obvladal. Že leta 1957 je v nemščini objavil knjigo Socialni red jutrišnjega časa. V publikaciji Evropa – velesila ali bojno polje se je leta 1963 odločno zavzel za novo obdobje stalnega miru. V knjigah Karel V. (1967) in Karel IV. – Evropski knez miru (1978) je razglabljal o dveh svojih pomembnih cesarskih prednikih. Leta 1966 je objavil v nemščini razmišljanje Božja roka v zgodovini, leta 1999 pa publikacijo Panevropska ideja – vizija postaja resničnost.

Oton Habsburški je bil tudi član mednarodnega pisateljskega združenja P. E. N. Od leta 1969, ko postanem tudi sam najprej član P. E. N. - a pisateljev v eksilu, je moj starejši pisateljski kolega. Osebno izredno skromen in prijazen do vsakega človeka, mi s svojega habsburškega zornega kota, ko mi Avstrija podeli avstrijsko državljanstvo, ljubeznivo čestita z besedami, da spet vstopam kot Slovenec v "staro novo domovino", iz svoje vile v Pöckingu na Bavarskem pa se mi tudi pismeno zahvali, ko mu podarim svojo prvo v nemščini izdano pripovedno knjigo Erfahrungen mit Gewittern (Izkušnje z nevihtami).

V nekem smislu si je Oton Habsburški na vsak način zaslužil večurni veličastni pogreb, ki je 16. julija potekal pod zastavo Svetega rimskega cesarstva in zastavami avstro-ogrske monarhije med častnimi streli iz pušk in dvajsetimi poslovilnimi topovskimi streli na Heldenplatzu (Trgu junakov) od Svetega Štefana po glavnih dunajskih ulicah do kapucinske grobnice, kjer je pokopana večina nemškorimskih in avstrijskih cesarjev in cesaric. Za krsto sta med drugim stopala Otonov najstarejši sin Karel in najstarejši vnuk Ferdinand Zvonimir (v Zagrebu ga je krstil kardinal Kuharić). Pravzaprav je to bil simbolični pokop cesarstva 92 let po koncu Avstro-Ogrske. In še enkrat se je pred zaprtimi vrati kapucinske cerkve odigral starodavni obred, ko je odličnik v črni uniformi udaril po zaprtih vratih s prošnjo, naj jih odpro, ker prosi za vstop "njegova cesarska in kraljevska visokost nadvojvoda Oton, kronski princ Avstrije, kraljevski princ Češke in Madžarske in tako dalje... " Vendar se kljub zvenečemu naslovu vrata niso odprla, temveč se je zaslišal odgovor: "Ne poznamo ga! ". Še enkrat je odličnik pred vrati skušal izprositi prestolonaslednikov vstop z "malim častnim naslovom". Toda tudi tokrat se niso omehčala srca strogih kapucinov. Šele ob tretjem poskusu, ko je prosilec pokleknil pred vrata in zaklical, "Jaz sem, vaš ubogi brat Oton, grešnik... " so se vrata odprla.

Ta odpoved vsem naslovom ob odstopu iz zemeljskega življenja in prestopu v novo božjo Resničnost in Pravičnost je popolnoma odgovarjala Otonovi religiozni filozofiji. Do konca je hotel tudi ostati solidaren z vsemi narodi in deželami, ki bi jim ob drugačnem zgodovinskem razvoju, kot se zdi, zelo zelo dolgo in demokratično vladal. Medtem ko njegovo truplo počiva na Dunaju, je svoje srce – po stari habsburški tradiciji - ob smrti daroval Madžarom, ki so ga pokopali v posebni žari v benediktinskem samostanu Pannonhalma. Naj visoki gospod, kot je pokojnika ob pogrebni slovesnosti v katedrali sv. Štefana nagovoril kardinal Schönborn, počiva v miru. Naredil je veliko dobrega za mir med ljudmi in za mir v Evropi.

Lev Detela

Kratki

PD Kočna Sveče / Simpozij ob 25-letnici smrti umetnika profesorja Franceta Goršeta

Vabimo Goršetove prijatelje, znance in ljubitelje umetnosti v soboto, 30. julija 2011, v galerijo Gorše v Svečah!

Gorše, avtoportret, 1971

Spored: ob 9.30 bomo obhajali spominsko mašo v farni cerkvi sv. Lamberta v Svečah z rektorjem Jožetom Kopeinigom; po maši zajtrk pred galerijo Gorše; ob 11.00 začetek predavanj, ob 14.00 priložnost za kosilo po naročilu.

Predavajo: Odeta Gorše (Novo mesto), Ivo Jevnikar (Trst), Verena Koršič (Ljubljana/Gorica), Travica Maleš Grešak (Zgornja Rečica pri Laškem), Andrej Smrekar (Ljubljana) in Drago Štoka (Trst).

Pri okrogli mizi bodo sodelovali, če bodo razmere (zdravje/oddaljenost) dovoljevale: Janez Arnež, Marija Inzko, Jože Vodlan (ZDA). Po predavanjih bo družabno srečanje.

Zamisel in organizacija simpozija Alenka Weber Inzko v sodelovanju s Fabjanom Hafnerjem.

Informacije: Alenka Weber Inzko (tel.: 0043 650 50590 05)

Revija MLADIKA / Literarni natečaj 2011

1. Revija Mladika razpisuje XL. nagradni literarni natečaj za izvirno še neobjavljeno črtico, novelo ali ciklus pesmi.
2. Na razpolago so naslednje denarne nagrade: **PROZA** - prva nagrada 500 evrov, druga nagrada 300 evrov, tretja nagrada 250 evrov; **PESMI** - prva nagrada 300 evrov, druga nagrada 150 evrov, tretja nagrada 100 evrov.
3. Rokopise je treba poslati v dveh čitljivo pretipkanih izvodih (format A4) na naslov MLADIKA, Ulica Donizetti 3, 34133 TRST, **do 1. decembra 2011**. Rokopisi morajo biti opremljeni samo z geslom ali šifro. Točni podatki o avtorju in naslov naj bodo v zaprti kuverti, opremljeni z istim geslom ali šifro. Teksti v prozi naj ne presegajo deset tipkanih strani (oziroma 25.000 znakov), ciklus poezije pa naj predstavlja samo izbor najboljših pesmi (največ deset). Tekste in šifre lahko pošljete tudi po elektronski pošti na naslov: redakcija@mladika. com
4. Ocenjevalno komisijo sestavljajo: pisateljica Vilma Purič, prevajalka prof. Diomira Fabjan Bajc, pisateljica Evelina Umek, prof. Marija Cenda ter odgovorni urednik revije Marij Maver. Mnenje komisije je dokončno.
5. Izid natečaja, ki je odprt vsem, ne glede na bivališče, bo razglašen ob slovenskem kulturnem prazniku – Prešernovem dnevu – na javni prireditvi in v medijih. Vsi teksti ostanejo v lasti Mladike. Nagrajena dela bodo objavljena v letniku 2012. Objavljena bodo lahko tudi nenagrajena dela, za katera bo komisija mnenja, da so primerna za objavo.

Rokopisov ne vračamo!

Poslušajmo ... z branjem

Tomaž Nedoh Group – Reflections/Odsevi/ Riflessioni (ZKP RTV Slovenija, 2011)

Besedna poslušalnica Novega glasa, v kateri se teden za tednom spoprijemamo z glasbenimi cvetkami in zvočnimi čebelicami domačega in svetovnega merila, je tokrat četrta za povrstjo. Privoščili si bomo enega boljših glasbenih projektov primorskih ustvarjalcev v letošnjem letu, in sicer dosežek saksofonista Tomaža Nedoha s trojezičnim naslovom Reflections/Odsevi/ Riflessioni. V Odsevih se odsevajo življenjske zgodbe in izkušnje mladega Lokevčana v domačem okolju med Krasom, Goriškimi Brdi in Jadranskim morjem v lahki, poslušljivi jazz obliki. Nedoh je svoj prvi, leta 2009 izdani plošček s pomenljivim naslovom Bonaca posvetil uglasbitvi različnih vetrov, ki udarjajo ob slovensko Primorje. S svojim prvencem je mladi, a preizkušeni Nedoh spodbudil poslušalca s kakovostnim, brezkompromisnim delom ter opozoril na čar sopranskega saksofona. Tokrat se Tomaž Nedoh podpisuje z bogato zasedbo in dvojnim CD/DVD izdelkom. Gre za posnetke "v živo" iz avgusta 2010, ko je Tomaž Nedoh Group nastopil v Goriških Brdih na domačiji Kabaj. Spremljamo ga lahko torej tako v zvoku kot v premični sliki, doživetje pa je nadvse prijetno. Reflections/odsevi/ riflessioni je album mehkih instrumentalnih poljan, v katerih se methenyjevske kitare (Marko Čepak) in božajoče klaviature (Giuliano Esposito) v ozadju prepletajo z občutenimi 80s jazz solažami saksofona ter vokalom (Martina Feri), ki "igra" kot instrument. Ritmično in harmonsko vzdušje je nadvse kontemplativno in pomirjujoče, a vendar razgibano, zato predlagam izdelek v ozadje romantični večerji ob svečkah ali v oporo domišljijskim potovanjem.

Jernej Šček